

မဟာစည်နာယက
မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်သော

သိကောင်းစရာ

ဓမ္မပဒေသာ

သတ္တမတွဲ

ဤစာအုပ်မှာ သိကောင်းစရာ ဆောင်ပုဒ်များ

- သီလသည်ကား ခြံခတ်ထား မခြားတူပေသည်။
- သမထသည်ကား ပိုးပယ်ရှား မခြားတူပေသည်။
- ဝိပဿနာသည်ကား ပိုးမျှင်များ ပယ်ရှားတူပေသည်။
- ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်တိုင်းမှာ မှန်စွာသိရမည်။
- စိတ်အမူအရာ ဖြစ်တိုင်းမှာ မှန်စွာသိရမည်။
- ပညတ်ကိုခွာ ပရမတ်သာ မှန်စွာရှုရမည်။
- ပါတိမောက်မှာ သဒ္ဓါသာ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။
- ဣန္ဒြိယမှာ သတိသာ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။
- အာဇီဝမှာ ဝီရိယာ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။
- ပစ္စယမှာ ဉာဏ်ပညာ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။
- ကောင်းဆိုးလတ်ပါ ဝေဒနာ ပေါ်တာသိရမည်။
- သဘောတရား ထင်ပေါ်ငြား ပိုင်းခြားသိရမည်။
- သဒ္ဓါဝိပဿနာ အားရှိချိန်မှာ ရှုမှတ်ပါ
ရပါမြတ်တရား။
- သွားရပ်ထိုင်လျောင်း နံစားကောင်းစွာ ရှုမှတ်ပါ
ရပါမြတ်တရား။

ဤဆောင်ပုဒ်များနှင့် အလားတူ သိကောင်းစရာများကို
ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

သဒ္ဓါဝိပဿနာ အာဇီဝမှာ ဝီရိယာ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာဆရာတော် မဟာစည်နာယက မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
ဘဒ္ဒိန္တ ကုဏ္ဍလောဘိဝံသ
သက်တော် (၇၅)နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၅၅) ဝါ

ဦးမောင်မောင်ထူး+ဒေါ်မူမူအေးမိသားစု၊ ထူးလင်းအောင်စက် (၀၇၅၁၄) ဓမ္မဒါနလှူဒါန်းသည်။

မဟာစည်နာယက
ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိဝိသေသရာဇဓိ

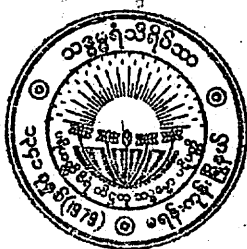
အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်စေရာ

သိကောင်းစရာ

ဝေပပေသော

သတ္တမ

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၅/၉၇)(၉)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၄၃/၉၇)(၁၁)

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

အုပ်ရေ-၃၀၀၀

ထုတ်ဝေခြင်း

၁၉၉၈-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ

တန်ဖိုး

၁၂၀-ကျပ်

မျက်နှာဖုံး

သီရိနန္ဒာ ပုံနှိပ်တိုက်

ပုံနှိပ်-ထုတ်ဝေ

ဦးနန္ဒ [၀၃၅၉၇]၊ သီရိနန္ဒာစာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၂၁၅၊ ၃၂-လမ်း၊
ရန်ကင်းမြို့ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး တင်အောင် (အငြိမ်းစား) [၀၃၃၆၆]
သဒ္ဒမ္မရုံသီစာပေ၊ အမှတ် ၇၊ ဇေယျာဝေမာလမ်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊
ရန်ကင်းမြို့မှ ထုတ်ဝေသည်။

နိဒါန်း

ယခု ဖတ်ရှုကြရမည့် စာအုပ်သည် လစဉ်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသော မြတ်မင်္ဂလာနှင့် မြစ်မခ စာစောင်များ၌ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာ ဆရာတော် ဘုရား ဓမ္မလက်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ရေးသားချီးမြှင့်ခဲ့သော ဆောင်းပါး များကို ပြန်လည်စုပေါင်းကာ ထုတ်ဝေလိုက်သော သတ္တမတွဲစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားတော်မူခဲ့သော တရားဆောင်းပါးများကို မဖတ်ရှုရသေးသော စာဖတ်ပရိသတ်များ ဖတ်ရှုနိုင်ရန်နှင့် ဖတ်ရှုပြီးကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များလည်း ပြန်လည် လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ကြရန်အတွက် တရားဆောင်းပါးပေါင်း လေးဆယ့် ဘစ်ပုဒ်ကို စုပေါင်း၍ ဤ သတ္တမတွဲစာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင့်ဟူ၍ များပြားလှပေသည်။ ထိုတရားတော်တို့ကို လူ့ဘောင်၊ လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံအောင် သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ မလွယ်ကူကြပေ။ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းကြသော ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်တို့မှ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို ရွာဖွေထုတ်နုတ်၍ ဤစာအုပ်၌ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာဆရာတော် ဘုရားက “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ”ဟူ၍ အမည်ပေးထားပါသည်။ ပဒေသာဟူသောအမည်သည် ကပ္ပရက္ခဟူသော ပါဠိမှ ပေါက်ပွား ဆင်းသက်လာသောအမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးအခါက ဘုန်းကိုကြီးမားသူများအတွက် “ကပ္ပရက္ခ”ဟု ခေါ်သော ပဒေသာပင်များ မြေမှ ထွက်ပေါ် လာကြပေသည်။ ယင်းပဒေသာပင်များမှ အဝတ်အထည်နှင့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ် စသည်များကို အလိုရှိတိုင်း ဆွတ်ခူးသုံးစွဲနိုင်ကြသကဲ့သို့ ဤ “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” သတ္တမတွဲစာအုပ်၌လည်း “မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်တရားတော်များမှ သိကောင်းစရာ အနှစ်

နိဂါန်း

သာရထို့ကို စာဖတ်သူပရိသတ်များ ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြလိမ့်မည်”
ဟု ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” သတ္တမတွဲစာအုပ်မှ ဆွတ်ခူး
ထုတ်ယူနိုင်သော အနှစ်သာရများမှာ—

(၁) လောကီဘက်ကလည်း ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှ
လာရှိသော လူမှုရေး၊ မင်္ဂလာရှိရေး၊ ကြီးပွားတိုးတက်ရေး၊
ကျန်းမာသက်ရှည်ရေး စသည့် အနှစ်သာရများကို ဆွတ်ခူး
ထုတ်ယူနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) လောကုတ္တရာ ဘက်ကလည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ
များမှ လာရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိထား
ကြရမည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အခြေခံတရားတော်များ၊ သမထ-
ဝိပဿနာ ဒေသနာတော်များ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ
သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ပြန့်ပွားအောင် ပြည်ပ
သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းများကို
လည်း ဆွတ်ခူးဖတ်ရှုထုတ်ယူနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” သတ္တမတွဲ စာအုပ်မှ ထုတ်
နုတ်၍ ဟောကြားလိုကြသော တရားဟော တရားပြ ဆရာတော် သံဃာ
တော်များအတွက်လည်း လွယ်ကူစွာ လေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ပါဠိတော်၊
အဋ္ဌကထာများ၏ စာမျက်နှာနံပါတ်တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါ
သည်။

ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှ လာရှိသော တရားတော်များ၏
အနှစ်သာရများကို ထုတ်ယူကာ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသော ဤ
“သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” သတ္တမတွဲစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာ
ကြသူ၊ ဟောပြောပြသကြသူ၊ လိုက်နာကျင့်ကြံကြသူ အမျိုးကောင်း
သား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်
သည့် လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ
ကို ခံစားရရှိနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အရှင်ဥက္ကံသ (ဓမ္မာစရိယ)
ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၊
ကျိုက်စိုင်း၊ သမိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

၀။ ဝမ်းသာ ဝမ်းမသာ ဤနှစ်ဖြာ	၁
၂။ သိလိုရာမေးကြ ဖြေပေးရ	၄
၃။ ဝိပဿနာအရာဝယ် လိုက်နာဖွယ်	၈
၄။ သာသနာနှယ်ဝင် ဂျာမနီမြတ်သီလရှင်	၁၃
၅။ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဖြာ ရောဂါဝေဒနာ	၁၇
၆။ မှီဝဲသင့်ရာ မမှီဝဲရာ ဤနှစ်ဖြာ	၂၂
၇။ အားအင်ပြည့်ဝ ဘေးမုလှုတ်မြောက်ကြရ	၂၇
၈။ ပူဇော်ခြင်းကား အကျိုးများပါ မင်္ဂလာ	၃၃
၉။ ဩဝါဒကထာ	၃၈
၁၀။ သင့်လျော်ရာမှာ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ	၄၂
၁၁။ ရှေးဘဇက ကောင်းမှုရှိတာ မင်္ဂလာ	၄၆
၁၂။ စိတ်ကိုစောင်းစွာထားတာ မင်္ဂလာ	၅၂
၁၃။ အညံ့မညပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ	၅၇
၁၄။ နိဿယပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ	၆၂
၁၅။ အကြားအမြင် ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ	၆၉
၁၆။ ဆွမ်းစားပင့်ကာ မေးလျှောက်ကြရာ	၇၆
၁၇။ ဘဝပြတ်လိုသူ အမေရိကန်၌ နေထိုင်သူ	၇၇
၁၈။ သေရိမှာကြောက်သူ အမေရိကန်၌ မွေးဖွားသူ	၈၁
၁၉။ မေးခွန်းများစွာမေးကြ ဖြေပေးရ	၈၆
၂၀။ သိကောင်းစရာ ဩဝါဒကထာ	၉၁

မာတိကာ

၂၁။ ညက်စဉ်သိလိုက ရှုကြည့်ကြရ	၉၆
၂၂။ သောတာပန်ဖြစ်က ဝဋ်သုံးပါးကို ပယ်ပြီးကြ	၁၀၀
၂၃။ သူ့နာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သူ မဖြစ်ထိုက်သူ	၁၀၅
၂၄။ သာသနာအရှည်တည်ရန် ပွားပါသတိပဋ္ဌာန်	၁၁၁
၂၅။ ခက်သူ လွယ်သူ ဤနှစ်သူ ဘယ်သူတရားရ	၁၁၅
၂၆။ စိတ်ကိုပြုပြင်နိုင်မှ အေးငြိမ်းရာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြရ	၁၂၁
၂၇။ အင်္ဂါနှစ်ပါးပြည့်က မဂ် ဖိုလ် တရားရကြ	၁၂၅
၂၈။ သီလသည်ကား ခြံခတ်ထား မခြားတူပေသည်	၁၃၀
၂၉။ သုဘသည်ဇာား ရေလောင်းငြား	၁၃၆
၃၀။ ဆွေးနွေးသည်ကား ပေါင်းသင်ငြား	၁၃၉
၃၁။ သမထသည်ကား ပိုးပယ်ရှား	၁၄၄
၃၂။ ဝိပုဿနာသည်ကား ပိုးမျှင်ပယ်ရှား	၁၄၉
၃၃။ ပရိတ်အကျိုးတရား သိဖွယ်များ	၁၅၂
၃၄။ တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၁၅၈
၃၅။ အော်စတင်တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၁၆၂
၃၆။ သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာ သိဖွယ်ရာ	၁၆၆
၃၇။ လိုက်နာဖွယ်ရာ တိုးတက်ကြီးပွားရာ	၁၇၃
၃၈။ နယ်သာလင်မှုကျိုးမာတင်မေးပါ ဖြေပေးရာ	၁၇၇
၃၉။ ဘယ်လ်ဂျီယံမှာ ဒါနဟောပါ သိကောင်းစရာ	၁၈၂
၄၀။ အော်စတင်ဒရက်တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရာ	၁၈၆
၄၁။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓနွေဟောပါ သိကောင်းစရာ	၁၉၂

“ဝမ်းသာ ဝမ်းမသာ ဤနှစ်ဖြား”

၁၃၅၇-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၂-ရက် (၈-၁၁-၉၅) ရက်နေ့ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၅-နာရီအချိန်တွင် သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာ၏ အဆောက်အဦးများနှင့် သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာ၌ အထွေထွေဆောင်ရွက်ပုံများကို လေ့လာလို၍ ရောက်ရှိလာကြသော မလေးရှားလူမျိုး ယောဂီတို့သည် ဆရာတော်ထံသို့ ရောက်လာသောအခါ သူတို့ သိလိုကြသော တရားသဘောများကို မေးလျှောက်ကြပေသည်။

တန်တီချမ်း အမည်ရှိသော ယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ သူနှင့် အလ္လဒါန အတူတကွပြုသူတစ်ဦးသည် အလ္လဒါန၏ အကျိုးတရားများကို သိပါသော်လည်း အလ္လဒါနကို ပြုရသောကြောင့် အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်ပေ။ ဤကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ဖြစ်ပါလျက် ဝမ်းမြောက်မှုမဖြစ်ခြင်းသည် ဘာကြောင့်ပါလိဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဒါန စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုကြရာ၌ ဝမ်းမြောက်မှု ရှိသူနှင့် ဝမ်းမြောက်မှုမရှိသူ ကဲ့သို့ ၂-မျိုး ကွဲပြားခြင်းအကြောင်းမှာ အတိတ်ဘဝများက ပါရှိလာကြသော ပါရမီဓာတ်ခံများကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်” ဟု အကျဉ်းမျက်သာ ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအမှုတို့၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ပုံ၊ မဖြစ်ပုံ အကျယ်တို့ကို ဆက်လက်၍ ဖော်ပြပါဦးမည်။

၁။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံအမျိုးမျိုး တို့ကို တပ်မက်စွဲလမ်းခြင်း မရှိသော အလောဘ ဓာတ်ခံပါလာ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလ္လဒါနများ ပြုရာ လ္လဒါနီးရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ကြပေသည်။ အလ္လဒါနကုသိုလ် ပြုလုပ်မှု များ၌ မွေ့လျော်ကြပေသည်။ ပျော်မွေ့ကြပေသည်။ အတိတ်ဘဝများက

လောဘဇာတ်ခံနည်းပါး၍ အလောဘဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသောကြောင့် အလှူဒါနပြုမှု၌ ပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက နှစ်သက်ဖွယ်အာရုံ အမျိုးမျိုး ၏ကို တပ်မက်စွဲလမ်းခြင်း လောဘဇာတ်ခံပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလှူဒါနများပြုရာ လှူဒါန်းရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်ကြပေ။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်အောင် နှလုံးမသွင်းတတ်ကြပေ။ ဒါနကုသိုလ်ပြုလုပ်မှုများ၌ မမွေ့လျော် မပျော်မွေ့ကြပေ။ အတိတ်ဘဝ များက အလောဘဇာတ်ခံ နည်းပါး၍ လောဘဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသော ကြောင့် အလှူဒါနပြုမှု၌ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

၂။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၍ ချစ်ခင်ခြင်းမေတ္တာ=အဒေါသ ဇာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိလည်း ချမ်းသာ၊ သူတစ်ပါး တို့လည်း ချမ်းသာကြောင်း ဖြစ်သည့် သီလကို လျှို့အောင် စောင့်ထိန်း ရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ သီလဆောက်တည်ခြင်း၌ ပျော်မွေ့ကြပေသည်။ အတိတ်ဘဝများက ဒေါသဇာတ်ခံ နည်းပါး၍ အဒေါသ=မေတ္တာဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသောကြောင့် သီလဆောက်တည်မှု၌ ပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။

လွန်ခဲ့သော အတိတ်ဘဝများက ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အကျိုး စီးပွားကိုမလိုလားမှု၍ သူတစ်ပါးတို့ကို မုန်းတတ်သော ဒေါသဇာတ်ခံ ပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိလည်း ချမ်းသာ၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သည့် သီလကို လျှို့အောင် စောင့်ထိန်းရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်ကြပေ။ သီလဆောက်တည်ခြင်း၌ မပျော်မွေ့ကြပေ။ အတိတ်ဘဝများက အဒေါသ=မေတ္တာဇာတ်ခံနည်းပါးခဲ့၍ ဒေါသဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသောကြောင့် သီလဆောက်တည်မှု၌ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

၃။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ထိုထိုအရာတို့၌ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိတတ်သည့်အမောဟ=ပညာဇာတ်ခံပါလာကြသောပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာတရားတို့ကို ပွားများ အားထုတ်ရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဘာဝနာ

ဝမ်းသာဝမ်းမသာ ဤနှစ်ဖြာ

တရား အားထုတ်မှု၌ မွေ့လျော်ကြပေသည်။ ပျော်မွေ့ကြပေသည်။ အတိတ်ဘဝများက တွေ့ဝေတတ်သည့် မောဟဇာတ်ခံနည်းပါး၍ အမောဟ = ပညာဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသောကြောင့် ဘာဝနာအမှု၌ ပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ထိုထိုအရာတို့၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိတတ်သည့် မောဟဇာတ်ခံ ပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမထ ဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာတရားများ အားထုတ်ရသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်ကြပေ။ ဘာဝနာတရား အားထုတ်မှု၌ မပျော်မွေ့ကြပေ။ ပျင်းရိဒနုတတ်ကြပေသည်။ အတိတ်ဘဝများက အမောဟ = ပညာဇာတ်ခံနည်းပါးခဲ့၍ မောဟဇာတ်ခံ များခဲ့ကြသောကြောင့် ဘာဝနာအမှု၌ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက အလောဘ = ပါရမီဇာတ်ခံပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အလ္လဒါနပြုမှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ ပျော်မွေ့နိုင်ကြပေသည်။ လွန်ခဲ့သော အတိတ်ဘဝများက အလောဘ = ပါရမီဇာတ်ခံ မပါခဲ့ကြ၍ လောဘဇာတ်ခံ ပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလ္လဒါနပြုမှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက အဒေါသ = မေတ္တာပါရမီဇာတ်ခံ ပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သီလဆောက်တည်မှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြ၍ ပျော်မွေ့နိုင်ကြပေသည်။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက အဒေါသ = မေတ္တာပါရမီဇာတ်ခံ မပါခဲ့၍ ဒေါသဇာတ်ခံ ပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သီလဆောက်တည်မှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက အမောဟ = ပညာပါရမီဇာတ်ခံ ပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘာဝနာအမှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြ၍ ပျော်မွေ့နိုင်ကြပေသည်။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက အမောဟ = ပညာပါရမီဇာတ်ခံ မပါခဲ့ကြ၍ မောဟဇာတ်ခံပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘာဝနာအမှု၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ မပျော်မွေ့နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိမိသားစုကော်မရှင်

မိလိရာမေးကြ ပြေပေးရ?!

၁၃၅၇-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၃-ရက် (၉-၁၁-၉၅) ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၇-နာရီခွဲအချိန်တွင် အလှူဒါနပြုလုပ် လှူဒါန်း လိုကြ၍ သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာသို့ ရောက်လာကြသော မလေးရှားလူမျိုး ယောဂီများသည် အလှူဒါန လှူဒါန်းကြပြီးသောအခါ သူတို့သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။

တန်ဘီချန်းအမည်ရှိသော ယောဂီကမေးလျှောက်သည်မှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သောတာပန်အဖြစ်၊ သကဒါဂါမ်အဖြစ်၊ အနာဂါမ်အဖြစ်ကို ဝေဒနာဖြင့် ခွဲခြား၍ သိနိုင်ပါသလားဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

မေးလိုရင်းမှာ ဤဝေဒနာမျိုးကို ရှုမှတ်ရလျှင် ပုထုဇဉ်ဖြစ်သည်၊ ဤဝေဒနာမျိုးကို ရှုမှတ်ရလျှင် သောတာပန်ဖြစ်သည်၊ ဤဝေဒနာမျိုးကို ရှုမှတ်ရလျှင် သကဒါဂါမ်ဖြစ်သည်၊ ဤဝေဒနာမျိုး ရှုမှတ်ရလျှင် အနာဂါမ်ဖြစ်သည်ဟု ဝေဒနာဖြင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တရားရပုံကို သိနိုင်ပါသလားဟု မေးလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

တန်ဘီချန်းယောဂီ၏ မေးလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားအောင် ထပ်မံ၍ ဖော်ပြပါဦးမည်။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်က ရှုမှတ်ရသည့်ဝေဒနာက တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့်ဝေဒနာက တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာက တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာက တစ်မျိုး ဖြစ်သည်”ဟု ဝေဒနာပြောင်းလဲသွားပုံကို အကြောင်းပြု၍ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်အဖြစ်ကို သိနိုင်ပါသလားဟု မေးလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်ပေသည်။

သီလိရာမေးကြ ဖြေပေးရ

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော အခါ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်က ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာကတစ်မျိုး၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာက တစ်မျိုး၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာက တစ်မျိုး၊ အနာဂါမ် ဖြစ် သွားပြီးသောအခါ ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာကတစ်မျိုး ဟူ၍ ဝေဒနာ ပြောင်းလဲပုံကို အကြောင်းပြု၍ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်အဖြစ်ကို မသိနိုင်ပေ။ ဝေဒနာဖြင့် တရားရပုံကို ဆုံးဖြတ်၍မရပေ။ စိတ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်၍ ရပေသည်ဟု ဤကဲ့သို့ အကျဉ်း မျှကိုသာ ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရားရပုံကို စိတ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်လို့ရပုံ အကျယ်ကို ဆက်လက်၍ ဖော်ပြပါဦးမည်။

- ၁။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်ကစိတ်သည် တစ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ် မျိုး ဖြစ်ပေသည်။
- ၃။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။
- ၄။ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်သည်ဟူ၍စိတ်ဖြင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တရားရပုံကို ဆုံးဖြတ်၍ရပေသည်။

၁။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်က စိတ်သည် တစ်မျိုးဖြစ်ပုံမှာ....

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်သည် လိုချင်တပ်မက်ဖွယ်ရာ အာရုံများနှင့် တွေ့ရသည့်အခါ အတိုင်းအတာမရှိသော လိုချင်တပ်မက်မှု လောဘများ ဖြစ်လာတတ်ပေသည်။ မနှစ်သက်ဖွယ် ဆန့်ကျင်ဘက်အာရုံများနှင့် တွေ့ရ သည့်အခါ အတိုင်းအတာမရှိသော စိတ်ဆိုး အမျက်ထွက်မှု ဒေါသများ ဖြစ်လာတတ်ပေသည်။ ကောင်းသည့်အာရုံ၊ မကောင်းသည့်အာရုံတို့နှင့် တွေ့ရသည့်အခါ ကောင်းသည့်အာရုံကိုမကောင်းဟု မြင်သိ၍၊ မကောင်း သည့်အာရုံကို ကောင်းသည်ဟု အလွဲလွဲအမှားမှား သိတတ်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ပုထုဇဉ်တို့၏စိတ်၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတို့သည် ထူထပ်များပြားလျက်ရှိကြပေသည်။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် ရုပ်နာမ်မှတစ်ပါး ငါကောင်မရှိဟု ဆိုပါသော်လည်း မိရိုးဖလာအနေဖြင့် အသက်လိပ်ပြာ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျက် ရှိကြပေသည်။ အဟောအပြော ကောင်းသူတို့က အသက်လိပ်ပြာ ငါကောင်ရှိသည့်အကြောင်း ဟောပြောလိုက်သောအခါ အသက်လိပ်ပြာ ငါကောင်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်သွားတတ်ကြပေသည်။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့အပေါ်၌ တစ်ခါတစ်ရံ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံများ၏ အကျိုးပေးတို့၌ လည်း ယုံမှားသံသယဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ အဟောအပြောကောင်းသူတို့က မဂ္ဂင်မပါသော တိရစ္ဆာန်တို့၏အကျင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟု ဟောပြောလိုက်သောအခါ ယုံကြည်သွားတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် ခိုင်မာမှုမရှိပေ။ ယိမ်းယိုင်တုန်လှုပ်လျက် ရှိကြပေသည်။

၂။ သောတာပန်ဖြစ်သွားသောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်ပုံမှာ....

သောတာပန်ဖြစ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်ကဲ့သို့ ယိမ်းယိုင်တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိပေ။ ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ခိုင်မာလျက်ရှိကြပေသည်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာမ်ရုပ်မှတစ်ပါး အသက်လိပ်ပြာ ငါကောင်ရှိသည်ဟု အဟောအပြောကောင်းသူတို့က ဘယ်လိုပင် ဟောဟော ပြောပြော လုံးဝယုံကြည်မှု မရှိတော့ပေ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့၌ တစ်ရံတစ်ခါမျှ ယုံမှားမှု သံသယမရှိတော့ပေ။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးတို့၌ ယုံမှားမှုသံသယ လုံးဝမရှိတော့ပေ။ သတိပဋ္ဌာန် မဂ္ဂင်မပါသော တိရစ္ဆာန်တို့၏အကျင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟု ဘယ်လိုတန်ခိုးရှင်က ပြောပြော လုံးဝယုံကြည်မှု မရှိတော့ပေ။ သတိပဋ္ဌာန်မဂ္ဂင်အကျင့်မှတစ်ပါး အခြား နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်တူ၍ မရှိပေဟု ခိုင်မြဲစွာယုံကြည်သော စိတ်ဓာတ် ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သောတာပန်၏ စိတ်သည် ပုထုဇဉ်၏ စိတ်ထက် ပို၍ခိုင်မာမှုရရှိလာခြင်းဖြင့် တစ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။

သိလိုရာမေးကြ ပြေပေးရ

၃။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားသောအခါ ဖြစ်လာသည့် စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်ပုံမှာ....

သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် ကာမရာဂ = လောဘနှင့် ဗျာပါဒ = ဒေါသတို့ ခေါင်းပါးသွားသောကြောင့် သောတာပန်၏ စိတ်ထက် ပို၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့သွားပေသည်။ တပ်မက်ဖွယ်အာရုံများနှင့် တွေ့ရသောအခါ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ထက် တပ်မက်ခြင်း လောဘ နည်းပါးသွားပေသည်။ မနှစ်သက်ဖွယ် ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံများနှင့် တွေ့ရသည့်အခါမှာလည်း သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ထက် အမျက်ထက်ခြင်း ဒေါသ နည်းပါးနေပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သကဒါဂါမ်၏ စိတ်သည် သောတာပန်၏စိတ်ထက် ပို၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့မှု ရရှိလာခြင်းဖြင့် တစ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အနာဂါမ် ဖြစ်သောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး ဖြစ်ပုံ မှာ....

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာမရာဂ = လောဘနှင့် ဗျာပါဒ = ဒေါသ တို့ကို အပြီးတိုင် အကုန်ပယ်လိုက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် သကဒါဂါမ်၏ စိတ်ထက် ပို၍ ဖြူစင်သွားပေသည်။ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိဟူသော အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တို့ကို လုံးဝ ခံစားလိုသောစိတ် မရှိတော့ပေ။ မနှစ်သက်ဖွယ် ဆန့်ကျင်ဘက်အာရုံ များနှင့် တွေ့ရသည့်အခါမှာလည်း လုံးဝ အမျက်ဒေါသထက်ခြင်း မရှိ တော့ပေ။ ဤကဲ့သို့ အနာဂါမ်၏စိတ်သည် သကဒါဂါမ်၏ စိတ်ထက် ဖြူစင်မှုရရှိလာခြင်းဖြင့် တစ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်ဖြစ်စဉ်က စိတ်သည် တစ်မျိုး၊ သောတာပန်ဖြစ်သွား ပြီးသောအခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားပြီး သောတာပန် ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုး၊ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားပြီးသော အခါ ဖြစ်လာသည့်စိတ်က တစ်မျိုးဖြစ်၍ စိတ်ဖြင့်သာ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရားရပုံကို ဆုံးဖြတ်၍ ရနိုင်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

ဝိပဿနာအရာဝယ် လိုက်နာဖွယ် ၃၂

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကိလေသာအပူမီး များ ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ် ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းအလုပ်ကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်၍ မရကြပေ။ ဇိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်အားထုတ်ကြရပေ သည်။ စိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်အားထုတ်ရသည့်အလုပ်သည် အလွန်ပင် ခက်ခဲ နက်နဲ သိမ်မွေ့လှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲ ဒုက္ခတို့မှ ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် စိတ်ကိုပြုပြင်ဖို့ရာ တရား ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဟု မြတ်စွာ တုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(အံ-၂၊ နာ-၃၇၉)

ပြည့်စုံရမည့် တရား ၆-ပါးမှာ....

- ၁။ စိတ္တံ နိဂ္ဂဏှာတိ = နှိမ့်ချသင့်သောအခါ စိတ်ကိုနှိမ့်ချရမည်။
- ၂။ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ = ချီးမြှောက် သင့်သောအခါ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ရမည်။
- ၃။ စိတ္တံ သမ္ပဟံသေတိ = ရှင်စေသင့်သောအခါ စိတ်ကို ရှင်စေ ရမည်။
- ၄။ စိတ္တံ အဇ္ဈိပေက္ခတိ = လျစ်လျူ ရှုသင့်သောအခါ စိတ်ကို လျစ်လျူရှုရမည်။
- ၅။ ပဏိတာဓိမုတ္တိကော = မြတ်သောနှလုံးသွင်း ရှိရမည်။
- ၆။ နိဗ္ဗာနာဘိရဘော = နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သောစိတ် ရှိရမည် ဟူသော တရား ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ ပါသည်။

ဝိပဿနာအရာဝယ် လိုက်နာဖွယ်

၁။ နှိမ့်ချသင့်သောအခါ စိတ်ကို နှိမ့်ချရမည်ဟူသည်....

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားတွေ့ မြန်မြန်တွေ့ချင်၍၊ တရားတွေ့ မြန်မြန်တိုးတက်ချင်၍ လွန်ကဲသော လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် အားစိုက်၍ ရှုမှတ်လေ့ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ လွန်ကဲသော လုံ့လဝီရိယဖြင့် အားစိုက်၍ ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ရှုမှတ်ရာအာရုံတို့၌ မှတ်သိစိတ် တည့်တည့်မကျတော့ပါဘဲ စိတ်တွေပျံလွင့်နေတတ်ကြပေ သည်။ ထိုသို့ ပျံလွင့်နေသောအခါ ပျံလွင့်နေသောစိတ်ကို သမာဓိဖြင့် နှိမ့်ချပေးရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သမာဓိဖြင့် နှိမ့်ချရမည်ဟူသည် သမာဓိဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာမှာ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ အာရုံတို့၌ ပေါ်ခိုက် ပေါ်ခိုက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် သတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပစ္စုပ္ပန် တည့်သွားသောအခါ သမာဓိဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ ပျံလွင့်နေသည့်စိတ် တည့်ငြိမ်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ် ခြင်းသည် သမာဓိဖြင့် စိတ်ကို နှိမ့်ချခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမာဓိဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပုံ နောက်တစ်နည်းမှာ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အာရုံများသို့ ပြေးလွှားပျံလွင့်နေသောစိတ်နှင့် မရောက်လာ သေးသော အနာဂတ်အာရုံများသို့ ပြေးလွှားပျံလွင့်နေသောစိတ်တို့ကို 'ပျံလွင့်တယ်၊ ပျံလွင့်တယ်။ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ်'ဟု ပျံလွင့် နေသည့်စိတ်ကို ပြန်၍ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပျံလွင့်နေသောစိတ်များကို ရှုမှတ်၍ရသွားပါလျှင် မပျံလွင့်တော့ပါဘဲ တည့်ငြိမ်သွားမည် ဖြစ်ပေ သည်။ ဤကဲ့သို့ ပျံလွင့်နေသောစိတ်ကို ရှုမှတ်ခြင်းသည်လည်း သမာဓိ ဖြင့် စိတ်ကို နှိမ့်ချခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမာဓိဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပုံ နောက်တစ်နည်းမှာ....

စိတ်တွေပျံလွင့်နေခြင်းသည် တရားမြန်မြန်တွေ့၊ တရားမြန်မြန်တက် လိုသော ဆန္ဒဖြင့် ဝီရိယလွန်ကဲ၍ စိတ်တွေတင်းနေသောကြောင့် ပျံလွင့် နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်ကို အနည်းငယ်လျော့ချလိုက်သော အားဖြင့်လည်း ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သဖြင့် သမာဓိဖြစ်သွား နိုင်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စိတ်ကိုလျော့ချခြင်းသည်လည်း သမာဓိဖြင့် စိတ်ကို နှိမ့်ချခြင်းတစ်မျိုးပင်ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ချီးမြှောက်သင့်သောအခါ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ရမည်ဟူသည်....

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဉာဏ်စဉ်အား လျော်စွာ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ချင်တော့ပါဘဲ လုံ့လဝီရိယအား လျော့နည်းလာတတ်ပေသည်။ စိတ်ဓာတ်များ တွန့်ဆုတ်သွားတတ်ကြ ပေသည်။ ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်လာ သောအခါ ဝီရိယဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဝီရိယဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးရမည်ဟု ဆိုသည်မှာ....

ရှုမှတ်ချက်များတိုးပေးရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ထိုင်၍ရှုမှတ်ရာတွင် ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်’ဟု နှစ်ချက်ရှုမှတ်ရာ၌ ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုများ ဖြစ်လာသောအခါ ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်’ဟု ၄-ချက်တိုး၍ ရှုမှတ်ကြရပါမည်။

၄-ချက်တိုး၍ ရှုမှတ်ပါသော်လည်း ပျင်းရိငြီးငွေ့မှုများ မပြေပျောက် ခဲ့သော် ထိတာ ၅-ချက်တိုး၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်ခြေထောက်က ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်တင်ပါးက ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာခြေထောက်က ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာတင်ပါးက ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ လက်ထ ထိတယ်ဟု ၅-ချက်တိုး၍ ရှုမှတ် ကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ချက်များတိုး၍ ရှုမှတ်ခြင်းသည် ဝီရိယဖြင့် စိတ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

စင်္ကြံမြန်မြန်သွက်သွက် ရှုမှတ်ပေးခြင်းဟူသော ဝီရိယဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးရပါသည်။ အမှတ်သတိကို မလွတ်စေပါဘဲ မြန်မြန် သွက်သွက် “ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်”ဟု တစ်လှမ်းမှာ တစ်မှတ် ဖြင့်သော်လည်းကောင်း “ကြွတယ်၊ ချတယ်”ဟု တစ်လှမ်းမှာ နှစ်မှတ် ဖြင့်သော်လည်းကောင်း မြန်မြန်သွက်သွက် ရှုမှတ်ပေးကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ စင်္ကြံ မြန်မြန်သွက်သွက် လျှောက်ခြင်းသည်လည်း ဝီရိယဖြင့် စိတ်ကိုချီးမြှောက်ခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ရှင်စေသင့်သောအခါ စိတ်ကို ရှင်စေရမည်ဟူသည်—

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒဉာဏ်၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်တို့သို့ ရောက်လာသောအခါ အားထုတ်မှု၌ နှစ်သက်သာယာမှုများ ကင်းမဲ့လာတတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နှစ်သက်သာယာမှုများ ကင်းမဲ့လာသောအခါ ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်ကာ စိတ်ကို ရှင်စေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများသော အကျင့်လမ်းစဉ်သည် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့သွားရာ အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိသည်လည်း လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ပြုခဲ့ဖူးသော ဝါရမိကုသိုလ်အထူးများ ရှိခဲ့၍သာ ဝိပဿနာတရားကို ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာတို့ စံဝင်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဇောန်မုချ ရောက်ရတော့မည်ဟု ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်၍ စိတ်ကို ရှင်စေကြရပေသည်။

၄။ လျစ်လျူရှုသင့်သောအခါ စိတ်ကို လျစ်လျူရှုရမည်ဟူသည်—

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြင်အခါ စိတ်သည် တွန့်ဆုတ်ခြင်း မရှိ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းလည်း မရှိ၊ အားထုတ်မှု၌ မွေ့လျော်လျက်ရှိ၏။ အာချံနှင့် မှတ်သိစိတ်တို့ ကိုက်ညီ၍ အလိုက်သင့် ရှုမှတ်၍ ကောင်းနေ၏။ ထိုအခါ စိတ်ကို နှိမ်ချခြင်း၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း၊ စိတ်ကို ရှင်စေခြင်းတို့ကို မပြုမူ၍ လျစ်လျူရှုကာ အလိုက်သင့်သာ ရှုမှတ်ပွားများရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၅။ မွန်မြတ်သော နှလုံးသွင်း ရှိရမည်ဟူသည်—

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိအပ်သည့် မဂ်ဖိုလ်တို့မှတစ်ပါး သော လောကီ၊ သဏတရုံာန် စသော အကျိုးများကို အဓိကအားဖြင့် မျှော်မှန်းခြင်းမရှိမူ၍ မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၌သာ ညွတ်ကိုင်းသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဤနေရာ၌ အချို့သော လူငယ်လူရွယ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အကြားအမြင်များ ပေါက်လွှာပြီး စီးပွားရေး၊ ငြီးပွား

သိကောင်းစရာ မေ့ပဒေသာ

ရေး လောကီကိစ္စအဝဝတို့ ပြီးမြောက်သွားနိုင်သည်ဟု ယူဆလျက်ရှိကြပေသည်။ ဆရာတော်တို့ထံ ပိပဿနာတရား အားထုတ်မှုကို လူငယ်တစ်ယောက်က လျှောက်ထားသည်မှာ အဘယ်ရက်မျှလောက် ပိပဿနာတရား အားထုတ်လျှင် အကြားအမြင် ပေါက်နိုင်ပါသနည်းဟု လျှောက်ထားဖူးပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လောကီအကျိုးတို့၌ ညွတ်ကိုင်သောအားဖြင့် နှလုံးမသွင်းမူ၍ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားတို့၌သာ ညွတ်ကိုင်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမူ ရှိရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

၆။ နိဗ္ဗာန်၌ မေ့လျော့သောစိတ် ရှိရမည်ဟူသည်-

နတ်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့သည် လူ့ပြည်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် ချမ်းသာသွပ်များအလွန်ပင် များကြပေသည်။ ထိုနတ်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ မေ့လျော့နေခြင်းဖြင့် အို၊ နာ၊ သေ စသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြပေ။ နိဗ္ဗာန်၌ မေ့လျော့နိုင်မှသာ အို၊ နာ၊ သေ စသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်၌ မေ့လျော့သောစိတ် ရှိကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ နိဗ္ဗာန်၌ မေ့လျော့သောစိတ် ရှိမှသာ အေးငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိကြမည်ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာ ဆရာတော်။

‘ သာသနာန္တယ်ဝင် ဂျာမနီမြတ်သီလရှင် ’

၁၉၉၅-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂-ရက်နေ့က ဂျာမနီလူမျိုး အသက်-၄၁ နှစ်ရှိ မာရီယွန် (Marion) အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ဖို့ရာ ရန်ကုန်မြို့ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ၈-မိုင်၊ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသို့ ရောက်ရှိလာပေသည်။

မာရီယွန်သည် ဆရာတော်တို့ ၁၉၉၅-ခု၊ ဂျာမနီနိုင်ငံသို့ ကြွရောက်၍ ဝေါလ်ဟတ်စ်ရိပိသာသနာ့ ဇွန်လ ၁-ရက်နေ့မှစ၍ ၅-ရက်နေ့အထိ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ်က ၅-ရက် တရားစခန်း ဝင်ရောက်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့ဖူးသော ယောဂီတစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။

မာရီယွန်သည် ၁-လှခန့် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသနာ့ ဝိပဿနာတရားအား ထုတ်ပြီးသောအခါ သာသနာန္တယ်ဝင် သီလရှင်ဝတ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ များဖြစ်လာသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုင်ပင်၍ ဆရာတော်ထံ သီလရှင်ဝတ်ခွင့်ပြုပါရန်လျှောက်ထားလာပါသည်။ ထိုသို့လျှောက်ထားသောကြောင့် ၁၉၉၅-ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂-ရက်နေ့ ညနေ ၄-နာရီ အချိန်တွင် သီလရှင် ဝတ်ပေးလိုက်ပါသည်။

တနင်္လာသမီးဖြစ်၍ ဒေါ်ကုသလာစာရီဟု ဘွဲ့အမည် ပေးလိုက်ပါသည်။ ဒေါ်ကုသလာစာရီ၌ ကုသလ - က ကောင်းသော၊ အာစာရီ - က အကျင့်သီလရှိသော သီလရှင်၊ ကုသလာစာရီ = ကောင်းသော အကျင့် သီလရှိသော သီလရှင်ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်ဟူ၍ ရှင်းပြပေးသည်ကို ဆရာမကြီး ဒေါ်လှမြက အင်္ဂလိပ်လိုဘာသာပြန်ပေးသဖြင့် မာရီယွန်က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ဘွဲ့အမည်ကို ခံယူလိုက်ပေသည်။

သီလရှင်အဝတ်ဖြင့် ၉-ပါး သီလဆောက်တည်ပြီးသောအခါ ‘လူဝတ်ကြောင်ဘဝနှင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လို့ရပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် သီလရှင်ဝတ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရပါသလဲ’ ဟု အမေးထုတ်ကာ သီလရှင်ဝတ်၍ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ခြင်းက ပို၍

မြတ်သည့်အကြောင်း ဟောကြားပေးပါသည်။ သီလရှင်ဖြစ်သူက လူဝတ်
ကြောင်ဖြစ်သူထက် ပို၍ မြတ်ရခြင်း အကြောင်း ၃-ပါး ရှိပါသည်။
၃-ပါးမှာ-

- ၁။ သာသနာနှယ်ဝင်ဖြစ်၍လည်း မြတ်ပေသည်။
- ၂။ ၈-ပါးသီလ၊ ၉-ပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံခြင်း မတူ၍လည်း
မြတ်ပေသည်။
- ၃။ သီလရှင်ဟူသော အမှတ်သတိ၊ အမှတ်သညာရှိ၍လည်း မြတ်ပေ
သည်။

(၁) သာသနာနှယ်ဝင်ဖြစ်၍လည်း မြတ်ပေသည်ဟုဆိုရာ၌....
လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သူတို့သည် သာသနာနှယ်ဝင် မဟုတ်ကြပေ။
သာသနာတော်၏ ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒါယိကာမများသာ ဖြစ်ကြပေသည်။
ရောင်းဝယ်ခြင်းစသော စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးကိစ္စ၊ လူမှုရေးဆက်စွ
တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပေသည်။ သာသနာ
နှယ်ဝင် သီလရှင်တို့သည် လူဝတ်ကြောင်တို့ကဲ့သို့ ရောင်းဝယ်ခြင်းစသော
စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးကိစ္စများနှင့် လူမှုရေးဆက်စွများကို မပြုကြရ
တော့ပေ။

သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ရေး၊ သာသနာတော် တိုးတက်
ကြီးပွားရေး၊ စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးတို့ကိုသာ ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ ဆောင်
ရွက်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်ရေးရာ ကိစ္စများကို လူဝတ်
ကြောင်များထက် ပို၍ ပြုလုပ်နိုင်၊ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြသောကြောင့် သီလရှင်
ဖြစ်သူက လူဝတ်ကြောင်များထက် ပို၍ မြတ်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

(၂) ၈-ပါးသီလ၊ ၉-ပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံခြင်း မတူကြ၍
မြတ်ပေသည်ဟု ဆိုရာ၌--

လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်သူတို့သည် ၈-ပါးသီလ၊ ၉-ပါးသီလတို့ကို
ဆောက်တည်ကြရာ၌ မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသည့် အချိန်ကာလ အပိုင်း
အခြားအတွင်း၌သာ ရှောင်ကြဉ်ဖွယ်များကို ရှောင်ကြဉ်မည်ဟု ဆောက်

သာသနာနွယ်ဝင် ဂျာမနီမြတ်သီလရှင်

တည်ကြပေသည်။ သာသနာနွယ်ဝင် သီလရှင်ဖြစ်သူတို့သည် ဂ-ပါးသီလ၊
ဇ-ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ကြရာ၌ အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြား မရှိ
ကြပေ။ သီလရှင်ဝတ်နှင့် နေသမျှကာလပတ်လုံး အမြဲဆောက်တည်ကြရ
ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဂ-ပါးသီလ၊ ဇ-ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ကြရာ၌ လူ
ဝတ်ကြောင်ဖြစ်သူများ နှစ်ဆောက်တည်ကြသော သီလနှင့် သီလရှင်ဖြစ်သူ
များ ဆောက်တည်ကြသော သီလတို့သည် အရေအတွက်ခြမ်းပင် တူကြ
ပါသော်လည်း လူဝတ်ကြောင်တို့က အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားဖြင့်
ဆောက်တည်ကြ၍ သီလရှင်များက အမြဲတမ်း ဆောက်တည်ကြခြင်း
ဟူသော ဆောက်တည်ပုံခြင်း မတူကြသောကြောင့် လူဝတ်ကြောင်
ဖြစ်သူများထက် သီလရှင်ဖြစ်သူက ပို၍မြတ်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

(၃) သီလရှင်ဟူသော အမှတ်သတိ၊ အမှတ်သညာရှိ၍လည်း မြတ်ပေ
သည်ဟု ဆိုရာ၌...

လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သူ အမျိုးသမီးတို့သည် ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာ အာရုံများ
နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ လူတို့၏ သဘာဝအလျောက် ပျော်ရွှင်စွာ
ရယ်မောကာ နေထိုင်လေ့ရှိကြပေသည်။ သီလရှင်ဖြစ်သူတို့သည် ပျော်ရွှင်
ဖွယ်ရာ အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း သီလရှင်ဟူသော အမှတ်
သတိ၊ အမှတ်သညာဖြင့် အလွန်ပျော်ရွှင်သော အမှုအရာများ မရှိစေကြရ
ပေ။ ဣန္ဒြေကို စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။

လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သူ အမျိုးသမီးတို့သည် အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်
ဖွယ် ကိစ္စများ ရှိလာသောအခါ အမြန်အထက် ပြေးသွား၍လည်း
ဆောင်ရွက်ကြပေသည်။ သာသနာနွယ်ဝင် သီလရှင်ဖြစ်သူတို့သည် အလျင်
အမြန် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာကိစ္စများ ရှိလာပါသော်လည်း သီလရှင်ဟူသော
အမှတ်သတိ၊ အမှတ်သညာဖြင့် အလျင်အမြန်ပြေးသွားခြင်း စသည်များ
ကို မပြုလုပ်ကြရပေ။ ဣန္ဒြေကို စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ အခြားပြုဖွယ်
ကိစ္စတို့၌လည်း သီလရှင်ဟူသော အမှတ်သတိ၊ အမှတ်သညာဖြင့် သိမ်မွေ့
စွာ ပြုလုပ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာ့နယ်ဝင် သီလရှင်တို့သည် ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြုလုပ်ကြရာ၌ သီလရှင်ဟူသော သမ္မတသတ်၊ အမှတ်သညာတို့ဖြင့်သာ သိမ်မွေ့စွာပြုလုပ်ကာ နေထိုင်ကြရသောကြောင့် လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သူတို့ထက် သီလရှင်ဖြစ်သူတို့က ပို၍မြတ်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

အရာရာတွင် အမှတ်သညာရှိ၍ အမှတ်သတ်ဖြင့် နေထိုင်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတိကောင်းလာကြသည်ဖြစ်၍ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသောအခါတို့၌ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ အာရုံတို့ကို မလွတ်တမ်းရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။ ပေါ်ရာပေါ်ရာ အာရုံတို့၌ မလွတ်တမ်း ရှုမှတ်နိုင်ကြသဖြင့် စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။

စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိများ ဖြစ်လာသောအခါ သမာဓိအား ကောင်းသည်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံသွားသောအခါ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို ရရှိသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာ့နယ်ဝင် သီလရှင်အဖြစ်သည် မြတ်သည်ဟူ၍ဆိုရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မိဘဆွေမျိုးများက အားပေးမှုမရှိမူ၍ တစ်ယောက်တည်းသာ ဖြစ်သော ဂျာမနီယောဂီ မာရီယွန်၏ သီလရှင်ဝတ်ပုံ၌ အားပေးတရား ဟောကြားလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်။

။ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဖြာ ရောဂါဝေဒနာ။

လောကထဲမှာရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်မှာဖြစ်သည့်ရောဂါ ဝေဒနာနှင့်စိတ်မှာဖြစ်သည့် ရောဂါဝေဒနာဟူ၍ ရောဂါဝေဒနာနှစ်မျိုး တို့နှင့် တွေ့ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းရောဂါဝေဒနာ နှစ်မျိုးလုံးတို့ကို မိမိတို့သန္တာန်၊ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်မှာ မဖြစ်လာရအောင် ကာကွယ်ကြရပေ သည်။ ဓရောင်သာ၍ ကျရောက်လာသောအခါ ဖြစ်လာသောအခါမှာ လည်း ပျောက်ကင်းအောင် ကုသကြရပေသည်။

ကိုယ်မှာဖြစ်သည့် ရောဂါဝေဒနာတို့သည် ဉ္စ-ပါးသော ရောဂါ ဝေဒနာတို့ပင်ဖြစ်ကြပေသည်။ စိတ်မှာဖြစ်သော ရောဂါဝေဒနာတို့သည်၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော ကိလေသာတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ကိုယ် မှာဖြစ်သည့် ဉ္စ-ပါးသော ရောဂါဝေဒနာများ မဖြစ်လာရအောင် သင့်လျော်သော အစာအာဟာရနှင့် သင့်လျော်သော ဆေးဝါးများကို လည်း မှီဝဲသုံးဆောင်ကြရပေသည်။ သင့်လျော်သော အဝတ်အထည် များကိုလည်း ဝတ်ဆင်ကြရပေသည်။ သင့်လျော်သောအိမ်နှင့် သင့်လျော် သော အိပ်ရာနေရာတို့၌လည်း နေထိုင်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင့် လျော်ရာများကို မှီဝဲသုံးဆောင်သောအားဖြင့် ကာကွယ်ကြရပေသည်။

စိတ်မှာဖြစ်သည့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာရောဂါ တို့ မဖြစ်လာရအောင် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားများကို ပွားများအားထုတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားတို့ကို ပွား များအားထုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကာကွယ်ကြရပေသည်။

ကိုယ်မှာဖြစ်သည့် ရောဂါဝေဒနာများကို မဖြစ်ပေါ်လာမီ ကာကွယ် ပါသော်လည်း ကာကွယ်လို့မရမူ၍ ကျရောက်လာသောအခါ မိမိတို့၏ ဉာဏ်အား၊ ပစ္စည်းဥစ္စာအားများ ရှိသလောက် ကုသကြရပေသည်။ ကိုယ်ကနာသည်နှင့်အမျှ စိတ်ကပါ မနာရအောင် အသင့်အတင့် နှလုံး

သွင်းကြရပေသည်။ တရားဓမ္မတို့ဖြင့် ပယ်ဖျောက်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာ တရားပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါက အကောင်းဆုံး ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များပြည့်စုံလာသောအခါ ကိုယ်ကသာနာ၍ စိတ်က မနာဘဲဖြစ်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဆင်းရဲခြင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဝိပဿနာရှုမှတ်ပုံ၊ ရှုမှတ်နည်းမှာ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

- ၁။ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို ပျောက်သွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်သည့် နည်းက တစ်မျိုး။
- ၂။ ဤ ဒုက္ခဝေဒနာကို အပြုတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီး ထူထောင်၍ ရှုမှတ်သည့်နည်းက တစ်မျိုး။
- ၃။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ သဘောကိုသိအောင် ရှုမှတ်သည့်နည်းက တစ်မျိုး ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

(၁) ဒုက္ခဝေဒနာကို ပျောက်သွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်သည့် နည်း၌ ဝေဒနာကိုပျောက်ချင်နေခြင်းသည် ချမ်းသာကို လိုချင်နေသည့် ဇောတပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ခြင်းသည် လောဘ ကင်းအောင် ရှုမှတ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ယခုလို ဝေဒနာပျောက်အောင် ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့် မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း လောဘကိလေသာကို ပွားနေသကဲ့သို့ဖြစ်ပေသည်။ ဤအဲသို့ ရှုမှတ်ခြင်းသည် လောဘကိလေသာ ကြား ညှပ် နေ သည် ဖြစ် ၍ တရားတွေ တော်တော်နှင့် မတွေ့နိုင်၊ မတက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုရှုမှတ်နည်း၊ မှတ်နည်းကို မယူဆင့်ဖေ၊ မယူရပေ။

(၂) ဤဒုက္ခဝေဒနာကို အပြုတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီး ထူထောင်၍ ရှုမှတ်သည့်နည်း၌ စိတ်ကြမ်းကြီးဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဒေါသ၊ ဒေါမနဿတို့ဖြစ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်ခြင်းသည် ဒေါသ၊ ဒေါမနဿကင်းအောင် ရှုမှတ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခုလို စိတ်ကြမ်းကြီးထူထောင်၍ ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့် မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း ဒေါသ၊ ဒေါမနဿများကို ပွားနေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေ

ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဖြာ ရောဂါဝေဒနာ

သည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ခြင်းသည် ဒေါသကိလေသာ ကြားညှပ်နေသည် ဖြစ်၍ တရားတွေ တော်တော်နှင့် မတွေ့နိုင်၊ မထက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ် ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုရှုနည်း၊ မှတ်နည်းကို မယူသင့်ပေ မယူရပေ။

(၃) ဒုက္ခဝေဒနာ၏သဘောကိုသိအောင် ရှုမှတ်ရသည့် နည်း၌ သဘောကိုသိပါက အဖြစ်အပျက်ကိုလည်း သိနိုင်မည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခဝေဒနာ ၏သဘောကိုသိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤရှုမှတ်နည်းကိုသာ ယူကြ ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သဘောကိုသိအောင်ရှုမှတ်ရသည့်နည်းဖြင့် ဝိပဿနာ စာရေး ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာသည့်အဖြစ် ကို ရရှိသွားနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရောဂါဝေဒနာ ကို အကြောင်းပြု၍ (၃)မျိုးရှိကြပေသည်။ (၃)မျိုးမှာ-

- (၁) ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၂) ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၃) အခါအားလျော်စွာ ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာ၊ ကိုယ်လည်းနာ စိတ်လည်းနာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၃) မျိုး ရှိကြပေသည်။
- (၁) ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်....

ကိလေသာ အာသဝေါကုန်ခမ်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ ပေသည်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသက်သေလော့ဇာသည့် ကိုယ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အသက်သေရမည့် ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် တွေ့ရ ပါသော်လည်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ လုံးဝမရှိကြတော့ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ ပေသည်။

(၂) ကိုယ်လည်းနာ စိတ်လည်းနာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်....

ပညာမျက်စိကန်းနေသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို အန္တပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ် (၂) ပါးတို့ကို ကွဲပြားအောင် မရှုမှတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ရုပ် နာမ် (၂)ပါး ကိုပင် ငါ့ဟု တစ်ပေါင်းတည်း မှတ်ထင်နေကြပေသည်။

ထို ပညာမျှက်စိကန်းနေသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခများလည်း ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အန္ဓုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်နာမ်မျှကိုပင် ကဲ့အောင် မရှုမှတ်နိုင်ကြသောကြောင့် ကိုယ်လည်းနာ စိတ်လည်းနာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ငါကောင်ထင်၊ စွဲလျှင်ကိုယ်စိတ်နာ။

(၃) အခါအားလျော်စွာ ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်....

သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဟူသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ ဝေဒနာများ ပေါ်လာသောအခါ ဝေဒနာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိစိတ်က တစ်ခြား ကဲ့ပြားအောင် ရှုမှတ်နိုင်၍ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာကို လှမ်းမိုး နိုင်သောအခါ ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ တစ်နည်း.... ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ကိုယ်သာနာ၍ စိတ် မနာလည်း ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရုပ်နာမ်ပေါ်ဆဲ၊ ရှုမှတ်ခွဲ၊ ကိုယ်ပဲနာပါ၊ စိတ်မနာ။

ထို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာသောအခါ ဝေဒနာက တစ်ခြား၊ မှတ်သိစိတ်က တစ်ခြား ကဲ့ပြားအောင် မရှုမှတ်နိုင်၍ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို လှမ်းမိုးအောင် မရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ တစ်နည်း.... မပယ်ရသေးသော ကိလေသာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဖြာ ထောဂါဝေဒနာ

ဒုက္ခဝေဒနာကို လှမ်းမိုးအောင်ရှုမှတ်နိုင်သော ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ပင် ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ၊ ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဧကန်မုချအားဖြင့် ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။

အန္ဓပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဧကန်မုချအားဖြင့် ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။

သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် (၇) ယောက်တို့သည် အခါအားလျော်စွာ ကိုယ်သာနာ၍ စိတ်မနာ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ ကိုယ်လည်းနာ၊ စိတ်လည်းနာ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်ဟူ၍ သိကြရပေသည်။

(ဆ-ဋ-၂/၂၃၆)

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်။

မိမိနှင့်ရာ မရှိဘဲရာ ဤနှစ်ဖြာ

မြတ်စွာဘုရားသည် ၃၀ - ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်တို့ကို ဟောကြား
ရာ၌....

(၁) ဗာလ = လူမိုက်ဖြစ်သူကို မရှိဘဲ မဆည်းကပ်ရ။

(၂) ပဏ္ဍိတ = ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဘဲဆည်းကပ်ရမည်ဟု ရှေး
ဦးစွာ ဤ မင်္ဂလာ ၂-ပါးကို ဟောကြားတော်
မူခဲ့ပါသည်။ လူ့ဘောင်လူ့လောကတွင် နေထိုင်ကြသူများအတွက် ထို
မင်္ဂလာ ၂-ပါးကိုသိထားကြပါလျှင် အလွန်ပင် အကျိုးများကြမည် ဖြစ်
ပေသည်။

မင်္ဂလာဟူသည် မကောင်းသည့် ဒုစရိုက်တရားများကို ပျောက်ကင်း
စေ၍ ကောင်းသည့် သုစရိုက်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာစေတတ်သည်”ဟု
အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။ တစ်နည်း မင်္ဂလာဟူသည် မကောင်းသည့် အပြစ်
ဒဏ် အမျိုးမျိုးတို့ကို ပျောက်ကင်းစေ၍ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ
အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သည်”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

(၁) ဗာလ = လူမိုက်သည် မိမိအကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပျက်စီး
စေသည်။ သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပျက်စီး
စေတတ်သည်။ ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပျက်စီး
စေသည်။ နောင်တမလွန် ဘဝများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပျက်စီး
စေသည်။ လူမိုက်၏ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုမှု၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုမှုတို့သည် ကုသိုလ်
တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ အကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားစေသည်။
ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းစသော ရှေးပညာရှိတို့သည် လူမိုက်ကို
ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်ကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် အင်္ဂုတ္တိခေါ် ပညာရှိရသေ့ကြီးသည်
သိကြားမင်းကို ဤကဲ့သို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ဖူးပေသည်။

မိဝဲသင်ရာ မမိဝဲရာ ဤနှစ်ဖြာ

- (၁) လူမိုက်ကို ဘယ်သောအခါမှ မမြင်လိုး
- (၂) လူမိုက်၏ အသံကို ဘယ်သောအခါမှ မကြားလို့။
- (၃) လူမိုက်ကို မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ မပေါင်းသင်းလို့။
- (၄) လူမိုက်နှင့် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ စကားမပြောလို့။
- (၅) လူမိုက်ကို ဘယ်သောအခါမှ မခင်မင်လိုဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

လူမိုက်ကို မိဝဲပေါင်းသင်းမိသူသို့ လူမိုက်၏ အပြုအမူ အပြောအဆိုများ ကူးစက်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ ကူးစက်လာသဖြင့် လောကအကျိုးနှင့် သံသရာအကျိုး နှစ်မျိုးလုံး ဆုံးရှုံးသွားတတ်ကြပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ငါးကောင်ပုပ်များကို ဖက်ဖြင့်ထုပ်၍ ယူဆောင်သည့် ရှိသော် ထိုငါးကောင်ပုပ်များ၏ အနံ့တို့သည် ထုပ်ယူခဲ့သော ဖက်၌ အပုပ်နံ့များ စွဲကပ်သွားသကဲ့သို့ ထိုအတူ လူမိုက်၏ အပြုအမူ အပြောအဆိုတို့သည် လူမိုက်ကို မိဝဲပေါင်းသင်းသူတို့အား ကူးစက်လာတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုဘဝနှင့် နောင်ဘဝများတို့၌ ဆုတ်ယုတ်သွားတတ်ကြပေသည်။

အချို့သောလူမိုက်တို့၏ အပြောအဆိုနှင့် အပြုအမူတို့သည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြောအဆိုနှင့် အမူအရာတို့ကဲ့သို့ပင် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား ပေးသနားတော်မူသော နည်းဖြင့် စိစစ်ကြည့်မှသာ လူမိုက်ဟု သိနိုင်ကြပေသည်။

လူမိုက်ဟု သိနိုင်ကြောင်း လက္ခဏာများမှာ....

- (၁) အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့ မသိနိုင် မမြင်နိုင်ရာ ဆိတ်ကွယ်ရာကိုရသောအခါ ခိုးယူခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုတို့ကို ပြုလေ့ရှိကြပေသည်။
- (၂) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုသည့် အခါမှာလည်း လိမ်ညာ၍ ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်၍ ပြောခြင်းစသော မကောင်းသောစကားတို့ကို ပြောလေ့ရှိကြပေသည်။

သီကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

(၃) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြံစည်သောအခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို စတုရန်းသဖြင့် ယူဖို့ရာ ကြံစည်နေတတ်ကြပေသည်။ သူတစ်ပါးတို့ သေကြေပျက်စီးဖို့ရာ ဆုံးရှုံးနှစ်နာဖို့ရာတို့ကိုလည်း ကြံစည်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအင်္ဂါ လက္ခဏာ ၃-ပါးရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူမိုက်တို့ပင် ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်ပြု နှုတ်ပြော၊ စိတ်မနောပါ၊ မကောင်းကြံပြု၊ လူမိုက်ဟု မှတ်ရှုသိဖွယ်ရာ။

ဤအင်္ဂါလက္ခဏာ ၃-ပါးရှိနေကြသော လူမိုက်တို့ကို မမိုဝ် မပေါင်းသင်းမှု၍ ရှောင်ကြဉ်ကာနေခြင်းသည် မကောင်းသည့် ဣစ္ဆာရိက်အမှုများ ပျောက်ကင်း၍ ကောင်းသည့် သုစရိုက်တရားများနှင့် ပြည့်စုံစေသောကြောင့် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လူမိုက်ရှောင်ကွင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ ကောင်းခြင်းတစ်ဖြာ၊ မင်္ဂလာ။

(၂) ပဏ္ဍိတ=ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအကျိုးကိုလည်း ဖြစ်စေသည်၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးကိုလည်း ဖြစ်စေသည်၊ ယခု မျက်မှောက်ဘဝ အကျိုးကိုလည်း ဖြစ်စေသည်၊ နောင်တမလွန်ဘဝများ၏ အကျိုးကိုလည်း ဖြစ်စေသည်။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုမှု၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုမှုတို့သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆုတ်ယုတ်သွားစေ၍ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းစသော ရှေးသူတော်ကောင်းတို့သည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်များကို မှီဝဲဆည်းကပ်ကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် အကိတ္တိ ခေါ် ပညာရှိရသေ့ကြီးက ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) ပညာရှိကို အမြဲမြင်လိုပေသည်။
- (၂) ပညာရှိ၏ အသံကို အမြဲကြားလိုပေသည်။
- (၃) ပညာရှိများနှင့်သာ ပေါင်းသင်းလိုပေသည်။

မှီဝဲသင့်ရာ မမှီဝဲရာ ဤနှစ်ဖြာ

(၄) ပညာရှိများနှင့် စကားပြောလိုပေသည်။

(၅) ပညာရှိများကိုသာ ခင်မင်လိုပေသည်ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်များကို မှီဝဲပေါင်းသင်းရသူတို့သည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကောင်းသော ကိုယ်ပြု၊ နှုတ်ပြော အမှုအရာတို့ကို နည်းယူရာ၊ မှီဝဲကြရသည် ဖြစ်၍ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ အကျိုးနှင့် နောင်တမလွန်ဘဝအကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် အနှံ့မွေးကြိုင်သော ပန်းများကို မိမိတို့၏ လက်ကိုင်ပုဝါ စသည်များဖြင့် ထုပ်၍ ယူဆောင်ရသည်ရှိသော် ထိုလက်ကိုင်ပုဝါ စသည်တို့၌ မွေးသောအနှံ့တို့သည် ကူးစက်ကာ မွေးကြိုင်နေသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကောင်းသောအပြုအမူ၊ အပြောအဆိုတို့သည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲပေါင်းသင်းသူတို့အား ကူးစက်လာကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုဘဝနှင့် နောင်ဘဝများတို့၌ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာများ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိနိုင်ကြောင်း အင်္ဂါလက္ခဏာ ၃-ပါးကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၁) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်သော ဆိတ်ကွယ်ရာကို ရပါသော်လည်း သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း စသည့် မကောင်းမှုများကို မပြုလုပ်ကြပေ။ ရှောင်ကြဉ်ကြပေသည်။

(၂) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့ မသိနိုင်၊ မကြားနိုင်ကြသော ဆိတ်ကွယ်ရာကိုရပါသော်လည်း လိမ်ညာ၍ ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်၍ ပြောခြင်းစသော မကောင်းသော ပြောဆိုခြင်းတို့ကို မပြောဆိုကြပေ။ ရှောင်ကြဉ်ကြပေသည်။

(၃) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့ မသိနိုင်ကြသောစိတ်ဖြင့် ကြံစည်သောအခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို မတရားသဖြင့် ယူဖို့မှ မကြံစည်တတ်ကြပေ။ သူတစ်ပါးတို့ သေကြေပျက်စီးဖို့ရာ၊ ဆိုးရှုံးနစ်နာဖို့ရာကို မကြံစည်ကြပေ။ ရှောင်ကြဉ်ကြပေသည်။ ထိုအင်္ဂါ

လက္ခဏာ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညာရှိများဖြစ်ကြ
ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်ပြုနှုတ်ပြော၊ စိတ်မနှေးပါ၊ ကောင်းတာကြံပြု၊
ပစ္စိုဟု၊ မှတ်ရှုသိဖွယ်ရာ။

ဤ အင်္ဂါလက္ခဏာ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
မှီဝဲပေါင်းသင်း၍ နေထိုင်ခြင်းသည် မကောင်းသည့် ဒုစရိုက်အမှုများ
ကင်းပျောက်၍ ကောင်းသည့် သုစရိုက်တရားများနှင့် ပြည့်စေသောကြောင့်
မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညာရှိပေါင်းသင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ ကောင်းခြင်းတစ်ပြော၊
မင်္ဂလာ။

သဒ္ဓမ္မရုံ သီရိပိဿာဆရာတော်။

‘အားအင်ပြည့်ဝ အေးမှလွတ်မြောက်ကြ’

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသောကြောင့် ဘေး ၅-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်၍ ချမ်းသာစွာနေထိုင်ကြရပေသည်။ ထို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ ဘေး ၅-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မိမိတို့သန္တာန်၌ အား ၄-ပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ပြည့်စုံနေကြသော အား ၄-ပါး တို့သည်....

- (၁) ပညာဗလ = အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိဉာဏ်အား၊
- (၂) ဝိရိယဗလ = အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အားထုတ်မှုအား၊
- (၃) အနုဇဗလ = အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြစ်ကင်းမှုအား၊
- (၄) သင်္ဂဟဗလ = အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ချီးမြှောက်မှုအားဟူ၍ ၄-ပါး ဖြစ်ကြပေသည်။

(၁) ပညာဗလ = အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိဉာဏ်အားဟူသည်....

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကုသိုလ်တရားနှင့် အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ် ရှိသော တရားနှင့် အပြစ်မရှိသောတရား၊ မဖြူစင်သောတရားနှင့် ဖြူစင် သောတရား၊ မမှီဝဲအပ်သောတရားနှင့် မမှီဝဲအပ်သောတရား၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မလျော်သောတရားနှင့် လျော်သောတရားတို့ကို ပညာ ဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင်အပ်ကုန်၏။ ကောင်းစွာလေ့လာအပ်ကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကောင်းစွာလေ့လာအပ်၊ ကောင်းစွာသိမြင်အပ်သည် ဖြစ်သည့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပညာဗလ အသိဉာဏ်အားပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ဝိရိယဗလ = အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အားထုတ်မှုအားဟူသည်....

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကုသိုလ်တရား၊ အပြစ်ရှိသောတရား၊ မဖြူ စင်သောတရား၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မလျော်သောတရားတို့ကို ပယ်ဖို့

ရန်အလိုငှာ အားထုတ်၍နေကြကုန်၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကုသိုလ်
တရား၊ အပြစ်မရှိသောတရား၊ ဖြူစင်သောတရား၊ အရိယာဇ္ဇိအား
လျော်သောတရားတို့ကို ရရှိဖို့ရန်အလိုငှာ အားထုတ်၍နေကြကုန်၏။
ဤကဲ့သို့ အားထုတ်၍နေခြင်းသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိနိယပလ=
အားထုတ်မှုအားပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) အနဝဇ္ဇပလ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြစ်ကင်းမှုအားဟူသည်...

အရိယာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူ့အသက်မသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာ
မခိုးခြင်း၊ သူ့သားမယား မလွန်ကျူးခြင်းဟူသော ကာယကံ ၃-ပါးနှင့်
ပြည့်စုံကြကုန်၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လိမ်မပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်၍
မခပြောခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ဒေါသဖြင့် မပြောခြင်း၊ အကျိုးမရှိသည့်
စကားကို မပြောခြင်းဟူသော ဝစီကံ ၄-ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြကုန်၏။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါး ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရားသဖြင့်
ယူဖို့ရာ မကြံစည်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ အကျိုးဆုတ်ယုတ်ဖွယ်ရာများကို
မကြံစည်ခြင်း၊ မှားယွင်းသော အယူများကို မယူခြင်းဟူသော မနောကံ
၃-ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ
တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အနဝဇ္ဇပလ = အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြစ်
ကင်းမှုအားပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့၌ အပြစ်ကင်းခြင်းသည် အား
တစ်မျိုးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောကြားရာ၌ ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့၌
အပြစ်ရှိလာသောအခါ အားများကုန်သွားသည်ကို ထောက်ရှု၍ ကြည့်
မှသာ ပို၍ထင်ရှားပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ကာယကံမှ ဝစီကံမှုများ ကောင်းခဲ့စဉ်က
အဘက်ဘက်မှ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သောအားများ ရှိပါသော်
လည်း အပြုများ အပြောများ ကာယကံ ဝစီကံတစ်ခုခုကြောင့် အစိုးရ
အပြစ်ဒဏ်သင့်သွားသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စွမ်းဆောင်နိုင်သည့်အားများ
ကုန်ဆုံး ပျက်စီးသွားကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆောင်ရွက်ဖွယ်များကို
မဆောင်ရွက်နိုင်ကြသောခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကာယကံ၊
ဝစီကံ၊ မနောကံတို့၌ အပြစ်ကင်းခြင်းသည် အားတစ်မျိုး ဖြစ်သည်မှာ
ထင်ရှားလှပေသည်။

အားအင်ပြည့်ဝ ဘေးမှလွတ်မြောက်ကြ

(၄) သင်္ဂဟဗလ = အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ချီးမြှောက်မှုအားဟူသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတူနေသူ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား ပေးလှူ၍လည်း ချီးမြှောက်ကြပေသည်။ ချစ်ဖွယ်ရာ ချိုသာသော စကားကို ပြော၍လည်း ချီးမြှောက်ကြပေသည်။ အကျိုးစီးပွားကို ပြုပေး၍လည်း ချီးမြှောက်ကြပေသည်။ ကိုယ်နှင့် (မိမိနှင့်) ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်ပေး၍လည်း ချီးမြှောက်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အတူနေသူ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား ချီးမြှောက်၍နေခြင်းသည် သင်္ဂဟဗလ = ချီးမြှောက်မှုအားပင် ဖြစ်ပေသည်။

သင်္ဂဟဗလချီးမြှောက်မှုအား ၄-မျိုးတို့ဖြင့်ချီးမြှောက်ရာ၌ အမြတ်ဆုံး ချီးမြှောက်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၀။ ဒါန = ပေးလှူခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ရာ၌ သင်္ဂဟဗလ၊ အဝတ်အထည်တို့ကို ပေးလှူ၍ချီးမြှောက်ခြင်း၊ ဆွမ်းစသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို ပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ ကျောင်း၊ အိမ်ရာ၊ နေရာတို့ကို ပေးလှူ၍ချီးမြှောက်ခြင်း၊ ဆေးပစ္စည်းများကိုပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ တရားဓမ္မဟောပြုကာ ဓမ္မဒါနအလှူကို ပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍ ၅-မျိုးရှိပေသည်။ ထို ၅-မျိုးတို့တွင် တရားဓမ္မဟောပြုကာ ဓမ္မဒါနအလှူကို ပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကို လှူသည်မည်သောကြောင့် အမြတ်ဆုံးချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ပေယျဝဇ္ဇ = ချစ်ဖွယ်ရာ ချိုသာသောစကားဖြင့် ချီးမြှောက်ရာ၌ ချစ်ဖွယ်ရာ ချိုသာစွာပြောသော စကားအမျိုးမျိုးတို့တွင် နားထောင်သူ တစ်ဘက်သား နားထောင်လို နာကြားလိုသော တရားစကားတို့ကို အဖန်ဖန်ဟောကြားပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး ချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၃) အတ္တစဇိယ = အကျိုးစီးပွားတို့ကို ပြုပေး၍ ချီးမြှောက်ရာ၌ စီးပွားရေး ကြီးပွားရေးစသော လောကအကျိုးစီးပွားတို့ကို ပြုပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ သဒ္ဓါ၊ သီလစသော တရားဓမ္မ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ပြည့်စုံအောင် ပြုပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုး ရှိပေသည်။ ထို ၂-မျိုးတို့တွင် သဒ္ဓါတရား မပြည့်စုံသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြည့်စုံလာရ

အောင်၊ သီလမပြည့်စုံသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြည့်စုံလာရအောင်၊ အလှ
ဒါန မပြည့်စုံသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြည့်စုံလာရအောင်၊ ပညာဉာဏ်
မပြည့်စုံသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြည့်စုံလာရအောင် ပြုပေးကာ တရားဓမ္မ
ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၄) သမာနတ္တတာ = အတူနေသူ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား ကိုယ်နှင့်
(မိမိနှင့်) ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်ပေး၍ ချီးမြှောက်ရာ၌
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချင်းချင်းချီးမြှောက်ခြင်းနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
အချင်းချင်း ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပေသည်။ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်
အရိယာဖြစ်သော သောတာပန်သည် အရိယာဖြစ်သော သောတာပန်
အား ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ သကဒါ
ဂါမ်သည် သကဒါဂါမ်အား၊ အနာဂါမ်သည် အနာဂါမ်အား၊ ရဟန္တာ
သည် ရဟန္တာအား ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်၍ အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချင်းချင်းချီးမြှောက်ခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးချီးမြှောက်ခြင်း
ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အထက်၌ ဖော်ပြအပ်ပြီးသော အား ၄-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြသော
ကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေး(၅)ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်နေကြ
ပေသည်။

ဘေး (၅)ပါး ဖြစ်ပုံ

ဉာဏ်ပညာမဲ့သူ၊ ပျင်းရိသူ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့၌ အပြစ်
ရှိသူ၊ အတူနေသူ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို မချီးမြှောက်သူတို့သည် အား
၄-ပါးနှင့် မပြည့်စုံကြသောကြောင့် ဘေး ၅-ပါး ဖြစ်နေတတ်ကြပေ
သည်။

၁။ အာဇီဝက ဘယံ = နေခင်အခါ စားဝတ်နေရေး အသက်မွေး
မှုများ မပြည့်စုံမည့်အရေးကို မျှော်တွေး၍လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းဘေး
ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

၂။ အသိလောကဘယံ = အကျော်စောမဲ့ဖြစ်ရမည့်အရေးကို မျှော်
တွေး၍လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းဘေး ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

‘ပူဇော်ခြင်းကား အကျိုးများပါ မင်္ဂလာ’

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ၃၀-ဖြာ မင်္ဂလာတို့တွင် ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်းသည် ၃-ခုမြောက် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ မင်္ဂလာဟူသည် မကောင်းသည့် အကျင့်ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ကင်းပျောက်စေ၍ ကောင်းသည့်အကျင့် သုစရိုက်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ် လာစေတတ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ တစ်နည်း မင်္ဂလာဟူသည် မကောင်းသည့်အပြစ်ဒဏ် အမျိုးမျိုးတို့ကို ကင်းပျောက်စေ၍ ကောင်း ကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

ပူဇော်ထိုက်သူဟူသည် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ သာဝကများနှင့် မိမိတို့ထက် အသက်ကြီးသူ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ ဂုဏ် သိက္ခာကြီးမားသူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ အသက်ပင်ငယ်ငြားသော်လည်း သီလ သမာဓိ ပညာ ဂုဏ်သိက္ခာ ကြီးမားသူတို့သည် ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ သာသနာတော်၌ အသက်သာကြီး၍ ဝါငယ် သော ရဟန်းတော်တို့သည် အသက်သာငယ်၍ ဝါကြီးသော ရဟန်းတော် တို့ကို ရှိခိုးပူဇော် ကန်တော့ကြရပေသည်။

ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပူဇော်ကြရာ၌ ပူဇော်ခြင်းနှစ်မျိုး ရှိပေသည်။

- ၁။ အာမိသပူဇာ = လူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်း။
- ၂။ ဓမ္မပူဇာ = အကျင့်တရားဓမ္မအားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူ၍

၂-မျိုးရှိပေသည်။

၁။ အာမိသပူဇာ = လူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၌ ရဟန်း တော်တို့အား ပူဇော်သောအခါ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်း ၄-ပါးနှင့် ရဟန်းတော်တို့အား အပ်စပ်သော လိုရာရာ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်း၍ ပူဇော်ကြရပေသည်။ အသက် သိက္ခာ ဂုဏ်ဝါ ကြီးမားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပူဇော်သောအခါ အဝတီ

အထည်၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၊ ဆေးဝါးပစ္စည်းများနှင့် လူတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သည့် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများကို လူဒါနိုး၍ ပူဇော်ကြရပေသည်။

ပူဇော်ထိုက်သော သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ပစ္စေကဗုံဒွါ အရိယာသာဝကနှင့် အသက်သိက္ခာဂုဏ်ဝါကြီးမားသူတို့ကို အမြဲအရိအသေပြုခြင်း၊ ရှိခိုးကန်တော့ခြင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အရိအသေပြု၍ ပူဇော်ခြင်း ရှိခိုးဦးချကန်တော့၍ ပူဇော်ခြင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့ကြသော သူတို့သည် အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာခြင်း၊ ခွန်အားပလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

၂။ ဓမ္မပူဇာ=အကျင့်တရား ဓမ္မများဖြင့် ပူဇော်ကြရာ၌ ပူဇော်ခြင်းတို့သည် အကျင့်သီလဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များပြုလုပ်ပေးကာ ဝေယျာဝစ္စဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ သမထဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ၍ ပူဇော်ခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိကြပေသည်။

ဆရာသမား မိဘများက ဆုံးမညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း တပည့်သားသမီး ဖြစ်ကြသူတို့သည် ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၍ ပူဇော်ခြင်း၊ ၈-ပါးသီလ၊ ၉-ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်၍ ဆရာသမား မိဘတို့အား ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ရတနာသုံးပါး မိဘဆရာသမားတို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ပြုလုပ်ကာ ဝေယျာဝစ္စဖြင့် ပူဇော်ရာ၌ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး စသော အမြို့မြို့အနယ်နယ်တို့တွင် ရှိနေကြသည့် ရွှေတိဂုံ၊ မဟာမြတ်မုနိ စသော စေတီတော်၊ ဆင်းတုတော်တို့နှင့် ရင်ပြင်တော်တို့၌ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းရှိအောင်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရာဖြစ်အောင် ဝေယျာဝစ္စများပြုလုပ်၍ စေတီတော်၊ ဆင်းတုတော်တို့အား ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပိဋကတ်တော်စာအုပ်များထားရာ ဘိဒ္ဓိ၊ ဗုဒ္ဓစာပေကောင်းများထားရာ စာကြည့်တိုက်နှင့် ပိဋကတ်တော်စာအုပ်များ ဗုဒ္ဓစာပေကောင်း

ဖြစ်သည့် စာအုပ်များကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းပေးခြင်း၊ စာအုပ်စာရင်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် တရားစာအုပ်များ အရှည်တည်တံ့အောင် ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်၍ ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော် သံဃာတော်များ နေထိုင်သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းတိုက်များ၊ ရိပ်သာများသို့ သွားရောက်၍ ကျောင်းဆောင်များ၊ အိပ်ရာဇနရာများကို သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဆရာတော် သံဃာတော်များ လိုအပ်သောကိစ္စ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များကို ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ်များကို စီမံချက်ပြုတ်ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်၍ ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာသမားများနှင့် အသက်သိက္ခာကြီးမားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ကူညီပိုင်းဝန်း၍ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အိပ်ရာနေရာများကို သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ စားသောက်ဖွယ်များကို စီမံပြုပြင်ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်၍ ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မိ-သ နှစ်ဖြာ အကောင်းဆုံး ပူဇော်ရာ

မိဘများသည် သားသမီးများ၏ အကောင်းဆုံးပူဇော်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ အရိယာသံဃာတော်များ၌ရှိသော အာဟာနေယျဂုံဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာမိသပူဇာ = လူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။ ဓမ္မပူဇာ = အကျင့် တရားဓမ္မတို့ဖြင့်လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။

သားသမီးဖြစ်သူတို့သည် မိဘများနှင့်သင့်လျော်သော အဝတ်အထည်စသည်များကို ချုပ်လုပ်ကာ လှူဒါန်း၍လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။ မိဘများနှင့် သင့်လျော်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များကို စီမံချက်ပြုတ်ကာ ကျွေးမွေးလှူဒါန်း၍လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။ မိဘများနှင့် သင့်လျော်သော အခြား လိုရာပစ္စည်းများကို လှူဒါန်း၍လည်း ပူဇော်ကြရပေ

သည်။ ဤကဲ့သို့ ပူဇော်ခြင်းသည် အာမိသပူဇာ = လူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးဖြစ်သူတို့၏ အကောင်းဆုံးပူဇော်ရာ အာဟာရ နေယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်သောကြောင့် သားသမီးဖြစ်သူတို့သည် မိဘတို့အား ရှိခိုးဦးချ၍လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။ ရေချိုးပေးခြင်း၊ ခြေလက် စသော ကိုယ်အင်္ဂါများကို နင်းနှိပ်ပေးခြင်း၊ အမွှေးနှံ့သာများ ဆေးများဖြင့် လိမ်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဝေယျာဝစ္စများကို ပြုလုပ်၍လည်း ပူဇော်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝေယျာဝစ္စများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းသည် ဓမ္မမူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ (အံ = ၁/၃၈၂)

မိခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမမာဖြစ်လာသောအခါ သားဖြစ်သူက ရေချိုးပေးခြင်း၊ ခြေလက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါများကို နင်းနှိပ်ပေးခြင်းများကို ပြုပေးကောင်းပါသည်။ မသန့်ရှင်းသည့် အညစ်အကြေးများကို သန့်ရှင်းအောင်လည်း ကိုယ်တိုင်ပြုပေးကောင်းပါသည်။ အဝတ်အစည်းများကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ဖွပ်လျော်ပေးကောင်းပါသည်။ အစာအာဟာရများကိုလည်း ပါးစပ်ထဲသို့ ကိုယ်တိုင်ခွံ၍ ကျွေးကောင်းပါသည်။ သားနှင့် မိခင်သည် အသွင်မတူငြားသော်လည်း အနီးကပ် ဘယ်လိုပင် ပြုစု ပြုစု ဘယ်လိုပင် ပူဇော် ပူဇော်၊ ပူဇော်ကောင်းပါသည်။

ဖခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမမာဖြစ်လာသောအခါ သမီးဖြစ်သူက ရေချိုးပေးခြင်း၊ ခြေလက် စသော ကိုယ်အင်္ဂါများကို နင်းပေး နှိပ်ပေးခြင်းများကို ပြုပေးကောင်းပါသည်။ မသန့်ရှင်းသည့် အညစ်အကြေးများကို သန့်ရှင်းအောင်လည်း ကိုယ်တိုင်ပြုပေးကောင်းပါသည်။ အဝတ်အစည်းများကိုလည်း ကိုယ်တိုင် ဖွပ်လျော်ပေးကောင်းပါသည်။ အစာအာဟာရများကိုလည်း ပါးစပ်ထဲသို့ ခွံ၍ကျွေးကောင်းပါသည်။ ဖခင်နှင့် သမီးသည် အသွင်ပင်မတူငြားသော်လည်း အနီးကပ် ဘယ်လိုပင် ပြုစု ပြုစု ဘယ်လိုပင် ပူဇော် ပူဇော်၊ ပူဇော်ကောင်းပါသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးများအတွက် ဗြဟ္မာနှင့်လည်း တူပေသည်။ ပုဗ္ဗာစရိယ = လက်ဦးဆရာ အကောင်းဆုံးဆရာလည်း ဖြစ်ပေသည်။ အာဟာရနေယျ = အကောင်းဆုံးပူဇော်ရာလည်း ဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (အံ ၁/၃၈၁)

ပူဇော်ခြင်းကား အကျိုးများပါ မင်္ဂလာ

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မိဘဟူသည် မြဟွာတူ၏၊ လက်ဦးဆရာ၊ ပူဇော်ရာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ကျေးဇူးရှင်၊ အစဉ်ဖြစ်ပေသည်။

အာမိသပူဇာ = လူဖွယ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း။

ဓမ္မပူဇာ = အကျင့်တရားဓမ္မတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုးရှိရာတွင် အကျင့်တရားဓမ္မတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းက သးပို၍မြတ်ပေသည်။ ဓမ္မပူဇာက ပို၍မြတ်သည့်အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ရတနာသုံးပါးနှင့် ဆရာမိဘများကို အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ” ဟု ခေါ်သည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်အား လျော်သော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ် ပွားများ၍ ပူဇော်ကြရပေသည်။

အာမိသပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာဟူသော ပူဇော်ခြင်း ၂-မျိုးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည်ကား ပူဇော်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလည်း ကုသိုလ်မင်္ဂလာများ တိုးပွားရရှိလာကြသည်ဖြစ်၍ အကျိုးများကြပေသည်။ အပူဇော်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလည်း ပူဇော်သူများ အကျိုးများစေရန်အတွက် ရွှေကထက် ပို၍ သီလ သမာဓိ ပညာများ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရသည် ဖြစ်၍ အကျိုးများကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပူဇော်ခြင်းကား၊ နှစ်ဦးအား၊ အကျိုးများပါ၊ မင်္ဂလာ။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်။

၁၃၅၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၄-ရက် (၂-၂-၅၆) သောကြာနေ့

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော် ၏

“ သြဝါဒကထာ ”

မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌ ဒီဃဒဿန = အရှည်ကိုမြင်တော် မူကြသော အရှင်မဟာကဿပစသော ရှေးမထေရ်မြတ်တို့သည် သာသနာ တော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက် တော်မူခဲ့ကြပေသည်။

ထို့အတူ ပထမရွှေကျင်သာသနာပိုင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဒုတိယရွှေကျင်သာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးစသော ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်ရှင်အဆက်ဆက်တို့သည်လည်း အရှည်ကိုမြင်တော် မူကြသည့် ဒီဃဒဿနဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသည်ဖြစ်၍ ရွှေကျင် သာ သနာတော်ကြီးကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာဖြင့် အရှည်တည်တံ့အောင် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်ခဲ့ကြပေသည်။

နောင်အနာဂတ် ကာလတွင်လည်း သာသနာငါးထောင်မက ရှည် ကြာသည်အထိ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသာသနာ အရှည် တည်တံ့ နေရအောင် တိုးတက်ကြီးပွားနေရအောင် ယခုမျက်မှောက်ရှိ ရွှေကျင်ထေရ်ရှင် အဆက် ဆက်တို့သည် ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အရှည်တည်တံ့အောင် တိုးတက် ကြီးပွားလာရအောင် ဆောင်ရွက်ကြရာ၌အကြောင်းအင်္ဂါ ၂-ချက်နှင့်ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက် နိုင်ကြမှသာ အရှည်တည်တံ့နိုင်ကြမည်၊ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

၁။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင်ထေရ်အရှင်တို့သည် မှန်ကန်သည့် ရည်ရွယ်ချက် ရည်မှန်းချက် ရှိကြရမည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်၏ ဩဝါဒစာထာ

၂။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်အရှင်တို့၏ ဝန်ဆောင်အဖွဲ့စသော အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့သည် ညီညွတ်မှုများ ရှိကြရမည်။

ဆို အကြောင်းအင်္ဂါ ၂-ချက်တို့တွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်အရှင်တို့သည် မှန်ကန်သည့်ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်-ရှိကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် သံဃာတော် ထေရ်ရှင်အဆက်ဆက်တို့သည် သီလသိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံရုံတွင်မက မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျ သမာဓိသိက္ခာ၊ ပညာသိက္ခာတို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူကြပြီးလျှင် သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်အထိ တိုးတက်ကြီးပွားလာနိုင်ရအောင်၊ အရှည်တည်တံ့လာနိုင်ရအောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဟူသော မှန်ကန်သည့် ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်များ ရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်အရှင်တို့၏ဝန်ဆောင်အဖွဲ့စသော အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့သည် ညီညွတ်မှုများ ရှိကြရမည်ဟုဆိုရာ၌—

ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့သည် အချင်းချင်းညီညွတ်မှုရှိမှသာ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့မဟုတ်ပါဘဲ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင်အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးတို့သည် သူတစ်မျိုး၊ ငါတစ်ဖုံ အမျိုးမျိုးငြင်းခုံကွဲပြားကာ ညီညွတ်မှုများမရှိဘဲ ဖြစ်နေကြပါလျှင် ရည်ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်များ တယ်လိုပင်ကောင်း၍ မှန်ကန်ငြားသော်လည်း အရှည်တည်တံ့နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်အရှင်တို့သည်ညီညွတ်မှုကိုအဓိကထား၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ညီညွတ်မှုများရှိဖို့ရာမှာ သင်္ဂဟဝတ္ထု သုတ္တန် ဒေ သနာ တော် လာချီးမြှောက်ခြင်းတရား ၄-ပါးတို့ဖြင့် အချင်းချင်း ချီးမြှောက်၍နေကြမှသာ ညီညွတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

၁။ ဒါန = တပ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အချင်းချင်း ပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်း၊

၂။ ပေယျဝဇ္ဇ = ချစ်ဖွယ်ရာ ချိုသာသောစကားတို့ကို ပြော၍
ချီးမြှောက်ခြင်း။

၃။ အတ္တစရိယ = အကျိုးစီးပွားကိုပြုပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်း။

၄။ သမာနတ္ထတာ = အတူနေသူ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား ကိုယ်နှင့်
(မိမိနှင့်) ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်
ပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍ ၄-မျိုးတို့ဖြင့်
ချီးမြှောက်ကာနေထိုင်ကြ၊ ဆောင်ရွက်ကြမှ
သာ ညီညွတ်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဒါန = တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အချင်းချင်းပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်း-
ဟု ဆိုရာ၌ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါး
တို့ကိုပေးလှူ၍ ချီးမြှောက်ခြင်းနှင့် တရားဓမ္မဟောပြော အပ္ပဒါနအလှူ
ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍နှစ်မျိုးရှိရာတွင် တရားဓမ္မဟောပြော အပ္ပဒါန
အလှူသည် နိဗ္ဗာန်ကိုလှူဒါန်းသည်မည်သောကြောင့် ဓမ္မဒါနက ပို၍ မြတ်
ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အမြတ်ဆုံးဒါနဖြစ်သော ဓမ္မဒါနအလှူဖြင့် ချီးမြှောက်ကြ
ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ပေယျဝဇ္ဇ = ချစ်ဖွယ်ရာ ချိုသာသောစကားတို့ကိုပြော၍ ချီးမြှောက်
ခြင်းဆိုရာ၌ ချစ်ဖွယ်ရာချိုသာစွာ ပြောသောစကား အမျိုးမျိုးတို့တွင်
တစ်ဖက်သား သီတင်းသုံးဖော်များ နာကြားလိုသော တရားစကား
တို့ကို အဖန်ဖန် ဟောကြားပေးကာ အမြတ်ဆုံး ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့်
ချီးမြှောက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အတ္တစရိယ = အကျိုးစီးပွားကိုပြုပေး၍ ချီးမြှောက် ခြင်းဟု ဆိုရာ၌
သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံ
ဆောင်ပြုပေးခြင်းနှင့် သဒ္ဓါ၊ သီလ စသော သူတော်ကောင်း တရား
တို့ကို ပြည့်စုံလာအောင် ပြုပေးခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာတွင် သဒ္ဓါ၊ သီလ
စသော သူတော်ကောင်းတရားတို့ကိုပြည့်စုံလာရအောင် ပြုပြင်ပေးခြင်း

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်၏ ဩဝါဒကထာ

က ပို၍မြတ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သဒ္ဓါ၊ သီလ စသော သူတော်ကောင်း တရားတို့ကို ပြည့်စုံလာရအောင် ပြုပြင်ပေးခြင်းဟူသော အမြတ်ဆုံး ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သမာနတ္တတာ = အတူနေ သီတင်းသုံးဖော်တို့အားကိုယ်နှင့် (မိမိနှင့်) ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်ပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်းဟုဆိုရာ၌-ပုထု ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချင်းချင်း ချီးမြှောက်ခြင်းနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချင်းချင်း ချီးမြှောက်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုးရှိရာတွင် အရိယာဖြစ်သော သောတာပန်သည် သောဘာပန်အား၊ သကဒါဂါမ်သည် သကဒါဂါမ် အား၊ အနာဂါမ်သည် အနာဂါမ်အား၊ ရဟန္တာသည် ရဟန္တာအား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်ပေး၍ ချီးမြှောက်ခြင်းက ပို၍မြတ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ ခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမြတ်ဆုံးအရိယာအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်မည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ ချီးမြှောက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤချီးမြှောက်ခြင်းတရား ၄-ပါးတို့နှင့် အချင်းချင်းချီးမြှောက်ကာ နေထိုင်ကြ ဆောင်ရွက်ကြပါလျှင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်ရှင်အဆက် ဆက်တို့သည် အမြဲတမ်းညီညွတ်နေကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်ရှင်အဆက်ဆက်တို့သည် မှန်ကန်သည့် ရည် ရွယ်ချက်၊ ရည်မှန်းချက်နှင့် ပြည့်စုံကြခြင်း၊ အချင်းချင်း ညီညွတ်မှုရှိကြ ခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းအင်္ဂါ ၂-ပါးနှင့်ပြည့်စုံပါက ရွှေကျင် သာသနာတော်ကြီးသည် အရှည်တည်တံ့ကာ အစဉ်မပျက် တိုးတက်နေ မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ အရှည်တည်တံ့ခိုင်ခံ့နေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

၁၃၅၇-ခုနှစ် တမ္ပိတွဲသဆန်း ၁၃-ရက် (၁-၂-၉၆) ကြာသပတေး နေ့၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏အရှေ့ဘက်မှန် သာသနလင်္ကာရဓမ္မဗိမာန် ရွှေကျင်ဓမ္မာရုံကြီးတွင် ကျင်းပသည့် (၁၄)ကြိမ်မြောက် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း လုံးဆိုင်ရာ သံသာအစည်းအဝေး၌ သာသနာရေးဝန်ကြီး၏ လျှောက် တားချက်အရ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော် တင်ပြသော ဩဝါဒကထာ ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်။

၃။ သင့်လျော်ရာမှာ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ ၃

လောကီအကျိုးစီးပွားနှင့် လောကုတ္တရာအကျိုးတရားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းတို့ကို အလိုရှိကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သော အရပ်ဒေသများကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ သင့်လျော်သော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း လောကီအကျိုးစီးပွား နှင့် လောကုတ္တရာ အကျိုးတရားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားလာခြင်းများကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပတိရူပဒေသဝါသ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပတိရူပဒေသ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အရပ်ဟူသည် အကြင်အရပ်၌ အစိုးရမင်းများ၊ ကုန်သည်များ၊ သူဌေးများ၊ အလုပ်သမားများ ဟူသော ပရိသတ် ၄-ပါးတို့သည် သွားလာနေထိုင် ဝင်ထွက်လျက် ရှိကြကုန်၏။ ဒါနစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်သော အရပ်ဒေသလည်း ဖြစ်၏။ သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသလည်း ဖြစ်၏။ ထိုအရပ်ဒေသသည် ပတိရူပဒေသ = သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အရပ်ဒေသပင် ဖြစ်ပေသည်။ (ခုဒ္ဒကပါဠိ-ဋီ၊ ၁၁၁)

ထိုအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကီစီးပွားဥစ္စာ ရတနာများနှင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်နိုင်၊ ရရှိနိုင်ကြသောကြောင့် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

လောကီအကျိုးစီးပွားနှင့် လောကုတ္တရာအကျိုးတရားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းတို့ကို ရရှိနိုင်သော အရပ်ဒေသတို့သည် မင်္ဂလာရှိသော အရပ်ဒေသတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။

သင့်လျော်ရာမှာနေထိုင်တာ မင်္ဂလာ

လောကီအကျိုးစီးပွားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစိုးရမင်းများ၊ ကုန်သည်များ၊ သူဌေးများ၊ အလုပ်သမားများ ဟူသော ပရိသတ် ၄-ပါးတို့ရှိရာ အရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပရိသတ် ၄-ပါးရှိရာအရပ်မှာ နေထိုင်ကြမှသာ မိမိတို့လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းများ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ပြီးမြောက်နိုင်ကြ၍ လောကီအကျိုးစီးပွားများ တိုးတက်ကြီးပွားလာခြင်းကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရားများ ရသည်အထိ လောကုတ္တရာ အကျိုးတရားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို ရရှိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အအေးအပူလည်း မျှတသည့်အရပ်ဒေသ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းနှင့် စားသောက်ဖွယ် ဘောဇဉ်အာဟာရလည်း ရလွယ်သည့်အရပ်ဒေသ၊ သာသနာလည်း ထွန်းကားသည့်အရပ်ဒေသတို့ကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အအေးအပူလည်းမျှတ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းနှင့် စားသောက်ဖွယ်ဘောဇဉ်အာဟာရလည်း ရလွယ်ကြ၊ သာသနာလည်း ထွန်းကားသည့်အရပ်ဒေသမှာ နေထိုင်ကြရမှသာ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရားများ ရသည်အထိ လောကုတ္တရာ အကျိုးတရားများ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်အရပ်ဒေသသည် ပိဋကတ် ၃-ပုံကို သင်ကြားပို့ချ တတ်မြောက်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနေသော ပရိယတ္တိသာသနာ ထွန်းကားသည့်အရပ်ဒေသလည်း မဟုတ်၊ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို မင်္ဂရောက် ဖိုလ်ရောက် ကိုယ်တိုင်ပွားများ အားထုတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များရှိနေကြသော ပဋိပတ္တိသာသနာ ထွန်းကားသည့်အရပ်ဒေသလည်း မဟုတ်၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော အဓိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနေကြသော ပဋိဝေဓသာသနာ ထွန်းကားသည့်အရပ်ဒေသလည်း မဟုတ်ပေ။ ထိုအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်၍ အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နည်းမှန်လမ်းမှန် အားထုတ်မှုများကို မရရှိနိုင်ကြသောကြောင့် မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရားများ ရရှိသည်အထိ အားထုတ်၍ ရနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ ပရိယတ္တိသာသနာ ပဋိပတ္တိသာသနာ ပဋိဝေဓသာသနာ ဟူသော သာသနာ ၃-ရပ် ထွန်းကားသည့် ပတိရူပအရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကာ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အအေးအပူ မမျှတသောအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အအေးဒဏ် အပူဒဏ်တို့၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို ခံကြရသောကြောင့် သမာဓိဉာဏ်များ တော်တော်နှင့် မဖြစ်လာကြသဖြင့် အချိန်ကုန် လှပန်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ အားထုတ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒများလည်း ကျဆင်းသွားတတ်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားများ ရရှိသည်အထိ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အအေးအပူမျှတသည့် ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကာ အားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်အာဟာရများကိုလည်း မရရှိနိုင်သောအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ မပြည့်စုံသည့်အတွက်ကြောင့် ကြောင့်ကြမှုနှင့် ဘောဇဉ်အာဟာရ မပြည့်စုံမှုတို့ကြောင့် သမာဓိဉာဏ်များ တော်တော်နှင့် မဖြစ်လာကြသဖြင့် အချိန်ကုန် လှပန်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ အားထုတ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒများလည်း ကျဆင်းသွားတတ်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားများ ရရှိသည်အထိ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်အာဟာရများကို ရရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်၍ နေထိုင်ကာ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်အာဟာရတို့ကို မမှီဝဲရသည်ဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတို့ကို မရနိုင်ဘဲ ရဟန်းတော် ၆၀-ရှိခဲ့ကြပေသည်။ ထိုရဟန်းတော် ၆၀-တို့ ဘောဇဉ်အာဟာရ မမျှတ၍ တရားမရနိုင်သည်ကို သိသော အနာဂါမိ ကျောင်းအစ်မကြီး မာတိကာမာတာသည် သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်အာဟာရတို့ကို စီမံ၍ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလိုက်သောအခါ ထိုဘောဇဉ်အာဟာရတို့ကို မှီဝဲသုံးဆောင်ကြရသဖြင့် ရဟန်းတော် ၆၀-တို့သည် ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားများ ရရှိသည်အထိ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင့်လျော်သော ဘောဇဉ် အာဟာရ

များကို ရရှိနိုင်သည့် ပထိရူပ=အရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်၍ အားထုတ်ကြ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ လောကီစီးပွားချမ်းသာများ တိုးတက် ကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစိုးရမင်းများ၊ ကုန်သည်များ၊ သူဌေးများ၊ အလုပ်သမားများဟူသော ပရိသတ် ၄-ပါး ရှိသည့် သင့်လျော်သည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နေထိုင်ခြင်းသည် လောကီကောင်းကျိုး ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင် သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

မဂ်တရား ဖိုလ်တရားများ ရသည့်အထိ လောကုတ္တရာချမ်းသာ အကျိုး တရားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အအေးအပူလည်း မျှတသည့်အရပ်ဒေသ၊ လိုအပ်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် ဘောဇဉ်အာဟာရတို့ကိုလည်း ရလွယ်သည့်အရပ်ဒေသ၊ သာသနာလည်း ထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသတို့၌ နေထိုင်ကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နေထိုင်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးအကျိုးတရားဖြစ်သည့် မဂ် တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်သည် အအေးအပူမျှတသည့် အရပ်ဒေသလည်း ဖြစ်ပေ သည်။ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းနှင့် ဘောဇဉ်အာဟာရတို့ကို ရလွယ်သည့် အရပ်ဒေသလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသ လည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်၌နေထိုင်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား တို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာပြည်၌ နေထိုင်ခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသဆရာတော်။

‘ရှေးဘဝကကောင်းမှုရှိတာ မင်္ဂလာ’

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးရှေးအတိတ် တဝများက ဘုရားပစ္စေက ဗုဒ္ဓါရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ထံ၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှု အထူး များရှိခဲ့ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်လာ သောအခါ အဖက်ဖက်ကပြည့်စုံနေသည်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူးပြုခဲ့ဖူးခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ရှိခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု သိနိုင်ဖို့ရာမှာ... အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ အရပ်ဒေသ ကောင်းမွာ-လှဖြစ်လာခြင်း၊ မိမိစောင်း၊ ဖကောင်း၊ ဆရာသမားကောင်း များနှင့်တွေ့ရခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပေါများကြွယ်ဝခြင်း၊ ရုပ်ရည် အဆင်းလှပတင့်ကယ်ခြင်း၊ အရာရာမှာ အစိုးရခြင်း၊ အခြွေအရံပရိသတ် ပေါများခြင်း စသည်များနှင့် ပြည့်စုံနေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူးရှိခဲ့ဖူးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိကြရပေသည်။

ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူးများရှိခဲ့ဖူး၍ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ မှာ အဖက်ဖက်က ပြည့်စုံနေသောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပုံကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြင့် ဖော်ပြပါမည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေး ဘဝ များ က ကောင်းမှုအထူးများ ပြုခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ အရပ် ဒေသကောင်းဖြစ်သည့် မင်းနေပြည်တော် ကပ်လာတံ့ပြည်၌ လှဖြစ်ရ ခြင်း။ မိဘဆရာသမားကောင်းများနှင့် တွေ့ရခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများ

ပေါများကြွယ်ဝခြင်း၊ ရုပ်ရည်အဆင်း လှပတင့်တယ်၍ အလွန်ကြည်ညို ဖွယ်ကောင်းခြင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အရာတွင် အမြတ်ဆုံး တေဒဂ်-ရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ရခြင်း စသော ဂုဏ်အပေါင်းတို့နှင့်ပြည့်စုံသည့် မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်း၏ရှေးဘဝများက ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှု အထူးများမှာ.... ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင် လက်ထက်တော်အခါက ပဒုမုတ္တရ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းတော်တစ်ပါးကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အရာတွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု တေဒဂ်ရာထူးပေးအပ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသော အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်းအမျိုးကောင်းသားသည် နောင်အခါ ပွင့်တော် မှုကြမည့် ဘုရားရှင်ထံ၌ အမြတ်ဆုံး တေဒဂ်ရာထူးကို အလွန်ရလို သည်ဖြစ်၍ ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင်အမှူးရှိသော သံဃာတော်များကို (၇) ရက် တိုင်တိုင် ပင့်ဖိတ်ကာ ကြီးကျယ်များပြားသောကောင်းမှု အထူး တို့ကို ပြုခဲ့ဖူးပေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်း အမျိုးကောင်းသားသည် ပဒုမုတ္တရဘုရား ရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော် မူပြီးသောအခါ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရနိုင်သည့် အကြောင်းများကို သံဃာတော်များထံ၌ လျှောက်ထားသဖြင့် သံဃာ တော်များက တန်ခိုးကြီးစေတီတော်များကို ဆီမီးဖြင့် ပူဇော်ရမည်ဟု မိန့်ကြားချက်အရ အလွန်ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော ရွှေစေတီ၌ ထောင် ပေါင်းများစွာသော ဆီမီးတို့ဖြင့် ပူဇော်၍ ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုခဲ့ဖူးပေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်း အမျိုးကောင်းသားသည် ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်သူဌေး များ၌ သူဌေးသားဖြစ်ရလေသည်။ ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင် တော်မူပြီးသောအခါ ဆီမီးတစ်ထောင်ထည့်ထားသည့်ရွှေခွက်ကို ခေါင်း ပေါ်၌တင်ကာ တစ်ယူဇနာရှိသောစေတီတော်ကိုလှည့်လည်လျက် တစ် ညလုံး ဆီမီးဖြင့်ပူဇော်၍ ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုခဲ့ဖူးပေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်း အမျိုးကောင်းသားသည် ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားနှင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားဟူသော (၂) ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏

ကြားကာလတွင် ဗာရာဏသီပြည် သုမနသုဋ္ဌေး၏အိမ်၌ခိုကပ်၍ နေထိုင်ရသော အန္ဓဘာရအမည်ရသည့် မြက်ထမ်းသမား ဆင်းရဲသား ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

အန္ဓဘာရသည် တစ်နေ့သောအခါ တောအရပ်မှ မြက်ထုံးကို ထမ်းလျက် အိမ်သို့ပြန်လာခဲ့၏။ လမ်းခရီးတွင် ဆွမ်းခံကြွလာသော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုတွေ့မြင်ရသောအခါ အန္ဓဘာရသည် ဆွမ်းရပြီးပါသလားဟု လျှောက်ထားလေ၏။ မရသေးတဲ့အကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူရာ ဤနေရာတွင် ခေတ္တရပ်တော်မူပါဟု လျှောက်ထားကာ အိမ်သို့ပြန်သွားလေ၏။ ဇနီးဖြစ်သူ ဆင်းရဲသူမကို ထမင်းဟင်းများအဆင်သင့်ချက်ပြီး ရှိ၊ မရှိ-မေးရာ အဆင်သင့်ရှိသည့်အကြောင်းသိရ၍ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါထံ အမြန်ပြန်လာ၍ သပိတ်တော်ကိုယူဆောင်ကာ အိမ်သို့ပြန်သွားပြီးလျှင် တစ်ထပ်စာ ထမင်းဟင်းများကိုလှူဒါန်းဖို့ရာ ဇနီးဖြစ်သူ ဆင်းရဲသူမကို တိုက်တွန်းတရားဟောကြားလေ၏။

မိမိတို့မှာ အတိတ်ဘဝများက ကောင်းမှုကံများ နည်းပါးခဲ့ကြ၍ ယခုလို အစားဆင်းရဲ အနေဆင်းရဲ ဖြစ်နေကြရပေသည်။ ယခုအခါမှာမူ မွန်မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုလည်း တွေ့နေရပေသည်။ လှူဖွယ်ပစ္စည်း တစ်ထပ်စာ ထမင်းဟင်းများလည်း အဆင်သင့်ရှိနေပေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ လှူဒါန်းကြရအောင်ဟု တိုက်တွန်းတရားဟောကြားလေ၏။ ဇနီးဖြစ်သူ ဆင်းရဲသူမသည်လည်း သဘောကျကာ အန္ဓဘာရအတွက် တစ်ထပ်စာ ထမင်းဟင်းနှင့် သူ့အတွက် တစ်ထပ်စာ ထမင်းဟင်းတို့ကို သပိတ်ထဲလောင်းထည့်ကာ လှူဒါန်းလိုက်လေ၏။

အန္ဓဘာရသည် သပိတ်ကိုယူဆောင်ကာ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါထံပြန်လာပြီး ဆက်ကပ်လေ၏။ ဆက်ကပ်ပြီးသောအခါ အရှင်ဘုရား.... တပည့်တော်ကို သနားချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ဤနေရာမှာပင်ထိုင်၍ ဘုဉ်းပေးတော်မူပါဘုရားဟု လျှောက်ကြားကာ လုံချည်ပိုင်းလေးကို ခင်းပေးလေ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်လည်း ထိုနေရာမှာပင်ထိုင်၍ ဘုဉ်းပေးတော်မူလေ၏။ အန္ဓဘာရသည် လက်ဆေးရေး သပိတ်ဆေးရေး များကို ဆက်ကပ်ပြီးသောအခါ ဤသို့ဆုတောင်းပတ္တနာများပြုလေ၏။

ရှေးဘဝက ကောင်းမှုရှိတာ မင်္ဂလာ

ဤ တစ်ထပ်စာမျှသော ဆွမ်းကို လှူဒါန်းရသော ကောင်းမှုကြောင့် နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းတို့၌ ဆင်းရဲသားအမျိုးမှာ မဖြစ် ရပါလို၏။ နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းတို့၌ မရှိဘူးသော စကားကိုမသိရပါလို၏ဟူ၍ စကားနှစ်ခွန်းဖြင့် ဆုတောင်းလိုက်ပေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်း အန္တဘာရမြက်ထမ်းသမားသည် ဆင်းရဲ သားဘဝမှ သူဌေးကြီးဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရပေသည်။ တစ်သက်တာကာလ ပတ်လုံး ကောင်းမှုကုသိုလ်များကိုသာ ပြုလုပ်၍နေထိုင်ခဲ့ပေသည်။ ထို ဘဝမှ ကွယ်လွန် သွားပြီး နောက်ကာလ၌ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့် တော်မူလာသည်အထိ လူ့ပြည် နတ်ပြည်တို့၌သာ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါလောင်း အမျိုးကောင်းသားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူလာသောအခါမှာ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူးများ ပြုခဲ့ဖူးသူ ဖြစ် သောကြောင့် အရပ်ဒေသကောင်းဖြစ်သည့်မင်းနေပြည်တော် ကပိလဝတ် ပြည်၌ဖြစ်ရလေသည်။ မိ-ဘကောင်းဖြစ်သည့် အမိတောဒန မင်းကြီး၏ အငယ်ဆုံးသားဖြစ်ရလေသည်။ ရုပ်ရည်အဆင်းလှပကာ အလှူဒါနသိမ်မွေ့ နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ အနုရုဒ္ဓါ-ဟု အမည်ပေးထားကြပေသည်။ ရုပ်ရည် အဆင်းလှပကာ သိမ်မွေ့နူးညံ့၍ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။ ဘုန်းကံကြီးမား၍ ရွှေခက်၌ဖြစ်သော စားဖွယ်များကိုပင် စားလေ့ရှိ ပေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ အနုရုဒ္ဓါမင်းသားနှင့်တကွ မင်းသား ခြောက် ယောက်တို့သည် ရှုံးသူကမုန့်ကျွေးရမည်ဟု ကတိပြုထား၍ ရွဲလုံး(ဘော လုံး)ကစားကြပေသည်။ အနုရုဒ္ဓါမင်းသားသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သူ ဖြစ် သည့်အားလျော်စွာ (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင် ရှုံး၍ မယ်တော်ထံတပည့်တစ်ဦး ကိုစေလွှတ်၍ မုန့်တောင်းကာ ကျွေးရပေသည်။ (၄)ကြိမ်မြောက် ဆက် ၍ ကစားပြန်သည့်အခါမှာလည်း အနုရုဒ္ဓါမင်းသားသည် ရှုံး၍ မယ် တော်ထံ မုန့်တောင်းလေသောအခါ မုန့်မရှိတော့၍ မရှိတော့ပြီဟု ပြန် ပြောသည်ရှိသော် မရှိမုန့်ကိုပင်ပေးပါဟု ပြန်၍တောင်းစေ၏။

ဤကဲ့သို့မရှိဟူသောစကားကို မသိရသည်အထိ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်း သည် အန္တဘာရမြက်ထမ်းသမား ဆင်းရဲသားဖြစ်စဉ်က အရှင်ပစ္စေက

ဗုဒ္ဓါထံ၌ ဆုတောင်းကာ ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုလုပ်ခဲ့ဖူး၍ ယခုလို မရှိဟူသောစကားကိုမသိရသည်အထိ ပြည့်စုံကြွယ်ဝချမ်းသာသည့် မင်္ဂလာကို ရရှိလာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အနုရုဒ္ဓါ မင်းသားသည် ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားနှင့် ကဿပမြတ်စွာဘုရားဟူသော (၂) ဆူသော ဘုရားရှင်တို့ထံ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ရရှိကြောင်းဖြစ်သည့် ဆီမီးပူဇော်ခြင်း ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုခဲ့ဖူးသောကြောင့် လူ့ဘောင် လူ့လောက၌ အပြစ်များကိုမြင်၍ သာသနာဘောင်သို့ဝင်ကာ တရားအားထုတ်လေ၏။ တစ်ဝါ ရသောအခါ တစ်ထောင်သော လောကဓာတ်ကိုမြင်နိုင်သည့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရလေ၏။

ထိုသို့ တစ်ထောင်သော လောကဓာတ်ကိုမြင်နိုင်သည့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရထားသောကြောင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ရာတွင် အကျယ်အကျယ် ဖြန့်၍ ရှုမှတ်လေ၏။ ယင်းကဲ့သို့ အကျယ်ဖြန့်၍ ရှုမှတ်နေသဖြင့် တရားမရနိုင်သည်ကို မြတ်စွာဘုရား မြင်တော်မူသောကြောင့် အကျယ်ကို စွန့်ခွာ အကျဉ်းချုပ်၍ ရှုမှတ် တရားရနိုင်မည်ဟု မိန့်ကြားကာ တရားပြပေးသဖြင့် တရားရကာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်သွားလေ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အရာမှာ အမြတ်ဆုံး ဇောဒဂ်ရာထူးကို ခံယူရရှိလေသည်။

အနုရုဒ္ဓါမင်းသားသည်ကဿပမြတ်စွာဘုရားနှင့်ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၌ ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏အကြား အနွဲ့ဘာရ မြက်ထမ်းသမား ဆင်းရဲသားဖြစ်စဉ်အခါက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါထံ၌ ဆုတောင်းကာ တစ်ထပ်စာဆွမ်းကို လှူဒါန်းခဲ့သည့် ပုဒဗ္ဗစ ကတပညတာ=ရှေးဘဝက ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုခဲ့ဖူးသောကြောင့် အရပ်ဒေသကောင်းဖြစ်သည့် ကပိလဝတ်မင်းနေပြည်တော်၌ လူဖြစ်ရပေသည်။ မြင့်မြတ်သော မင်းမျိုးဖြစ်သည့် အမိခတောဒန မင်းကြီး၏ အငယ်ဆုံးသား ဖြစ်ရလေသည်။ အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ရုပ်ရည်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံရပေသည်။ မရှိဟူသော စကားကို မသိရသည်အထိ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဖတ်ဖတ်ကပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ကျက်သရေမင်္ဂလာ ရှိလှပေသည်။

ရှေးဘဝကောင်းမှုရှိတာ မင်္ဂလာ

အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထင်သည် ပဒုမ္ပတ္တရ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ကဿပ
 မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါတို့၌ အမျိုးကောင်းသားဖြစ်စဉ်က
 စေတီတော်မြတ်တို့၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ရကြောင်းဖြစ်သည့် ဆီမီး
 တစ်ထောင် ညှို့ထွန်းထားသော ရွှေအိုးကို ခေါင်းပေါ်သို့တင်လျက်
 ညလုံးပေါက် စေတီတော်ကို လှည့်လည်၍ ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပုဗ္ဗေစ
 ကတပုညဘာ=ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူးများ ပြုခဲ့ဖူးသော
 ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အရာတွင် အမြတ်ဆုံး
 တေဒဂ်ရာထူးကို ခံယူရရှိသည့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်၍ သာသနာတော်မှာ
 ကျက်သရေမင်္ဂလာ ရှိလှပါပေသည်။

နိဗ္ဗာန်မရောက်မီအကြား နောက်နောင်ဘဝများ၌ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ
 မထေရ်မြတ်ကဲ့သို့ ကျက်သရေမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံလိုကြသော အမျိုး
 ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ မိမိ
 တို့၏ စွမ်းအားရှိသလောက် ကောင်းမှုအထူးများကို ပြုနေကြရမည်
 ဖြစ်ပေသည်။

သဗ္ဗမ္မရုံသီရိပိသာဓရာတော်။

‘မိတ်ကိုကောင်းစွာထားတာ မင်္ဂလာ’?

လောကထဲ၌ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှတို့သည် လောကနှင့်ဓမ္မ (၂)ဌာနလုံးတို့၌ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း တိုးတက်ကြီးပွား ချမ်းသာလိုကြပေသည်။ မိမိတို့နှင့် တော်စပ်ကြသော တပည့်များ၊ သားသမီး စသည်များကိုလည်း တိုးတက်ကြီးပွားချမ်းသာစေလိုကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တိုးတက်ကြီးပွား ချမ်းသာလိုကြငြားသော်လည်း အချို့အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များကသာ တိုးတက်ကြီးပွားချမ်းသာကြပြီးလျှင် အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မတိုးတက်မကြီးပွားမချမ်းသာနိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ကြရခြင်းမှာ မိမိတို့၏ ကိုယ်စိတ်တို့ကို ကောင်းရာ ဖက်၌ ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားနိုင်ခြင်းနှင့် ကောင်းစွာ မဆောက်တည်ထားနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြရပေသည်။ မိမိတို့၏ ကိုယ်စိတ်တို့ကို ကောင်းရာဖက်၌ ဆောက်တည်ထားနိုင်သည့်နှင့်အမျှ တိုးတက်ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းများကိုရရှိလာကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တသမ္မာပဏိဓိ-မိမိတို့၏ ကိုယ်စိတ်များကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည် ထားခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိ၌ အတ္တ-က ဟစ်ပုဒ်၊ သမ္မာက-တစ်ပုဒ်၊ ပဏိဓိ-ကတစ်ပုဒ်၊ ဟူ၍ (၃)ပုဒ် ဖြစ်ပေသည်။ အတ္တ= မိမိကိုယ်ကို၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ပဏိဓိ = ဆောက်တည်ထားခြင်း။ အတ္တ သမ္မာ ပဏိဓိ= မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

ဤ အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိ အရာ၌ အတ္တ=အရကို အဋ္ဌကထာဆရာများက စိတ်ကိုယူရမည်ဟု ရှေးဦးစွာဖွင့်ပြပါသည်။ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် အတ္တ-အရ တစ်ကိုယ်လုံးဖြစ်သည့် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ယူရမည်ဟု ဖွင့်ပြကြပါသည်။ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားနိုင်ဖို့ရာမှာ

စိတ်ကပင်အဓိကဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ကောင်းရှိသည်နှင့်အမျှ ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာတို့လည်းကောင်းလာကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ တိုးတက်ကြီးပွား ချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏စိတ်ကို ကောင်းရာဖက်မှာ ဆောက်တည်ထားနိုင်ဖို့သည် အရေးကြီးသော အဓိကအချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

စိတ်ကို ကောင်းရာဖက်မှာ ဆောက်တည်ထားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်အမှုအရာတို့ကိုလည်း ကောင်းရာဖက်မှာ ဆောက်တည်ထားခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ နှုတ်အမှုအရာ တို့ကိုလည်း ကောင်းရာဖက်မှာ ဆောက်တည်ထားနိုင်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့၏စိတ်ကို ကောင်းရာဖက်မှာ ထားနိုင်ရအောင် ပြုပြင်ပေးကြရပေသည်။ လေ့ကျင့်ပေးကြရပေသည်။

မိမိတို့၏စိတ်ကို ကောင်းရာဖက်၌ ဆောက်တည်ထားနိုင်သည့် “အတ္တသမ္မာပဏီဓိ” ဖြစ်ရအောင် မိမိတို့၏စိတ်ကိုပြုပြင်ပေးရမည်ဆိုရာ၌ စိတ်ကို ပြုပြင်ပေးနိုင်သည့်တရားမှာ “ယောနိသော မနသိကာရ” ပင် ဖြစ်ပေသည်။ “ယောနိသော မနသိကာရ” ဟူသည် အကြောင်းမှန် အကျိုးမှန် ၏ကို ပညာဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ စိတ်ကိုပြုပြင်ထားလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယောနိသော မနသိကာရရှိမှသာ မိမိတို့၏စိတ်ကို ဆောင်းရာဖက်၌ ဆောက်တည်ထားခြင်း “အတ္တသမ္မာပဏီဓိ” ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ ယောနိသောမနသိကာရသည် အကြောင်းတရားဖြစ်သည်။ အတ္တသမ္မာပဏီဓိသည် ယောနိသော မနသိကာရကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရား ဖြစ်ပေသည်။

၁) နှင့် အတ္တသမ္မာပဏီဓိ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

မိမိ၌ ဧါနကုသိုလ်မပြည့်စုံဟု သိလာသောအခါ ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်ရပေသည်။ မိမိမှာ တရားသဖြင့်ရှာဖွေ၍ ရရှိထားဆော့ ပစ္စည်းဥစ္စာများလည်းရှိနေသည့် အခိုက်အတန့်လူဒါန်းလိုသော စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားလည်း ရှိနေသည့် အခိုက်အတန့်၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ကြုံနေရသည့် အခိုက်အတန့်ဖြစ်ပေသည်။ “ဤအခိုက်အတန့် (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေသည်ဖြစ်၍

အလ္လဒါနပြုမှုတော်မည်”ဟု အကြောင်းမှန်ကို ဆင်ခြင်လိုက်ခြင်းသည် ယောနိသောမနသိကာရပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့အလ္လဒါနပြုနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းမှန်များကို ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် ဆင်ခြင် လိုက်သည့်အတိုင်း “အလ္လဒါနပြုလိုက်ခြင်းသည် မိမိ၏ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက် တည်ထားခြင်း” အတ္တ သမ္မာပဏိဓိဖြစ်၍ မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေ သည်။

သီလ၌ အတ္တသမ္မာပဏိဓိမင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

မိမိ၌ သီလကုသိုလ်မပြည့်စုံဟု သိလာသောအခါ ယောနိသော မနသိ ကာရဖြင့် ဆင်ခြင်ရပေသည်။ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပသည် သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ပစ္စည်းဥစ္စာများ ရှိလွယ်ခြင်း၊ ကောင်းသော ဂုဏ်သ တင်း တို့ဖြင့် ကြော်ကြားခြင်း၊ ပရိသတ်များသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် မျက်နှာမငယ်ပါဘဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်း သာနှင့် ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်း၊ သေခါနီးတွင် ကောင်းသော အာရုံနိမိတ် များထင်၍ မတွေ့မဝေသေရခြင်း၊ သေပြီးသည်၏ နောက်ကာလတွင် နတ်ပြည်၌ဖြစ်ရခြင်းဟူသော သီလ၏အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန်များကို ဆင်ခြင်လိုက်ခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သီလ၏အကြောင်းမှန် အကျိုးမှန်တို့ကို ယောနိသောမနသိ ကာရဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် ဆင်ခြင်လိုက်သည့်အတိုင်း သီလကို ဆောက်တည်၍ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် မိမိ၏ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားခြင်း “အတ္တ သမ္မာပဏိဓိ” ဖြစ်၍ မင်္ဂလာ တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမထ၌ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

မိမိ၌ သမထကုသိုလ် မပြည့်စုံ-ဟု သိလာသောအခါ ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်ရပေသည်။ သမထသမာဓိသည် ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ သမာဓိမဖြစ်လျှင် ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်နိုင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်လျှင် မင်္ဂလာဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်သို့

စိတ်ကိုကောင်းစွာထားတာ မင်္ဂလာ

မရောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။ သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မင်္ဂလာဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သည်အထိ အကျိုးတရားများ ရရှိသွားနိုင်သည်ဟု ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရ-ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သမာဓိ၏ အကြောင်းမှန် အကျိုးမှန်တို့ကို ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် ဆင်ခြင် လိုက်သည့်အတိုင်း သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် မိမိ၏ ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ထားခြင်း “အတ္တသမ္မာပဏိဓိ” ဖြစ်၍ မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာ၌ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

မိမိ၌ ဝိပဿနာကုသိုလ် မပြည့်စုံဟုသိလာသောအခါ ယောနိသော မနသိကာရ-ဖြင့် ဆင်ခြင် ရ ပေ သည်။ ဝိပဿနာကုသိုလ်သည် မိမိအတွက် အကျိုးအများဆုံး ကုသိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ အကြောင်း ညီညွတ်လျှင် ယခုဘဝမှစ၍ အပါယ်တံခါးပိတ်စေနိုင်သည့် သောတာပတ္တိ မင်္ဂလာဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်ရှိသွားနိုင်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုသွားနိုင်ပေသည်” ဟု ဝိပဿနာကုသိုလ်၏ အကျိုးတရားကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရ-ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်နိုင်ဖို့ရာမှာလည်း မလွယ်ကူလှပေ။ အကြောင်းကြောင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံမှသာ အားထုတ်နိုင်ပေသည်။ အလွန်ရခဲသည့် လူ့အဖြစ်ကိုရထားခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်း၊ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲသည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရထားခြင်း တည်း ဟူသော အကြောင်း၊ အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သူ့တော်ကောင်း တရားတို့ကို နာကြားနေရခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း၊ အလွန်တွေ့နိုင်ခဲ၊ ကြုံနိုင်ခဲသည့် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရခြင်းတည်း ဟူသောအကြောင်း၊ ဤအကြောင်းတရား (၄) ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံနေလို့သာ အားထုတ်နိုင်ပေသည်ဟု ဆင်ခြင်လိုက်ခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာ၏ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ယောနိသော မနသိကာရ- ဖြင့် ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် ဆင်ခြင် လိုက်သည့်အတိုင်း ဝိပဿနာတရားကို ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ခြင်းသည် မိမိ၏ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်း အတ္တသမ္မာ ပဏီဓိ-ဖြစ်၍ မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိ၏ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားခြင်း ဟူသော အတ္တသမ္မာပဏီဓိ-နှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒါန-ကုသိုလ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ သီလ-ကုသိုလ်နှင့်လည်းပြည့်စုံ၊ သမထ ဝိပဿနာကုသိုလ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံလာကြသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ရောက်သည်အထိ အကျိုးတရားများကိုရရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တသမ္မာ ပဏီဓိ-မိမိကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကောင်းရာဘက်မှာ ကိုယ်စိတ်ပါ၊ ဆောက်တည်ထားတာ၊ မင်္ဂလာ။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာနီရာတော်။

‘‘အညမညပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ’’

ပဋ္ဌာန်းတရား ဒေသနာတော်သည် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းနှင့် အကျိုး ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်နေပုံများကို အပြည့်စုံဆုံး ဟောကြား တော်မူသော တရားဒေသနာတော် ဖြစ်ပေသည်။ သိပ္ပံပညာရှင်တို့ အထူး လက်ခံ အတည်ပြုရသော တရားဒေသနာတော် ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြား စာပေပညာရှင်တို့ အထူးသိဖွယ် လေ့လာ ဖွယ်ကောင်းသော တရားဒေသနာတော် ဖြစ်ပေသည်။

ထို ပဋ္ဌာန်းတရားဒေသနာတော်သည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် (၂၄) ပစ္စည်း ရှိပေသည်။ ထို (၂၄) ပစ္စည်းတို့တွင် အညမညပစ္စယ=အညမည ပစ္စည်းကို သတ္တမ=၇-ခုမြောက် အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ အညမညပစ္စယ၌ အညမည-က တစ်ပုဒ်၊ ပစ္စယ-က တစ်ပုဒ်ဟူ၍ (၂)ပုဒ် ခွဲရပေသည်။ အညမည=အချင်းချင်းဖြစ်၍၊ ပစ္စယ=ကျေးဇူးပြုတတ် သည်ဟု မြန်မာလို ပြန်ဆိုရပေသည်။ အညမညပစ္စယော=အချင်းချင်း ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

သဟဇာတနှင့် အညမည အထူး

သဟဇာတပစ္စည်းသည် မိမိနှင့် အတူတကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန် အကျိုး တရားတို့အား အတူတကွဖြစ်နိုင်သည့် တရားမှန်သမျှတို့ကို ကျေးဇူးပြု တတ်သော ပစ္စည်းတရားဖြစ်ပေသည်။ အညမညပစ္စည်းသည် မိမိ၏ ပစ္စယုပ္ပန် အကျိုးတရားတို့အား အတူတကွလည်းဖြစ်၊ အချင်းချင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည့် တရားတို့ကိုသာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပစ္စည်းတရား ဖြစ်ပေသည်။

အညမညပစ္စည်းသည် မိမိနှင့် အတူတကွသာဖြစ်၍ အချင်းချင်း မဖြစ် နိုင်သည့် တရားတို့ကို ကျေးဇူးမပြုနိုင်ပေ။ မိမိနှင့် အတူတကွလည်းဖြစ်၊

အချင်းချင်းလည်းဖြစ်နိုင်သည် တရားတို့ကိုသာ ကျေးဇူးပြုနိုင်ပေသည်။
ဤသို့ စူးခြားကြပါသည်။

အညမညပစ္စည်း၌ အချင်းချင်းဆိုသည်မှာ- ဥပမာအားဖြင့် ခြေ
ထောက် (၃)ချောင်း တပ်ထားသော ခုံကလေး၌ ခြေထောက် (၃)
ချောင်းတို့သည် တစ်ချောင်းနှင့် တစ်ချောင်း အချင်းချင်း ထောက်ပံ့၍
တည့်တည့်မတ်မတ် တည်နေရအောင် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူး
ပြုနေကြပေသည်။ ထိုအတူ အညမညပစ္စည်း၏ အကြောင်းပစ္စည်းတရား
အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေ
ကြသည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် အချင်းချင်းမီ၍ ထောင်ထားသော တုတ်ချောင်း
(၃) ချောင်းတို့သည် တစ်ချောင်းနှင့်တစ်ချောင်း အချင်းချင်း ထောက်
ပံ့၍ တည့်တည့်မတ်မတ် တည်နေရအောင် အချင်းချင်း အပြန်အလှန်
ကျေးဇူးပြုနေကြပေသည်။ ထိုအတူ အညမညပစ္စည်း၏ အကြောင်း
ပစ္စည်းတရားနှင့် အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည် အချင်းချင်း အပြန်
အလှန် ကျေးဇူးပြုနေကြသည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

အညမည ပစ္စည်းတရားတို့သည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် စိတ် (၈၉)ခု၊
စေတသိက် (၅၂)ခု ဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ပထဝီ၊ အာပေါ၊
တေဇော၊ ဝါယော ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါး။ ဗာဒယဝတ္ထုရုပ်တို့
ဖြစ်ကြပေသည်။ မိမိသန္တာန်နှင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်တို့၌ ဖြစ်နေ
ကြသော တရားများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ စာဖတ်ရှုနေဆဲအခိုက်၌
မိမိတို့သန္တာန်မှာဖြစ်နေသော တရားများပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု နှလုံးသွင်း၍
ဖတ်ရှုပါက ပို၍ သဘောပေါက်နားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

အညမညပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံ (၃) ချက်

- ၁။ နာမ်က နာမ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသောအချက်၊
- ၂။ ရုပ်က ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသောအချက်၊
- ၃။ နာမ်ရုပ်က နာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြ သောအချက်
ဟူ၍ (၃) ချက် ဖြစ်ပေသည်။

အညမညပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ ၅၉

၁။ နာမ်က နာမ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသောအချက်ဟူသည် စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် (၅၂) ခု ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး = အကြောင်းပစ္စည်း နာမ်တရားများက စိတ်(၈၉)ခု၊ စေတသိက် (၅၂)ခု ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် နာမ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူသောအချက် ဖြစ်ပေသည်။

ပါဠိဇောဋ်၌။ ။ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူ၍ဖြစ်ပေသည်။

စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနောအရ နာမက္ခန္ဓာ (၄) ပါး ဟူသည် စေတသိက်(၅၂) ပါးတို့တွင် ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ကြွင်းကျန်သော စေတသိက် (၅၀) ဆည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ စိတ်(၈၉)ခုသည် ဝိညာနက္ခန္ဓာဟူသော နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါးတို့ဖြစ်ပေသည်။

အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော၌ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ဝေဒနက္ခန္ဓာ—က အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာနက္ခန္ဓာတို့က အကျိုး—ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာနက္ခန္ဓာတို့က အကြောင်း—ပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် ဝေဒနက္ခန္ဓာက အကျိုး—ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ပေသည်။

ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာတို့က အကြောင်း—ပစ္စည်းတရား ဖြစ်လျှင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာနက္ခန္ဓာတို့က အကျိုး—ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ကြပေသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာနက္ခန္ဓာတို့က အကြောင်းပစ္စည်း တရားဖြစ်လျှင် ဝေဒနက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာတို့က အကျိုး—ပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး တို့သည် ပစ္စည်းဘက်က တစ်လှည့် ဖြစ်လိုက်၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်က တစ်လှည့်ဖြစ်လိုက်နှင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို အညမည ပစ္စယေနပစ္စယော = အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရ ပေသည်။

၂။ ရုပ်က ရုပ်အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသောအချက်ဟူသည်—
မဟာဘုတ်(၄)ပါး အကြောင်းပစ္စည်း ရုပ်တရားက မဟာဘုတ်
(၄)ပါး အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် ရုပ်တရားဖြစ်ပေါ်လာအောင် အချင်းချင်း
ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူသော အချက်ဖြစ်ပေသည်။

ပါဠိတော်၌။ ။စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညပစ္စယေနပစ္စယော
ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

စတ္တာရော မဟာဘူတာ-အရ မဟာဘုတ် (၄) ပါးဟူသည် ပထဝီ၊
အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော-ဟူသော မဟာဘုတ် (၄)ပါးတို့ပင် ဖြစ်
ပေသည်။

အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော၌ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရာ
မှာ ပထဝီ-က အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် အာပေါ၊ တေဇော၊
ဝါယော-တို့က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ အာပေါ၊
တေဇော၊ ဝါယောတို့က အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် ပထဝီ က
အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ပေသည်။

ပထဝီ၊ အာပေါ-တို့က အကြောင်း-ပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် တေဇော
ဝါယော- တို့က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ကြပေသည်။ တေဇော၊
ဝါယော-တို့က အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် ပထဝီ၊အာပေါ-တို့က
အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရား ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မဟာဘုတ် (၄)ပါးတို့သည် အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖက်
က တစ်လှည့်ဖြစ်လိုက်၊ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဘက်က တစ်လှည့်ဖြစ်
လိုက်နှင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော= အချင်းချင်း
ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရပေသည်။

၃။ နှာမ်ရုပ်-က နှာမ်ရုပ်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြသော အချက်
ဟူသည်—

အကြောင်းပစ္စည်းတရားဖြစ်သည့် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နှာမက္ခန္ဓာ
နှင့် တဒယဝတ္ထုရုပ်တို့က အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားဖြစ်သည့် ပဉ္စဝေါကာရ

အညမညပစ္စည်း၌ သိစောင်းစရာ ပဋ္ဌာနိုးဒေသနာ ၆၁

ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူသော အချက်ဖြစ်ပေသည်။

ပါဠိတော်၌ ။ ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမိရူပံ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယောဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

နာမရူပံ-၌ နာမအရ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဖြစ်ပေသည်။

ရူပံ-အရ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ဖြစ်ပေသည်။

အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော၌ အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုသည့် ဆိုသည်မှာ... ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ-က အကြောင်း ပစ္စည်းတရားဖြစ်လျှင် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်က အကျိုးပစ္စယပွန် တရားဖြစ်ပေသည်။ ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ်က-အကြောင်းပစ္စည်းတရား ဖြစ်လျှင် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာက- အကျိုးပစ္စယပွန်တရား ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့သည် အကြောင်းပစ္စည်းတရားဘက်က တစ်လှည့်ဖြစ်လိုက်၊ အကျိုးပစ္စယပွန်တရားဘက်က တစ်လှည့်ဖြစ်လိုက်နှင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော = အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသည်ဟူ၍ ဆိုရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်များ

- နာမ်ကနာမ်ချင်း၊ အချင်းချင်း၊ ပြုခြင်းတစ်ချက်သာ။
- ရုပ်က-ရုပ်ချင်း၊ အချင်းချင်း၊ ပြုခြင်းတစ်ချက်သာ။
- ရုပ်နာမ်နှစ်သင်း၊ အချင်းချင်း၊ ပြုခြင်းတစ်ချက်သာ။
- အညပစ္စယာ၊ သုံးချက်သာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

နိဿယပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ?

ပဋ္ဌာန်းတရားဒေသနာတော်သည် ခက်ခဲနက်နဲသိမ်မွေ့သော တရားဒေသနာတော်ဖြစ်ပေသည်။ - လေ့လာသင်ကြားသူ ပညာရှင်တို့ အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဟောကြားတော်မူထားသော တရားဒေသနာတော် ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးဆရာမြတ်တို့က “ကျမ်းကြီးပဋ္ဌာန်း၊ ကျမ်းငယ်ဆန်း၊ ကျမ်းလတ် ဓာတုကထာ” ဟူ၍ ဆိုရိုးပြုကြပေသည်။ ကျမ်းဂန်ကြီးအမျိုးမျိုးတို့တွင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည် အဆန်းအကြယ်ဆုံးအနက်နဲဆုံး ကျမ်းကြီးဖြစ်သည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ပဋ္ဌာန်းတရားဒေသနာတော်သည် ဒဏ္ဍာရီပုံအားဖြင့် ၂၄-ပစ္စည်းရှိပေသည်။ ထို ၂၄-ပစ္စည်းတို့တွင် နိဿယပစ္စယ = နိဿယပစ္စည်းကို အဋ္ဌမ = ၈-ခုမြောက်အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို နိဿယပစ္စယ၌ နိဿယ-က တစ်ပုဒ်၊ ပစ္စယ-က တစ်ပုဒ်ဟူ၍ ၂-ပုဒ်ခွဲရပေသည်။ နိဿယ-က မှီရာတည်ရာ၊ ပစ္စယ-က ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ နိဿယပစ္စယော = မှီရာတည်ရာဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

သဟဇာတနိဿယ နှင့် ပုရေဇာတနိဿယ-အထူး

နိဿယပစ္စည်းသည် သဟဇာတနိဿယ၊ ပုရေဇာတနိဿယ ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပေသည်။ သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းသည် မိမိ၏အကျိုးပစ္စယပုဒ်တရားတို့အား ပုရေဇာတပစ္စည်းကဲ့သို့ ရှေ့မှဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုခြင်းလည်း မရှိပေ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်းကဲ့သို့ နောက်မှဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုခြင်းလည်း မရှိပေ၊ အတူတကွဖြစ်၍သာ မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းသည် မိမိ၏အကျိုးပစ္စယပုဒ် တရားတို့အား ပုရေဇာတပစ္စည်းကဲ့သို့ ရှေ့မှဖြစ်၍ မှီရာတည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းနှင့် ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းတို့သည် ထူးခြားကြပေသည်။

သဟဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံမှာ.... ဥပမအားဖြင့် ပန်းချီရေးဆွဲမှုရာ အဝတ်ဖြုတ်ပိတ်များသည် ပန်းချီဆေးရေး

နိဿယပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ

မူ၏ မှီရာဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းတရားသည် မိမိနှင့်အတူတကွဖြစ်သည့် အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား မှီရာအဖြစ်ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ယင်း သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းသည် ၆-ခုမြောက်အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီးသော သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အားဖြင့် အားလုံးတူပေသည်။ ထို့ကြောင့် သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းကို ဤ၌ ထပ်မံ၍ မဖော်ပြတော့ပေ။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ မှီရာတည်ရာ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ဥပမာအားဖြင့် မြေကြီးသည် သစ်ပင်၊ တော၊ တောင် စသည်တို့ထက် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ထိုသစ်ပင်၊ တော၊ တောင် စသည်တို့အား မှီရာတည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းတရားဖြစ်သော အကြည်ဓာတ်=ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည် ဝိညာဏ် ၆-ပါး အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ထက် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ထိုဝိညာဏ် ၆-ပါး အကျိုးတရားတို့အား မှီရာတည်ရာ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည့် အကြည်ဓာတ်=ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည့်ဝိညာဏ် ၆-ပါး=အသိစိတ်များသည်မိမိတို့၏သန္တာန်နှင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ရှိနေကြသော တရားများပင် ဖြစ်ပေသည်။ စာဖတ်ရှုနေသည့်အခိုက်၌ မိမိတို့သန္တာန်မှာရှိနေသည့် တရားများပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ ပတ်ရှုပါက ပို၍နားလည် သဘောပေါက်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည့် ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးမှာ-

- ၁။ မျက်စိအကြည် = စက္ခုဝတ္ထု
- ၂။ နားအကြည် = သောတဝတ္ထု
- ၃။ နှာခေါင်းအကြည် = ဃာနဝတ္ထု
- ၄။ လျှာအကြည် = ဇိဌာဝတ္ထု
- ၅။ ကိုယ်အကြည် = ကာယဝတ္ထု
- ၆။ နှလုံးအကြည် = ဟဒယဝတ္ထု ဟူ၍ ၆-ပါး ဖြစ်ပေ

သည်။
ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သည့် ဝိညာဏ် ၆-ပါးမှာ-

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

- ၁။ စက္ခုဝိညာဏ် = မြင်သိစိတ်
  - ၂။ သောတဝိညာဏ် = ကြားသိစိတ်
  - ၃။ ဃာနဝိညာဏ် = နံသိစိတ်
  - ၄။ ဇိဝှာဝိညာဏ် = စားသိစိတ်
  - ၅။ ကာယဝိညာဏ် = ထိသိစိတ်
  - ၆။ မနောဝိညာဏ် = ကြံသိစိတ် ဟူ၍ ၆-ပါး ဖြစ်ပေသည်။
- ပါဠိတော်၌ ဟောကြားတော်မူပုံ ပါဠိမှာ—

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း

	ပစ္စည်း=အကြောင်း	နာမ်	ပစ္စယုပ္ပန်=အကျိုး
၁။	ရှုပ် စက္ခုယတနံ	နာမ်	စက္ခုဝိညာဏဇာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော
၂။	ရှုပ် သောတာယတနံ	နာမ်	သောတဝိညာဏဇာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော
၃။	ရှုပ် ဃာနာယတနံ	နာမ်	ဃာနဝိညာဏဇာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော
၄။	ရှုပ် ဇိဝှာယတနံ	နာမ်	ဇိဝှာဝိညာဏဇာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော
၅။	ရှုပ် ကာယာယတနံ	နာမ်	ကာယဝိညာဏဇာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော
၆။	ရှုပ် ယံ ရူပံ နိဿာယ	နာမ်	မနောဇာတု စ မနောဝိညာဏဇာတု စ ဝတ္တန္တိ
	ရှုပ် တံ ရူပံ	နာမ်	မနောဇာတုယာ စ မနောဝိညာဏဇာတုယာ စ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော

ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူပါသည်။

နိဿယပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ

ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံ (၆) ချက်

၁။ စက္ခုာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်၌-

စက္ခုာယတနံအရ စက္ခုဝတ္ထု = မျက်စိအကြည်ဓာတ်က စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အရ စက္ခုဝိညာဏ် = မြင်သိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်နေကြသော စက္ခုဝိညာဏ် = မြင်သိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့သည် စက္ခုဝတ္ထု = မျက်စိအကြည်ဓာတ် ချို့တဲ့သွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ စက္ခုဝတ္ထု = မျက်စိအကြည်ဓာတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

၂။ သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော...ဟူသော ပါဠိတော်၌...

သောတာယတနံအရ သောတဝတ္ထု = နားအကြည်ဓာတ်က သောတဝိညာဏ ဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံအရ သောတဝိညာဏ် = ကြားသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်နေကြသော သောတဝိညာဏ် = ကြားသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခု တို့သည် သောတဝတ္ထု = နားအကြည်ဓာတ် ချို့တဲ့သွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ သောတဝတ္ထု = နားအကြည်ဓာတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

၃။ ဗာနာယတနံ ဗာနဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယောဟူသော ပါဠိတော်၌...

ဗာနာယတနံအရ ဗာနဝတ္ထု = နှာခေါင်းအကြည်ဓာတ်က ဗာနဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အရ ဗာနဝိညာဏ် =

နံသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇)ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဧ ထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ဖြစ်နေကြသော ဘာနဝိညာဏ်= နံသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့သည် ဘာနဝတ္ထု = နှာခေါင်း အကြည်ခတ် ချိုတဲ့သွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ ဘာနဝတ္ထု = နှာခေါင်းအကြည်ခတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

၄။ ဇိဝှာယကနံ ဇိဝှာဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်၌...

ဇိဝှာယကနံ အရ ဇိဝှာဝတ္ထု = လျှာအကြည်ခတ်က ဇိဝှာဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အရ ဇိဝှာဝိညာဏ် = စားသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်နေကြသော ဇိဝှာဝိညာဏ် = စားသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့သည် ဇိဝှာဝတ္ထု = လျှာအကြည်ခတ် ချိုတဲ့သွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ ဇိဝှာဝတ္ထု = လျှာအကြည်ခတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

၅။ ကာယာယကနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်၌...

ကာယာယကနံ အရ ကာယဝတ္ထု = ကိုယ်အကြည်ခတ်က ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အရ ကာယဝိညာဏ် = ထိသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်နေကြသော ကာယဝိညာဏ် = ထိသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၇) ခုတို့သည် ကာယဝတ္ထု = ကိုယ်အကြည်ခတ် ချိုတဲ့သွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ ကာယဝတ္ထု = ကိုယ်အကြည်ခတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

နိဿယပစ္စည်း၌ သိကောင်းစရာ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ

၆။ ယံ ရူပံ နိဿယ မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ တံ ရူပံ မနောဓာတုယာစ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသော ပါဠိတော်၌....

ယံ ရူပံ နိဿယ တံ ရူပံ အရ ဟဒယဝတ္ထု=နှလုံးအကြည်ဓာတ်က မနောဓာတုယာစ မနောဝိညာဏဓာတုယာစ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အရ မနောဓာတ် (၃) ခု၊ မနောဝိညာဏဓာတ် (၇၂) ခု၊ ကြံသိစိတ်နှင့် စေတသိက် (၅၂) ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသိကြရမည်မှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်နေကြသော မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်= ကြံသိစိတ်များနှင့် စေတသိက် (၅၂) ခုတို့သည် ဟဒယဝတ္ထု=နှလုံးအကြည်ဓာတ်ရှိ တဲသွား၍ အမှီမရခဲ့သော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။ ဟဒယဝတ္ထု=နှလုံးအကြည်ဓာတ်ကို အမှီရကြမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြသည်ဟု သိကြရပေသည်။

ဤ ပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း၌ အထူးသိကြရမည်မှာ ဝိညာဏ် ၆-ပါး အသိစိတ်များသည် မိမိတို့သန္တာန်၌ သူ့အလိုလိုဖြစ်နေကြသည် မဟုတ်ပေ။ မိမိသန္တာန်၌ရှိနေသော အကြည်ဓာတ် ၆-ပါး=ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်နေကြရပေသည်ဟု သိလာကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိခြင်းဖြင့် အကြောင်းမရှိဘဲ အလိုလိုဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည့် အမေတုက ဒိဋ္ဌိနှင့် သိတတ် မြင်တတ်သည့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေကို ပြဟော ဗိဿနိုး စသော တန်ခိုးရှင်များက ဖန်ဆင်းထားသည်ဟု ယူဆသည့် ဝိသမဟေတု ဒိဋ္ဌိတို့ ကင်းပျောက်သွားကြရပေသည်။

ဝိပဿနာ သမာဓိညွှတ် အခြေခံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြင်ခိုက်မှာ “မြင်တယ် မြင်တယ်”၊ ကြားခိုက်မှာ “ကြားတယ် ကြားတယ်”၊ နံခိုက်မှာ “နံတယ် နံတယ်”၊ စားခိုက်မှာ “စားတယ် စားတယ်”၊ ထိခိုက်မှာ “ထိတယ် ထိတယ်”၊ ကြံစည်ခိုက်မှာ “ကြံစည်တယ် ကြံစည်တယ်”ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ အကြည်ဓာတ် ၆-ပါး၌ အာရုံ ၆-ပါးတို့ လာတိုက်၍ ဝိညာဏ် ၆-ပါး အသိစိတ်များ ဖြစ်လာကြသည်ဟု သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိလာခြင်းသည် အကြည်ဓာတ်=ဝတ္ထုရုပ်

၆၈

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

၆-ပါး အကြောင်းတရားများကြောင့် အသိစိတ်=ဝိညာဏ် ၆-ပါး အကျိုးတရားများ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ဟု သိခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ သိခြင်းသည် အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိသော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်၍ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ ထောက်ရာတည်ရာ ရရှိသွား ကြပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဘယ်လို ပင် ဟောပြောကြသော်လည်း တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင်ခြင်း မရှိကြတော့ပေ။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးသာ ရှိသည်ဟု ခိုင်မြဲစွာ သိသွားကြပေသည်။ နောက်နောင်ဘဝများတွင် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည် ဟူသော ကောင်းမြတ်သည့် သုဂတိဘဝတို့၌သာ ဖြစ်ကြရတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝတိမြဲသွားသည့် စူဠသောတာပန် အဖြစ်ကို ရရှိသွားကြပေပြီဟု အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြကြပေသည်။

သိဖြစ်၍ ပဋ္ဌာန်းတရားဒေသနာတော်ကို သင်ကြားလေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန်များကို သိကြရ၍ စူဠသောတာ ပန် ဖြစ်ဖို့ရာ အခြေခံကောင်းများကို ရရှိသွားကြပေသည်။ ဝိပဿနာ တရားကို ဆက်လက်၍ရှုမှတ်ပွားများကိုအားထုတ်ပါက စူဠသောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ စူဠသောတာပန်ဖြစ်ပြီး သောအခါ ဝိပဿနာတရားကို ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်ပွားများလိုက်သည် ရှိသော် မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ အပါယ်တံခါး အပြီးတိုင်ပိတ် သည့် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသဆရာတော်။

‘အကြားအမြင်ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ’?

လောကထဲ၌ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန် တတ်မြောက်၍ အကြားအမြင် ဗဟုသုတပညာနှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုမျက်မှောက် ဘဝအကျိုးနှင့် နောင်တမလွန်ဘဝ အကျိုးတို့ကို သိမြင်နေတတ်ကြပေသည်။ သိမြင်ကြသည့်အတိုင်း မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို ရရှိအောင် အားထုတ် ကြသဖြင့် မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို ခံစား ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်တတ်မြောက် ၍ အကြားအမြင် ဗဟုသုတပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အကြားအမြင် ဗဟုသုတပညာနှင့် ပြည့်စုံပါသော်လည်း လိုက်နာ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုမရှိပါက မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝ အကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ လိုက်နာကျင့်ကြံအားထုတ်မှု ရှိမှ သာ မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို ရရှိကြသည် ဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အကြားအမြင် ဗဟုသုတပညာနှင့် ပြည့်စုံပါသော်လည်း လိုက်နာကျင့်ကြံမှုရှိခြင်း၊ မရှိခြင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ တရားနှင့်မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၂။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၃။ အကြားအမြင်ဗဟုသုတများ၍ တရားနှင့်မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၄။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ တရားနှင့်မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်—

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်ခြင်း ဟူသော အကြားအမြင် ဗဟုသုတကလည်း နည်းပါး၏။ သီလမရှိသူ— ဒုသီလဖြစ်၍ တရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်တို့ကို လည်း မကျင့်ကြံအားမထုတ်ဘဲနေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ တရားနှင့်မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးများကို မရရှိနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်—

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို တတ်မြောက်ခြင်း ဟူသော အကြားအမြင် ဗဟုသုတကတော့ နည်းပါး၏။ သီလမရှိသူ= သုသီလဖြစ်၍ တရားနှင့် လျော်သောအကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်တို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြားအမြင် ဗဟုသုတ နည်း၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ် သည့်အထိ မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့်တမလွန်ဘဝအကျိုးများကိုရရှိနိုင် သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

၃။ အကြားအမြင်ဗဟုသုတများ၍ တရားနှင့် မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်—

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဋကတ်စာပေ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်ခြင်း ဟူ သော အကြားအမြင်ဗဟုသုတများသော ပုဂ္ဂိုလ်တော့ဖြစ်၏။ သီလမရှိ သူ= ဒုသီလဖြစ်၍ တရားနှင့်လျော်သော အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ် တို့ကို မကျင့်ကြံ အားမထုတ်ဘဲနေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ တရားနှင့်မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို မရရှိနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

အကြားအမြင်ပညာရှိတာ မှန်လှာ

၄။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည်—

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်ခြင်း ဟူသော အကြားအမြင် ဗဟုသုတများသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ သီလရှိသူ = သူသီလဖြစ်၍ တရားနှင့် လျော်ညီသော အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ် တို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်၍နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြားအမြင် ဗဟု သုတများ၍ တရားနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာ ဖြစ်သည်အထိ မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တံမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန် တတ်မြောက်၍ အကြားအမြင် ဗဟုသုတပညာနှင့်ပြည့်စုံသော်လည်း လိုက်နာကျင့်ကြံမှုရှိခြင်း—မရှိခြင်း တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့တွင် အကြားအမြင်ဗဟုသုတနည်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်စေ၊ အကြားအမြင်ဗဟုသုတ များသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ၊ သီလ မရှိသူ = သူသီလဖြစ်၍ တရားနှင့်လျော်ညီသော အကျင့်ကောင်း အကျင့် မြတ်တို့ကို မကျင့်ကြံ အားမထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မျက်မှောက် ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို မရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာ မဖြစ်ပေ။

အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ၊ အကြား အမြင် ဗဟုသုတ များသော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ သီလရှိသူ = သူသီလ ဖြစ်၍ တရားနှင့်လျော်ညီသော အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်တို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ မျက်မှောက် ဘဝ အကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ကြ ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဗဟုသစ္စာမဂ်လာ၌ ဟောကြားတော်မူလိုရင်းမှာ ပိဋကတ်စာပေ
 ကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံပါသော်လည်း
 တတ်မြောက်သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းမရှိခဲ့သော် ကောင်းကျိုး
 များ မရရှိနိုင်သောကြောင့် မဂ်လာမဖြစ်ပေ။ ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်
 တို့ကို တတ်မြောက်သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းရှိမှသာ
 ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်သောကြောင့် မဂ်လာ
 ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကျမ်းဂန်တတ်ကာ၊ လိုက်နာပါက၊ အကျိုးရ၊ သစ္စဗဟု
 မဂ်လာ။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

!!! ဆွမ်းစားပင့်ကာ မေးလျှောက်ကြရား!!!

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဆန်ဟိုဆေးမြို့မှ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီးနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုအနီးရှိ ဘင်နီရှားမြို့မှ ဦးသိန်းအောင်တို့က ဆရာတော်တို့ကို တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင် တို့သည် ၁၃၅၇-ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁၀-ရက် (၂၆-၅-၆၆) တနင်္ဂနွေနေ့က မြန်မာနိုင်ငံတော် ရန်ကင်းမြို့ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာမူ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တထာဂဘရိပိသာသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၆၆-ခု၊ မေလ ၂၉-ရက်နေ့မှစ၍ ဇွန်လ ၂-ရက်နေ့အထိ တထာဂဘရိပိသာသို့ ၅-ရက်တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ တရားစခန်းပြီးဆုံးသည့် နောက်တစ်နေ့တွင် (MILIPITAS) မိလီပီတပ်(စ်)မြို့မှ ဗိယက်နမ်လူမျိုး မိသားစုတို့က သူတို့၏အိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်သဖြင့် ယင်းတို့၏အိမ်၌ နေ့ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးရပါသည်။

နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ အိပ်ခန်းတစ်ခုတွင် ခေတ္တ ၁-နာရီခန့် အနားယူရပါသည်။ အနားယူပြီးစောအခါ ညွှန်ခန်းသို့ပင့်ကာ မေးလို့ရာ မေးခွန်းများကို လျှောက်ထားမေးမြန်းကြပေသည်။ ရှေးဦးစွာ လျှောက်ထားသည့် မေးခွန်းမှာ “ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်စဉ်များကို သိနိုင်ကြပါသလား” ဟု မေးလျှောက်ကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ကြားလေ့လာထား၍ အသင့်အတင့် ဗဟုသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မိမိတို့၏ဉာဏ်စဉ်ကို အသင့်အတင့် သိနိုင်ကြပေသည်။ အပြည့်အစုံတော့ မသိနိုင်ကြပေ။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ပြီးလျှင် ယောဂီများကို ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြပေးနေသည့်

ဆရာတော်၊ ကျမ်းဂန်များ၌ ဖွင့်ပြထားသည့် ဉာဏ်စဉ်တရားများနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ယောဂီများကို တရားစစ်ဆေးပေးနေကြသည့် ဆရာတော်တို့သည်သာ ယောဂီများ၏ ဉာဏ်စဉ်များကို အတော်အသင့် သိနိုင်ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခု မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “တရားဟောသောအခါ၊ စကားပြောသော အခါတို့၌ ဝိပဿနာရှုလို့ ရနိုင်ပါသလား၊ ရနိုင်လျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုမှတ်ရပါမလဲ” ဟု မေးလျှောက်ကြပြန်ပါသည်။

တရားဟောသောအခါ၊ စကားပြောသောအခါတို့၌ ဝိပဿနာရှုလို့ ရပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ (တာသိတေ တုဏှိဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ) စကားပြောသည့်အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ စကားမပြောသည့် အခါမှာဖြစ်စေ ရှုမှတ်၍ နေကြရမည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်လို့ရကြပေသည် စသည်ဖြင့် ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်၍ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စကားပြောနေသည့်အခါ၊ တရားဟောနေသည့် အခါတို့၌ စကားပြောချင်သည့် တရားဟောချင်သည့် နှလုံးသွင်းမှု = မနသိကာရကို ရှုမှတ်လို့ရနိုင်ကြပေသည်။ ဥပမာ—ဗုံခွံသရဏံ ဂစ္ဆာမိလ္လိ ရွတ်ဆိုပြီးလျှင် ဓမ္မသရဏံ ဂစ္ဆာမိလ္လိ ရွတ်ဆိုဖို့ရာ နှလုံးသွင်းမှုများ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုနှလုံးသွင်းမှု မနသိကာရကိုလည်း ရှုမှတ်လို့ရကြပေသည်။

တရားဟောသောအခါ၊ စကားပြောသော အခါတို့၌ တရားဟောချင်သည့်စိတ်၊ စကားပြောချင်သည့် စိတ်တို့ကြောင့် ဖြစ်လာသည့် လေ (စိတ္တဝေါယော) ဓာတ်တို့ကြောင့် နှုတ်ခမ်းလှုပ်ခြင်း၊ လျှာလှုပ်ခြင်း စသော နှုတ်အမှုအရာတို့ကိုလည်း ရှုမှတ်လို့ရကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် သားသမီးမရှိကြသော ဗိယက်နမ်အမျိုးသားနှင့် ဇနီးမယားတို့က မေးခွန်းတစ်ခု မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ခွေးသတ္တဝါလေး

များကို နောင်ဘဝတွင် လူဖြစ်လာရအောင် အဘဏ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပေးရပါလေ့”ဟု မေးလျှောက်ကြပြန်ပါသည်။

မေးလျှောက်ရခြင်း၏အကြောင်းမှာ အမျိုးသားနှင့် ဇနီးမယား သူတို့ ၂-ဦးမှာ သားသမီးများမရှိကြ၍ ခွေးပုကလေး ၂-ကောင်ကို မွေးထားကြပေသည်။ ထိုမွေးထားသည့် ခွေးပုကလေး ၂-ကောင်ကို သားသမီးများကဲ့သို့ အလွန်ချစ်ခင်နေကြပေသည်။ ဆရာတော်တို့ သူတို့အိမ်သို့ ရောက်သွားသည့် အချိန်မှာ ခွေးပုကလေး ၂-ကောင်သည် သူတို့၏ အနီးအနားမှာ လျောင်းဝပ်ကာ ရှိနေကြပေသည်။ ဤခွေးပုကလေးများ၏ ကောင်းကျိုးများကို အလွန်လိုလား၍ မေးလျှောက်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ခွေးသတ္တဝါလေးများကို အကျိုးရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးရမှာကတော့ ခွေးကလေးများ၏ စိတ်အစဉ်သန္တာန်၌ ကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဘုရားရှိခိုးချင်လာရအောင်၊ အလှူဒါနပြုချင်လာရအောင်၊ တရားထိုင်ချင်လာရအောင် ပြုလုပ်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ဘုရားရှိခိုးသောအခါမှာ ခွေးကလေးများကို အနီးအနား၌ နေစေ၍ ခွေးကလေးများကို သိနိုင်သည့်နည်းဖြင့် ဘုရားရှိခိုးချင်လာရအောင် ပြောပေး၊ ပြုလုပ်ပေးကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဘုရား၌ ဆီမီး၊ ပန်း၊ ရေချမ်းတို့ကို လှူဒါန်းသောအခါ ဆွမ်းတော်တင်၍ လှူဒါန်းသောအခါတို့၌လည်း ခွေးကလေးများကို အနီးအနား၌နေစေ၍ ခွေးကလေးများ သိနိုင်လောက်သည့် နည်းဖြင့် လှူဒါန်းချင်လာရအောင် ပြောပေး၊ ပြုလုပ်ပေးရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသည့်အခါမှာလည်း ခွေးကလေးများကို အနီးအနား၌ နေစေ၍ ရှုမှတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ခွေးကလေးများစိတ်တွင် ဘုရားရှိခိုးချင်သော ကုသိုလ်စိတ်၊ အလှူဒါနပြုချင်သော ကုသိုလ်စိတ်၊ တရားစားထုတ်ချင်သော ကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ကုသိုလ်စိတ်များဖြစ်လာခဲ့သော် နောက်နောင်ဘဝများ၌ လူဖြစ်လာနိုင်ကြပေမည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးတို့တွင် ခွေးသည် လူနှင့် အနီးကပ်ဆုံးနေရ၍ လူများ၏အလိုဆန္ဒကို သိတတ်သော တိရစ္ဆာန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ သခင်ဖြစ်သူ လူတို့ကစေခိုင်းသည့်အရာများကို ပြုလုပ်ပေးတတ်သည့် တိရစ္ဆာန်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ခွေးတိရစ္ဆာန်များ၏သန္တာန်၌ သခင်ဖြစ်သူ လူတို့က ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ကြသဖြင့် ကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုကုသိုလ်စိတ်များကြောင့် လူဖြစ်လာနိုင်ကြပေသည်။

တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည့် ကြက်မဘဝမှ လူဖြစ်လာသည့် သာဓကကို အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။ တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓဂြိုဟ်ပြည်အနီး ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ အရှင်အာနန္ဒာ အပါအဝင် သံဃာတော်ထေရ်ရှင်များနှင့် ဗုဒ္ဓဂြိုဟ်မြို့သို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်တော်မူသည့် ရှိသော် ဝက်မကလေးတစ်ကောင်ကို မြင်တော်မူ၍ ပြုံးတော်မူလိုက်၏။ ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာက ပြုံးတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို မေးလျှောက်သဖြင့် ဝက်မကလေးကိုမြင်၍ပြုံးရသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ဤဝက်မကလေးသည် ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက တစ်ခုသော ဆွမ်းစားကျောင်းအနီးမှာ ကြက်မဖြစ်နေရပေသည်။ ထိုကြက်မသည် ရဟန်းတစ်ပါး၏ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ချွတ်ဆို နေသည့်အသံကို ကြားနေစဉ် စုတေသွားလေ၏။ စုတေပြီးသောကာလ နောက်ဘဝတွင် မင်းမျိုး၌ လူဖြစ်ရလေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

(မွေပဒေ-ဋ္ဌ၊ ၂/၃၃၂)

ဤသာဓကဖြင့် တရားသံကိုကြားရသည့် ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ကြက်မတိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်၍ လူ့ဘဝသို့ရောက်ရှိလာခြင်းကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်၊

‘‘ ဘဝပြတ်လိုသူ အမေရိကန်၌ နေထိုင်သူ ’’

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဆန်ဟိုဆေးမြို့မှ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီးနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုအနီးရှိ ဘင်နီရှားမြို့မှ ဦးသိန်းအောင်တို့က ဆရာတော် တို့ကို တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၈-ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁၀-ရက် (၂၆-၅-၆၆) တနင်္ဂနွေနေ့က မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်မြို့ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာမူ အမေရိကန် နိုင်ငံ ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တထာဂတရိပ်သာသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၉၆-ခု မေလ ၂၉-ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၂-ရက်နေ့အထိ တထာဂတရိပ်သာ၌ ၅-ရက် တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ မေလ ၃၁-ရက်နေ့ ညနေ ၄-နာရီခွဲ ခေတ္တအနားယူချိန်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌နေထိုင်သူ အသက် ၃၀-ခန့်ရှိ အမျိုးသမီး တစ်ဦးသည် အခြား အမျိုးသမီးအဖော်တစ်ဦးနှင့် ဆရာတော်ထံ ရောက်ရှိလာပြီး လျှောက်ထားဖွယ် မေးခွန်းများကိုလျှောက်ထားကြပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

အမေရိကန်သူ အမျိုးသမီးက လျှောက်ထားသည်မှာ ဆူမသည် ဘဝကို မလိုချင်သည့်အကြောင်းကို ရွေးဦးစွာ လျှောက်ထားပါသည်။ မလိုချင်ဘဲနှင့်ဘာကြောင့် ဘဝကိုရနေပါသလဲ...၊ ဘဝပြတ်စဲအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ...ဟု မေးခွန်း ၂-ခုကို လျှောက်ထားပါသည်။

ဘဝကိုမလိုချင်ခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်အရ ကောင်းမြတ်သည့် သဘောတရားတစ်ခုပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝကို မလိုချင်ခြင်းကို ပါဠိလို ‘‘ဝိရာဂ’’ဟု ဆိုရပါသည်။ ဝိရာဂ = မလိုချင် ဝေပင်လျှင် ဝိမုတ္တ = ဘဝမှလွတ်မြောက်ဖို့ရာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်

ဘဝကို မလိုချင်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သည့် သဘောတရားပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘဝကို မလိုချင်ပါဘဲနှင့် ဘာကြောင့် ဘဝကိုရနေပါသလဲ... ဟု မေးရာ၌ “ယခုဘဝမှာသာ ဘဝကိုမလိုချင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ လွန်ခဲ့သော အတိတ်ဘဝများက မိမိကိုယ်တိုင် ဘဝကိုလိုချင်ခဲ့လို့သာ ယခုဘဝကို ရလာခြင်းဖြစ်ပေသည်” ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။ လိုချင်တယ်ဆိုတာ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာပင်ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးဘဝများက လိုချင်ခဲ့သည့် လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သည့် ယခုဘဝကို ရရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘဝပြတ်စဲအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲဟု မေးရာ၌ ဘဝပြတ်စဲအောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရမည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရင် အဘယ်မျှလောက်သော ဘဝဖြင့် ဘဝပြတ်စဲသွားနိုင်ပါသနည်း၊ တပည့်တော်၏ ဘဝအပိုင်း အခြားကို ဆရာတော်ဘုရား သိနိုင်ပါသလားလို့ မေးပြန်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဘဝအပိုင်းအခြားကို သိတယ်ဟု ရဟန်းတော်များ မပြောကောင်းပေ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဘဝအပိုင်းအခြားကို မြတ်စွာဘုရားသာ သိနိုင်ပေသည်။ အဘိညာဉ် သမာပတ်ရသော အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များသာ သိနိုင်ကြပေမည်။ အဘိညာဉ် သမာပတ်နှင့်စပ်သော စကားများကို ရဟန်းတော်များ မပြောရဟု မြတ်စွာဘုရား သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထားပါသည်။ ယခုဘဝမှာ သောတာပန်ဖြစ်အောင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နိုင်ရင်တော့ အကြာဆုံး (၇) ဘဝဖြင့် ဘဝပြတ်စဲသွားနိုင်ပေသည်ဟု ဟောကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ဘဝကို မလိုချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၂-မျိုးရှိနိုင်ကြပေသည်။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ဘဝဗျူဟာမြောက်ကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ပါရမီထူးတို့ကို ဆည်းပူးခဲ့၍ ပါရမီကုသိုလ်များ ပြည့်လာ၊ ရင့်ကျက်လာကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့

ဘဝပြတ်လိုသူ အမေရိကန်၌နေထိုင်သူ

သည်လည်း ဘဝကို မလိုချင်ခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလည်း ရှိကြပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများက ကုသိုလ် ပါရမီအထူးများ ဆည်းပူးခဲ့တာ မရှိကြပါသော်လည်း ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ အလွန်ပြင်းထန်၊ အလွန်ဆိုးရွားသော လောကဓံတရား တို့နှင့် တွေ့ကြုံရသဖြင့် သောကပရိဒေဝများ ဖြစ်ကြရ၍ ဘဝကို မလိုချင် ခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလည်း ရှိကြပေသည်။

ဘဝကို မလိုချင်၊ ဘဝပြတ်စေလိုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးလုံးတို့၏ အဓမ္မ လွတ်မြောက်ဖို့ရာမှာ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာ တရား ပွားများအားထုတ်ကြလျှင် လွတ်မြောက်နိုင်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဘဝကို မလိုချင်၊ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နိုင်ဖို့ရာ မှာလည်း လူမဖြစ်ဘဲ အပါယ်လေးဘုံ စသော အခြားယုတ်နိမ့်သည့် ဘဝများ၌ ဖြစ်နေရသည့်အခါမှာလည်း အားထုတ်လို့ မရကြပေ၊ ယခုလို လူ့ ဘဝမှာ ဖြစ်နေရသည့်အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ရကြပေသည်။

လူ့ ဘဝမှာပင် ဖြစ်ကြရပါသော်လည်း အသက်မရှင်တော့ပါက အားထုတ်လို့မရကြတော့ပေ၊ အသက်ရှင်နေသည့် အခိုက်မှာသာ အား ထုတ်လို့ရကြပေသည်။

အသက်ပင်ရှင်နေပါသော်လည်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား မထွန်း ကားသည့် အချိန်ကာလ ဖြစ်နေပြန်လျှင်လည်း အားထုတ်လို့မရကြပေ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားနေသည့် အချိန်ကာလ၌သာ အားထုတ်လို့ရကြပေသည်။

လူပင်ဖြစ်ကြရပါသော်လည်း ဘုရားမပွင့်သည့် သာသနာပအခါ၌ ကြုံကြိုက်နေခဲ့သော် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားများ မရှိ၍ အားထုတ်လို့ မရကြပေ၊ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရသည့် အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ရကြပေသည်။

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

သို့ဖြစ်၍ ဘဝကို မလိုချင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘဝမှလွတ်မြောက်ချင်သည့်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုလို လူ့ဘဝမှလည်း ဖြစ်နေသည့်အခိုက်၊ အသက်
 လည်း ရှင်နေသည့်အခိုက်၊ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားများလည်း
 ထွန်းကားနေသည့်အခိုက်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့်လည်း
 တွေ့ကြုံနေရသည့်အခိုက်တွင် မိမိတို့ ကိုယ်အား ဉာဏ်အားများရှိသလောက်
 ကြိုးစား၍ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေ
 သည်။

သဒ္ဓမ္မရံသိရိပံသာသရာတော်။

။ သေရမှာကြောက်သူ အမေရိကန်၌ မွေးဖွားသူ။။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဆန်ဟိုဆေးမြို့မှ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီးနှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုအနီးရှိ ဘင်နီးရှားမြို့မှ ဦးသိန်းအောင်တို့က ဆရာတော် တို့ကို တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၀-ခုနှစ် ဇူလိုင်လဆန်း (၁၀)ရက် (၂၆-၅-၆၆) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်မြို့မှ ဘန်ကောက်သို့၊ ဘန်ကောက်မှ စာရင်းပေးအပ်၊ တိုင်ပင်မှု အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

ဆန်ဖရန်စစ္စကို လေဆိပ်သို့ (၂၆-၅-၆၆) ရက်နေ့ ညနေ ၃-နာရီ ၁၀-မိနစ်အချိန်တွင် ရောက်ရှိလာကြပါသည်။ လေဆိပ်၌ ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တထာဂတရိပ်သာမှ ဦးအာသဘာစာရ၊ ဦးပညာဒီပ၊ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီး၊ ဒေါက်တာ ခင်ညိုသက်၊ ဦးသိန်းအောင် မိသားစုနှင့် ဦးဝါကြူ မိသားစုတို့ စောင့်၍ ကြိုနေကြပါသည်။

ဒေါက်တာ ခင်ညိုသက်ကားဖြင့် တရားစခန်းဖွင့်မည့် ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တထာဂတရိပ်သာသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ တထာဂတရိပ်သာသို့ ညနေ ၄-နာရီ ရောက်ရှိလာကြပါသည်။ ၁၉၆၄-ခုနှစ် တထာဂတရိပ်သာသို့ ဆရာတော် ရောက်ခဲ့စဉ်က နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော ကျောင်းခန်းလေးမှပင် နေထိုင်ဖို့ရာ နေရာချထားပေးကြပါသည်။

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုလေဆိပ်မှ ကြိုဆို၍ တထာဂတရိပ်သာသို့ လိုက်ပို့ကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် ဦးသိန်းအောင် မိသားစုတို့က မိမိတို့ နေအိမ်သို့ ပြန်ကားနီးမှာ ဆရာတော်ထံ လာရောက်၍ ကန်တော့ကြပါသည်။ ကန်တော့ပြီးသောအခါ ဦးသိန်းအောင်၏သမီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ မွေးဖွားသူ အသက် ၁၃-နှစ်၊ ၁၄-နှစ် ခန့်ရှိသော ဝင်ဒီ (ခေါ်) မသီက လျှောက်ထားသည်မှာ “သူသည် သေရမှာ အလွန်ကြောက်ပါသည်။ မသေရာအရပ်ဆိုတာ ရှိပါသလား” ဟု ရှေးဦးစွာ မေးလျှောက်ပါသည်။

သိကောင်းစရာ မေ့မိဒေသာ

မသေရာအရပ်ဆိုတာ ရှိပါသည်။ မသေရာအရပ်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဆုတောင်းကြသည့် နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်သောအခါ မသေက လျှောက်ထား ပြန်သည်မှာ တကယ်ရှိပါသလား၊ မြင်လို့ရပါသလားဟု ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မသေရာအရပ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တကယ်ပင်ရှိပေသည်။ ယင်းနိဗ္ဗာန်ကို ပကတိသော မျက်စိဖြင့်တော့ မမြင်နိုင်ကြပေ။ မမြင်ရပါသော်လည်း ရှိနေတာတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ မမြင်ရဘဲ ရှိနေသည့်အရာများမှာ များစွာပင် ရှိနေပေသည်။ ထင်ရှားသည့်သာဓကကတော့ “လေ” ပင် ဖြစ်ပေသည်။ လေကို ပကတိသောမျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ကြပေ။ သို့အော် “လေ” ရှိနေသည်ကို သိနေကြရပေသည်။ ထို့ အတူ ပကတိသော မျက်စိ ဖြင့် မမြင်ရသည့် နိဗ္ဗာန်ရှိနေတာကိုလည်း သိကြရပေသည်ဟု ဖြေကြား ပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် မသေက လူငယ်တို့၏ သဘာဝအတိုင်း သိလိုရာကိုထပ်၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ- အရာတော်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ရပါသလား... ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။ ရဟန်းတော်များ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တယ်လို့ မပြောရဟု မြတ်စွာဘုရား သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ထားပါသည်။ ပြောခဲ့သော် အပြစ်အာပတ်သင့်စေဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်း တော်များ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သည်ဟု မပြောကောင်းပေဟူ၍ ဖြေကြားပေး ခဲ့ရပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ပကတိသောမျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ကြပေ။ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် တော့ မြင်နိုင်ကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို တကယ်မြင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရပေ သည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံလာပြီးသောအခါ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို စ၍မြင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ဖို့ရာ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားထုတ်ခါစအစပိုင်းမှာ အလွန်ပင်ခက်ခဲကြပေသည်။ ဒုက္ခဖြင့် အရင်း တည်ကြရပေသည်။ အားထုတ်ခါစ အစပိုင်းမှာ စိတ်ကိုငြိမ်သက်အောင်၊

သေရမှာကြောက်သူ အမေရိကန်၌မွေးဖွားသူ

ရှုမှတ်စရာ ရုပ်နာမ်အာရုံတို့၌ တည့်တည့်မတ်မတ်ကျရအောင် စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းနိုင်မှသာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု = သမာဓိများဖြစ်လာနိုင်ကြပေသည်။ သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်များလည်း ဖြစ်လာနိုင်ကြပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ဖို့ရာ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်ကာယဗလနှင့်ပြည့်စုံ၍ ကာယဗလ လေ့ကျင့်သည့်နည်းဖြင့်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်များဖြစ်အောင် အားထုတ်လို့မရကြပေ။ နှုတ်က အရွတ်အဆိုကောင်း၍ နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုကာ ဝိပဿနာဉာဏ်များဖြစ်အောင် အားထုတ်လို့မရကြပေ။ စိတ်ဖြင့်သာ အားထုတ်ကြရပေသည်။ စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသည့် ဝိပဿနာအလုပ်သည် ပါရမီအခြေခံ နိနယ်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရှေးက သမာဓိဉာဏ်များ အခြေခံမရှိခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ခက်ခဲကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရသောအလုပ်သည် ယင်းကဲ့သို့ပင် ခက်ခဲပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား၊ ပေးသနားတော်မူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် နည်းမှန်လမ်းမှန် ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယ ထက်ထက်သန်သန်ဖြင့် အားထုတ်သည့်ရှိသော် ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာနိုင်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံသွားပြီးသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်လာပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက စိတ်ကိုနှိမ်နင်းဖို့ရာ အလွန်ပင်ခက်ခဲပေသည်။ အလွန်လည်း လျင်မြန်လှပေသည်။ သူကျလိုသည့် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌လည်း ကျနေတတ်ပေသည်။ သို့သော် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမလိုက်သည်ရှိသော် ထိုစိတ်ကပင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဆောင်ပို့ပေးမည်ဖြစ်ပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
(ဓမ္မပဒဂါထာ-၃၅)

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို နောင်လာ နောက်သား ထုပည့်များတို့ လွယ်ကူစွာသိကြပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်စေနိုင်သည့်

၈၄

သီကောင်းစရာ မေ့ပစ်သော

ဝိပဿနာတရားကို ကြီးစားအားထုတ်ဖို့ရာ ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူ ခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နှိမ်နိုင်ခဲ့စွာ လျင်မြန်လှ၍၊ သူကျလိုရာ၊
ကျတတ်ပါသည်။ ဝိညာဏသွမ်း၊ စိတ်သရမ်းကို၊
စောင့်ဖုန်းရှုရေး၊ ဆုံးမပေး၍၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ၊
သူဖြစ်လာသော်၊ ချမ်းသာဆောင်ပေးတတ်သတည်း။

နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

၁။ ကိုယ်အမူအရာများကို သတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ သွား၊
ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ ကျေး၊ ဆန့် စသည့် ကိုယ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်း ပညတ်ပုံသဏ္ဍာန် ခြပ်များကို မရှုမှတ်၍ ရွှေနေသည့် လှုပ်ရှား
နေသည့် အမူအရာသဘောများကိုသာ သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

၂။ ဝေဒနာကို သတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ မိမိန္ဒောကိုယ်၌
ပေါ်လာသည့် ကောင်းသည့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ။ မကောင်း
သည့် ဆိုးသည့် ဒုက္ခဝေဒနာ။ ကောင်းသည်လည်း မဟုတ်၊ ဆိုးသည်
လည်း မဟုတ် အလယ်အလတ်ဖြစ်သည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကိုလည်း
ပျောက်အောင်မရှုမှတ်၍ သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကောင်း ဆိုး ထိပ်မပါ၊ ဝေဒနာ၊ ပေါ်တာသိရမည်။

သေရမ္မာကြောက်သူ အမေရိကန်၌မွေးဖွားသူ

စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

၃။ စိတ်ကို သတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ မိမိစိတ်သည် လိုချင် တပ်မက်သည့် လောဘနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ အမျက်ထွက်သည့် ဧဝါသနှင့် တကွ ဖြစ်သည်။ ယုံမှားသည့် ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ ပျံ့လွင့်သည့် ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် စိတ်အမူအရာများ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။စိတ်အမူအရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှား၊ မှန်စွာသိရမည်။

ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

၄။ သဘောတရားများကို သတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ မြင်ရသည့် သဘောတရား၊ ကြားရသည့် သဘောတရား၊ နံရသည့် သဘောတရား စသည်များကို မြင်ကာမျှမတ္တ၊ ကြားကာမျှမတ္တ၊ နံကာမျှမတ္တ စသည် များ၌ တည် တည် သွားရအောင် ပိုင်းခြားကာ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သဘောတရား၊ ထင်ပေါ်ငြား၊ ပိုင်းခြားသိရမည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄ ပါးဖြင့် သတိကပ်၍ ရှုမှတ်နေလျှင် အမှတ်များပြည့်သွားသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်၍ မသေရာနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

“မေးခွန်းများစွာမေးကြ ဖြေပေးရ”

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဆန်ဟိုဆေးမြို့မှဒေါ်ခင်ခင်ကြီးနှင့်ဆန်ဖရန်စစ္စကို အနီးရှိ ဘင်နီရှားမြို့မှ ဦးသိန်းအောင်တို့က ဆရာတော်တို့ကို တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၇-ခု၊ နယုန်လဆန်း (၁၀) ရက် (၂၆-၅-၆၆) တုနင်နေ့နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ရန်ကုန်မြို့မှ ဘန်ကောက်သို့၊ ဘန်ကောက်မှ တိုင်ပေသို့၊ တိုင်ပေမှ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှ ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တရားစခန်းဖွင့်ရာ ဇာတာဂတရိပ်သာသို့ ကားဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၆၆-ခု၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၂-ရက်နေ့အထိ ဇာတာဂတရိပ်သာ၌ ၅-ရက် တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ဇွန်လ ၂-ရက်နေ့တွင် ၅-ရက် ပြည့်သဖြင့် ညနေ ၃-နာရီမှစ၍ ၄-နာရီခွဲအထိ အားထုတ်ခြင်း၊ ၃-မျိုးဖြင့် တရားစခန်းသိမ်းပွဲ တရားဟောပေးရပါသည်။ တရားဟောပြီးသောအခါ တရားနာပရိသတ်များနှင့် ယောဂီများက မေးလိုသော မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ရှေးဦးစွာလျှောက်ထားသည့် မေးခွန်းမှာ—ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်၍ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မြင်သည်ဟုဆိုရာ၌ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်နေစဉ် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မြင်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မရှုမှတ်သောအခါ၌လည်းဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းများကို မြင်နိုင်ကြပါသလားဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်၍ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းများကို မြင်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုမှတ်နေစဉ်၌သာ မြင်နိုင်

မေးခွန်းများစွာမေးကြ ဖြေပေးရ

ကြပေသည်။ မဂ္ဂမှတ်တဲနေသည့်အခါတို့၌ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းများကို မမြင်နိုင်ကြပေဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခု လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ- ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းများကို မြင်သည်ဟုဆိုရာ၌ တကယ်မြင် ခြင်းနှင့် စိတ်ကူးဖြင့်မြင်သည်ဟု ထင်ခြင်းတို့သည် မည်ကဲ့သို့ ခြားနား ပါသလဲဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ကို တကယ်မြင်ခြင်း ဟူသည် ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်၍ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကိုသုံးသပ်၍ သိသော သမ္မသနဉာဏ် ဟူသော ဉာဏ်စဉ် ၃-ဆင့်သို့ ရောက်ပြီးမှ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာပေသည်။ ယင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်ခြင်းသည်သာလျှင် တကယ်အမှန်ကို သိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စိတ်ကူးဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်သည်ဟု ထင်ခြင်းသည် တကယ်အမှန် မြင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ စိတ်ဖြင့်မှန်းဆ၍ ပညတ် အဖြစ် အပျက်ကိုသာ မြင်ခြင်းဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဆရာသမားကောင်းများထံ နည်းမခံယူပါဘဲ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသည့် အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညတ် ဖြစ်+ပျက် မှန်းဆ ဖြစ်+ပျက် များကို ရှုနေတတ်ကြပေသည်။ ဝင်လေ ထွက်လေကို ရှုမှတ်ရာ၌ ဝင်လေက ဖြစ်၊ ထွက်လေက ပျက်ဟု မှန်းဆ၍ ရှုမှတ်နေတတ်ကြပေသည်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ဖောင်းတကာ ဖြစ်၊ ပိန်တကာ ပျက်ဟု မှန်းဆ၍ ရှုမှတ်နေတတ်ကြ ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှုမှတ်ခြင်းမျိုးတို့သည် ပညတ်ဖြစ်+ပျက်၊ မှန်းဆ ဖြစ်+ပျက် များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခု မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ- ဆရာမရှိပါဘဲ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့

သီကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ထောက်ရှိုနေသော ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ကို သိနိုင်ကြပါသလားဟု မေးလျှောက် ပြန်ပါသည်။

ဆရာမရှိပါဘဲ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိတို့၏ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ကို သိနိုင်ဖို့ရာ အလွန်ပင်ခဲယဉ်းကြပေ သည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် စပ်သော ပရိယတ္တိစာပေကျမ်းဂန်များကို လေ့လာထားသောပုဂ္ဂိုလ်များသာ အသင့်အတင့် မှန်းဆ၍ သိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ အပြည့်အစုံတော့ မသိနိုင်ကြပေ။

အကြင်ဆရာတော်များသည် ကိုယ်တိုင်လည်း ဝိပဿနာတရားကို ဉာဏ်စဉ်အဆင့်မီအောင် အားထုတ်ခဲ့ကြပြီးလျှင် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း တရားများကိုလည်း ပြပေး၊ ဟောကြားပေး၊ စစ်ဆေးပေးနေကြပေ သည်။ ထိုဆရာတော်များသည်သာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေသည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ကို ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိနိုင် ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခုကို မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ-ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေရာ တစ်ခုတစ်ခါ လုံ့လမစိုက်ရပါဘဲ ဖောင်းတာ ပိန်တာများကို လွယ်လွယ်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုရန်ကြပါသည်။ သို့ပါသော် လည်း ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုစသော အသေးစိတ် တရားသဘောများကို မမြင်ဘဲ ဖြစ်နေကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းသည် ဘာကြောင့်ပါလဲဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု လွယ်လွယ်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရပါသော်လည်း ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုစသော တရားသဘောများကို မမြင်ရခြင်းသည် မိမိတို့၏ သမာဓိဉာဏ်များ အားနည်းနေလို့ မမြင်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေ ကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ သမာဓိ အားရှိလာသောအခါ လွယ်လွယ်ကူကူပင် ရှုမှတ်လို့ ရနေတတ်ကြပေ သည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ကလည်း အလိုလို ပေါ်ပေးနေသကဲ့သို့၊ မှတ်သိစိတ်ကလည်း အလိုလိုမှတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

မေးခွန်းများစွာမေးကြ ပြေပေးရ

ရှုမှတ်လိုသာ ကောင်းနေကြပြီး အသေးစိတ် တရားသဘောများကို မမြင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်လိုသာ ကောင်းပြီး အသေးစိတ် တရားသဘောများကို မတွေ့မမြင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စူးစိုက်မှု၊ ဝီရိယအားနည်းပါးနေကြသောကြောင့် ဖြစ်ကြရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှုမှတ်လိုသာ ကောင်းပြီး အသေးစိတ်တရားသဘောများကို စာင်စွာစွာ မတွေ့ရသောအခါ လုံ့လဝီရိယကိုတိုးမြှင့်၍ စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုမှတ်ကြရမေသည်။ စူးစူးစိုက်စိုက်ဆိုသည်မှာ ပစ္စုပ္ပန်လည်းတည့်အောင် ပရမတ်ကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် စူးစိုက်ပုံ

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ လေရှုသွင်းလိုက်၍ တွန်းကန်သဖြင့် ဝမ်းဗိုက်အဆင့်ဆင့် ဖောင်းတက်လာသောအခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့် ဖောင်းနေသည်ကို မိနိုင်သမျှမိအောင်၊ ပစ္စုပ္ပန်တည့်နိုင်သမျှ တည့်အောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌လည်း လေရှုထုတ်လိုက်သဖြင့် ဝမ်းဗိုက်အဆင့်ဆင့် ပိန်ကျသွားသောအခါ ပိန်စမှပိန်ဆုံးတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့် ပိန်နေသည်ကို မိနိုင်သမျှမိအောင်၊ ပစ္စုပ္ပန်တည့်နိုင်သမျှ တည့်အောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ပရမတ်ကိုသိအောင် စူးစိုက်ပုံ

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုတော့ အာရုံမပြုဘဲ ခွာနိုင်သမျှခွာ၍ လေရှုသွင်းလိုက်သဖြင့် အတွင်းကတွန်းကန်တောင့်တင်းလာသည့် သဘော=ပရမတ်ကိုတော့ သိနိုင်သမျှ သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ပိန်တယ်ဟုရှုမှတ်ကြရာ၌လည်း ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုတော့ အာရုံမပြုဘဲ ခွာနိုင်သမျှခွာ၍ လေရှုထုတ်လိုက်သဖြင့် အတွင်းက လျော့

၉၀

သီကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

သွားသော သဘော၊ လှုပ်သွားသောသဘော = ပရမတ်ကိုဘော့ သိနိုင်
သမျှ သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညတ်ကိုခွာ၊ ပရမတ်သာ၊ မှန်စွာရှုရမည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်မှုများ လွယ်ကူပါသော်လည်း အသေးစိတ် တရား
သဘောများ မထင်ရှားသောအခါ လုံ့လဝီရိယကိုတိုးမြှင့်၍ ပစ္စုပ္ပန်
လည်းတည့်အောင် ပရမတ်ကိုလည်းသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေ
သည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

‘သို့ကောင်းရာ ဩဝါဒကထာ’

၁၃၅၈-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၉-ရက် (၂၅-၈-၅၆) သောကြာနေ့ နေ့လယ် ၁-နာရီအချိန်တွင် နိုင်ငံတော်သံသမဟာနာယကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ကြီးများနှင့် မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပူဇော်ကန်တော့ ပွဲကို ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ အာရုံခံတန်ဆောင်းကြီးအပေါ်ထပ်၌ ပြုလုပ် ကြပါသည်။ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် သက်တော်ရှည်ဆရာတော်ကြီးများနှင့် မရမ်းကုန်းမြို့နယ်မှ ကျောင်းထိုင်ထေရ်ရှင် သံဃာတော် ၁၀၀-ကျော်ခန့် ကြွရောက်တော်မူကြပါသည်။ သီလရှင်များလည်း ၁၀၀-ကျော်ခန့် တက်ရောက်ပူဇော်ကြပါသည်။

သာသနာရေးဝန်ကြီး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မျိုးညွှန်၊ ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ် ဦးအံ့မောင်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက် ရေးအဖွဲ့မှ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြင့်သန်းနှင့် ဦးဆောင် ဥပါသကာအဖွဲ့မှ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ၁၀၀ကျော်တို့လည်း တက်ရောက်၍ ပူဇော်ကန်တော့ကြ ပါသည်။

အခမ်းအနားအစီအစဉ် ၆-အရ ပူဇော်ကန်တော့ကြသည့် ပရိသတ် တို့အား နိုင်ငံတော် သံသမဟာနာယကအဖွဲ့ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု အဘိဓဇ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက ဘဒ္ဒန္တ ခမာဝုဓ ဆရာတော်ကြီးက ဩဝါဒ ကထာ ချီးမြှင့်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးမပြည့်စုံ၍ မချီးမြှင့် နိုင်ပါသဖြင့် ပူဇော်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ ဆရာတော်များက သဒ္ဓမ္မရသီ ရိပ်သာဆရာတော်အား ဩဝါဒကထာ ချီးမြှင့်ပေးပါရန် လျှောက်ထား သဖြင့် ဩဝါဒတရား ဟောကြားပေးရပါသည်။

ယနေ့ ဤ အာရုံခံတန်ဆောင်းကြီးသို့ ကြွရောက်တော်မူလာကြသော ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်

ကြီးနှင့် တူကွ သာသနာ့ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည် သာသနာ့ဘော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် အတက်ဘက်က တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင် ဆောင်ရွက်နေကြသော ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် သာသနာ့ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာ့ဘော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ အကြောင်း ၂-ချက်နှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း သာသနာ့ဘော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ တိုးတက်ကြီးပွားလာမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပြည့်စုံရမည့် အကြောင်း ၂-ချက်မှာ....

- ၁။ မိမိတို့ ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းက မှန်ကန်ခြင်း၊
- ၂။ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ညီညွတ်ခြင်း၊

ဤအကြောင်း ၂-ချက်နှင့် ပြည့်စုံပါက သာသနာ့ဘော်ကြီး အရှည်တည်တံ့၍ တိုးတက်ကြီးပွားလာမည်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်၌ တည်ရှိနေသော သာသနာ့ဘော်ကို ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်က အထူးယုံကြည်အားကိုးလျက် ရှိကြပေသည်။ စစ်မှန်သည့် သာသနာ့ပြည့်စုံသည့် သာသနာ့လို ယုံကြည်အားကိုးလျက် ရှိကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ယုံကြည်အားကိုးကြသည်ကို သိကြရသည့်အတိုင်း မြန်မာပြည်မှ ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များက သာသနာ့ဘော်ကြီး အရှည်တည်တံ့၍ တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင် ဆောင်ရွက်နေကြပေသည်။

အလုပ်မှန်ကန်ခြင်း

မြန်မာပြည်၌ တည်ရှိနေသည့် ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ ၂-ရပ်လုံးပင် စစ်မှန်ပြည့်စုံသည့် သာသနာဖြစ်ပေသည်။ ပရိယတ္တိသာသနာ ဘက်ကလည်း တိပိဋကဓရ စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ကျင်းပပေးသဖြင့် ပိဋကတ် ၃-ပုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ထွက်ပေါ်လျက် ရှိကြပေသည်။

ပထမပြန်စာမေးပွဲ၊ ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ကျင်းပပေး
 သဖြင့် ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးနှင့် စာချ ဓမ္မာစရိယ
 အောင်မြင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပေါ်ထွက်လျက်ရှိကြပေသည်။
 ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းများကို သင်ကြားပို့ချပေးနေကြသည့်
 ဆရာတော် သံဃာတော်များလည်း ပြည့်စုံစွာ ရှိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍
 မြန်မာပြည်၌တည်ရှိနေသည့် ပရိယတ္တိသာသနာတော်သည် စစ်မှန်ပြည့်စုံ
 လှည့် သာသနာတော်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပဋိပတ္တိသာသနာဘက်ကလည်း ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာ
 တော်ဘုရားကြီး၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဗ္ဗဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ကျေးဇူး
 တော်ရှင် တောင်ပုလုဆရာတော်ဘုရားကြီး စသော ဆရာတော်ဘုရား
 ကြီးများက ကိုယ်တော်တိုင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးတော်မူကြသည့် မဂ် ဖိုလ်
 အထိ ရောက်ရှိနိုင်သည့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ အကျင့်လမ်းမှန်ကို ဟော
 ကြား ပြသပေးခဲ့ကြပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ဟောကြား ပြသပေးကြသည့်
 နည်းအတိုင်း ဆရာတော် သံဃာတော် တပည့်အဆက်ဆက်တို့က ဆရာ
 တော်ဘုရားကြီးများ ညွှန်ပြပေးခဲ့သည့် ဝိပဿနာအကျင့်လမ်းမှန်ကို
 ဆက်လက်၍ ဟောကြားပြသပေးလျက် ရှိကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာ
 ပြည်၌ တည်ရှိနေသော ပဋိပတ္တိသာသနာတော်သည်လည်း စစ်မှန်ပြည့်စုံ
 လှည့် သာသနာတော်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်၌ တည်ရှိနေသော သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ အကျင့်လမ်းစဉ်
 သည် စစ်မှန်ပြည့်စုံသည့် အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ကမ္ဘာ
 အရပ်ရပ်က ဝိပဿနာတရား လာရောက်၍ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်
 အများအပြား ရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့ ဆောင်ရွက်
 သည့် လုပ်ငန်းက မှန်ကန်ခြင်းဟူသော ဝ-နံပါတ်အချက်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု
 ဆိုရပေသည်။

ညီညွတ်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ချက်လုပ်ငန်းကပင် မှန်ကန်ပါသော်လည်း ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း မညီညွတ်ခဲ့လျှင် မိမိတို့ရည်မှန်းချက်အတိုင်း သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ညီညွတ်မှုကိုလည်း အထူးသတိပြု၍ ဆောင်ရွက်ကြရပေသည်။ ပညာရှိဆရာတော်တစ်ပါးက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ အလုပ်မှန်ကန်ဖို့ထက် ညီညွတ်မှုက ပို၍အရေးကြီးပေသည်ဟု မိန့်ကြားဖူးပါသည်။

သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ ညီညွတ်ဖို့ရာအတွက် သင်္ဂဟဝတ္ထုသုတ္တန်၌ ဟောကြားအပ်သော ချီးမြှောက်ကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်သုံးတော်မူကြပါလျှင် ညီညွတ်မှုများ ပြည့်စုံလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ချီးမြှောက်ကြောင်းတရား ၄-ပါး

၁။ ဒါန = သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချင်းချင်း နည်းများမဟူ ပေးလှူကြရပေသည်။

၂။ ပေယျဝဇ္ဇ = သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း ပြောခွင့်ဆိုခွင့် ကြုံလာသောအခါ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ ရွှေ့ထား၍ ချီချီသာသာ ပြောဆိုကြရပေသည်။

၃။ အတ္ထာစရိယ = သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကအကျိုး၊ ဓမ္မအကျိုးတို့ကို တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ကူညီ၍ ဆောင်ရွက်ပေးကြရပေသည်။

သိကောင်းစရာ သြဝါဒကထာ

၄။ သမာနုတ္တတာ = သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊
တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သွားအတူ၊
လာအတူ၊ ချမ်းသာအတူ၊ ဆင်းရဲအတူ ပြုလုပ်နေထိုင်ကြရပေသည်။ ဤ
ချီးမြှောက်ကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်သုံး
ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွား
အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ရာ အကြောင်း ၂-ချက်ကို နာကြားရသဖြင့်
နာကြားရသောအတိုင်း သာသနာတော်ကြီး ဆက်ထမ်းပိုး တိုးတက်
အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု....သာဓု....သာဓု....။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဓရာတော်။

။ ဉာဏ်စဉ်သိလိုက ရှုကြည့်ကြရ။။

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော ခေတ်အခါဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ အချိန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က (၁)လ (၂)လ စသည်ဖြင့် ရက်ရှည် လရှည်များလည်း အားထုတ်ကြပေသည်။ မိမိတို့ထောက်ရှိနေသော ဉာဏ်စဉ် အဆင့် များကိုလည်း အလွန်ပင် သိလိုကြပေသည်။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြ ဆရာတော်များနှင့် တွေ့ကြုံရသည့်အခါများ၌ မိမိတို့၏ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များကို သိလို၍ လျှောက်ထားလေ့ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြ ဆရာတော်များကလည်း မိမိတို့လေ့လာခဲ့ဖူးသော စာပေကျမ်းဂန်အရာ၊ မိမိတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အတွေ့အကြုံအရ သင့်လျော်သလို ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များကို ပြောပြပေးလျက် ရှိကြပေသည်။ အချို့သော ဝိပဿနာယောဂီများကတော့ မိမိတို့အားထုတ်ထားသည့် ဉာဏ်စဉ်အတွေ့အကြုံများနှင့် ကိုက်ညီ၍ နှစ်သက်သဘောကျကြပေသည်။ အချို့သော ဝိပဿနာယောဂီများကတော့ မိမိတို့၏ ဉာဏ်စဉ်အတွေ့အကြုံများနှင့် မတိုက်ဆိုင်ကြ၍ သဘောမကျဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိုယ်ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ကို ကိုယ်တိုင်သိနိုင်ကြဖို့ရန် ရှေးဆရာတော်ကြီးများက နည်းလမ်းညွှန်ပြခဲ့ကြပါသည်။

ဝမ်းသာစိတ်ကို ရှုကြည့်က ကိုယ့်ဉာဏ်စဉ်ကို သိကြရ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင်္ကန်းအလှူဒါန၊ ဆွမ်းအလှူဒါန၊ ကျောင်းအလှူဒါန၊ ဆေးအလှူဒါန စသည်တို့ကို ကြိုတိုင်း ကြိုတိုင်း အခွင့်အခါ ရတိုင်း ရတိုင်း ပြုလေ့ရှိကြပေသည်။ လှူဒါန်းလေ့ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့အလှူဒါန ပြုကြရသောအခါ မိမိ၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများသည် အလှူခံ

ဉာဏ်စဉ်သီလိက ရှုကြည့်ကြရ

ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သင့်လျော်ကိုက်ညီ၍ သာသနာအတွက် အကျိုးများသည် တို့ကို သိရ၊ မြင်ရ၊ ကြားရသည်ရှိသော် အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်လာသောအခါ ဝမ်းမြောက် နေသည့် စိတ်ကို ဝိပဿနာ ရှုကြည့်ပါလျှင် မိမိ၏ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ကို မိမိ ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ အလှူဒါနပြုပြီး၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်နေသည့်အခိုက်မှာ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုင်လျက် ဝမ်းသာနေသည့်စိတ်ကို (အာရုံပြု၍) “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ်ကြည့်ရပါသည်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီများက ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်ကို “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ် လိုက်သည် ရှိသော် “ဝမ်းသာ” နေတာက တစ်ခြား၊ တစ်ခု၊ ထိုင်နေ သည့် “ရုပ်” ကိုယ်ကြီးက တစ်ခြား၊ တစ်ခု ဟူ၍ သိမြင်လာကြပေသည်။ ဝမ်းသာနေတာက သိတတ်သောကြောင့် “နာမ်” တရား၊ ထိုင်နေသည့် “ရုပ်” ကိုယ်ကြီးက ဘာမျှမသိတတ်သောကြောင့် “ရုပ်” တရားဟူ၍ ‘နာမ်’ နှင့် ‘ရုပ်’ ကွဲပြားပိုင်းခြား၍ သိလာကြပေသည်။ မိမိသည် “နာမ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အဆင့်သို့ရောက်နေပြီ” ဟုကိုယ်တိုင်ပင်သိနိုင်ကြပေသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ဝိပဿနာယောဂီများက ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်ကို “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ် လိုက်သည် ရှိသော် “ဝမ်းသာ” နေတာများက ရွှေက ပေါ်ပေါ်ပေး နေလို့ မှတ်သိစိတ်များက နောက်က လိုက်၍ လိုက်၍ ရှုမှတ်နေရတာပဲ” ဟု သိလာကြပေသည်။ “ဝမ်းသာ” နေတာများက အကြောင်းတရား၊ မှတ်သိစိတ်များက “အကျိုးတရား” ဖြစ်သည်ဟု “အကြောင်းနှင့် အကျိုး” ကို သိလာကြပေသည်။ မိမိသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နေပြီဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

သမ္မုသနဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီများက “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်တို့သည် ပို၍-ပို၍ ဝမ်းသာနေတာ၊ ပြန်၍-ပြန်၍ လျော့လာသည်များကို တွေ့သိ

သိကောင်းစရာ မေ့ပုံဒေသနာ

ကြရပေသည်။ ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်များသည် မမြဲကြပေ။ ပို၍ ပို၍ လည်း ဝမ်းသာ ပြန်၍-ပြန်၍လည်း လျော့သွားကြသောကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စပါလား” ဟု သုံးသပ်၍ သိလာကြပေသည်။ (ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ အစိုးမရခြင်း အနတ္တဟုလည်း သုံးသပ်၍ သိလာတတ်ကြပေသည်။) မိမိသည် သမ္မုသနုဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နေပြီဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီများက ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်ကို “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည် ရှိသော် ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်များသည် ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိလာကြပေသည်။ ပေါ်တာက “ဖြစ်”၊ ပျောက် ပျောက်သွားတာက “ပျက်” ဖြစ်ပေသည်။ ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်များသည် ဖြစ်-ပျက် နေသောကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စများလားဟု သိလာကြပေသည်။ မိမိသည် အဖြစ်+အပျက်ကို သိသော ‘ဥဒယဗ္ဗယ’ ဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်နေပြီဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ကြပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီများက ဝမ်းသာနေသည့်စိတ်ကို “ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် “ဝမ်းသာနေသည့် စိတ်များသည် အလျင်အမြန်ပေါ်ပြီးလျှင် အလျင်အမြန် ပျောက် ပျောက်သွားသည့် ဖြစ်ခြင်း-ပျက်ခြင်း တို့ဖြင့် နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ဆင်းရဲခြင်း” ဒုက္ခပါလားဟု သိမြင်လာကြပေသည်။

ဤဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခများကို မည်ကဲ့သို့မျှ ကာကွယ်၍မရ၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်-ပျက် နှိပ်စက်နေသောကြောင့် ကိုယ်အစိုးမရခြင်း ‘အနတ္တ’ ပါလားဟု သိမြင်လာကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဉာဏ်အမြင်များ ဖြစ်လာပြီးလျှင် ဉာဏ်စဉ်များအဆင့်ဆင့် တက်ကာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ခရာတော်ဘုရားကြီးက ဆောင်ပုဒ်များဖြင့် ညွှန်ပြခဲ့ပါသည်။

ဉာဏ်စံ၌သိလိုက ရှုကြည့်ကြရ

ဆောင်ပုဒ်များ

အလှူဒါန၊ ကျိုးများစွာ၊ လှူလှူဖူးလေပြီ
 ယခုတစ်ခါ၊ လှူရတာ၊ လွန်စွာ ဝမ်းသာသည်
 ဝမ်းသာခိုက်မှာ၊ ဖြစ်ပျက်သော၊ ရှုကာသိရမည်
 ဖြစ်ပျက်သိကာ၊ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌ သိနိုင်သည်
 အနိစ္စမြင်တော့၊ ဓုက္ခထင်သည်၊
 ဓုက္ခထင်တော့၊ အနတ္တမြင်သည်၊
 အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်—ဟု ညွှန်ပြ
 တော်မူခဲ့ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်။

‘သောတာပန်ဖြစ်ကဝဋ် (၃) ပါးကို ပယ်ပြီးကြ’

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန် ဖြစ်လိုကြပေသည်။ “သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်မည်” ဟု ရည်ရွယ်ချက် ထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပေသည်။ နည်းလမ်း မှန်ကန်စွာ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ပါက ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ကြမည်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်အရ ဆိုကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရခဲခြင်းတရား (၄)ပါး ရရှိထားသောကြောင့် ယခုဘဝသည် သောတာပန် စသော အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်သည့်ဘဝဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (ဓမ္မပဒ)။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်-

- (၁) အလွန်ရခဲသော လူ့ဘဝကို ရရှိထားကြပေသည်။
- (၂) အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သော အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရရှိထားကြပေသည်။
- (၃) အလွန်ကြားနာရခဲသော သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြား၍ နေကြရပေသည်။
- (၄) အလွန်တွေ့ကြုံနိုင်ခဲ့သော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့်လည်း တွေ့ကြုံနေကြရပေသည်။

ဤရခဲခြင်းတရား (၄)ပါးကို ရရှိနေကြသောကြောင့် ယခုဘဝသည် “သောတာပန်စသော အရိယာဖြစ်နိုင်သည့်ဘဝ”ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်က ဝဋ်(၃)ပါးကိုပယ်ပြီးကြ

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝဋ်(၃)ပါးကို ပယ်ထားပြီးဖြစ်သောကြောင့် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်နေကြပေသည်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝဋ်(၃)ပါးကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်သေးဘဲ ဖြစ်နေကြရပေသည်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မပယ်ရသေးသော ဝဋ်(၃)ပါးမှာ-

- ၁။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရှိနေသော ကိလေသာ (၁၀)ပါး တို့သည် ကိလေသဝဋ်။
- ၂။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုပြုသမျှကံတို့သည် ကမ္မဝဋ်။
- ၃။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုပြုသမျှ ကံတို့၏ အကျိုးတရားတို့သည် ဝိပါကဝဋ်ဟူ၍ (၃)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်ပယ်ပြီးသော ဝဋ် (၃)ပါး

(၁) သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိလေသာ (၁၀)ပါး တို့တွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော ကိလေသဝဋ်တို့ကို အပြီးတိုင် ပယ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြပေသည်။

(က) သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသည် မိမိတို့သန္တာန်၌ရှိသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော လောကီခန္ဓာ (၅) ပါး၌ အတ္တကောင် “ငါကောင်” ဟု မှားယွင်းစွာ စွဲယူနေကြသော အတ္တဒိဋ္ဌိပင်ဖြစ်ပေသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသော် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြသေးပေ။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို အပြီးတိုင် ပယ်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြပေသည်။

(ခ) ဝိစိကိစ္ဆာဟူသည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့်ကံ၏ အကျိုးပေး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးပေး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေကြသောကြောင့် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြသေးပေ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယင်းယုံမှားသံသယများကို အပြီးတိုင်ပယ်ပြီးဖြစ်ကြပေသည်။

(ဂ) သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဟူသည် ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ နွား၊ ခွေး-စသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ အကျင့်၊ မဂ္ဂင် မပါသော အကျင့်တို့ဖြင့် “ဘဝချမ်းသာအမျိုးမျိုးနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ရရှိသွားနိုင်သည်” ဟု မှားယွင်းစွာ ယူဆသည့် ဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးပင်ဖြစ်ပေသည်။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိ အယူရှိနေကြသေးသောကြောင့် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြသေးပေ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယင်း သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိကို အပြီးတိုင်ပယ်ထားပြီး ဖြစ်ကြပေသည်။

(၂) သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကမ္မဝဋ်အမျိုးမျိုးတို့တွင် အမိန့်သတိသောကံ၊ အဖကို သတ်သောကံ၊ ရဟန္တာကို သတ်သောကံ၊ ဘုရားကို သွေးထွက်အောင် ပြုသောကံ၊ သံဃာကို သင်းခွဲသောကံနှင့် မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ဆရာရှိသေးသည်ဟု ယူဆကာ အလုံလုံအမှားမှား ပြုသောကံဟု ဆိုအပ်သော ကံကြီး (၆)ပါး = ကမ္မဝဋ်များကို အပြီးတိုင်ပယ်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

(၃) သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝီရိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော ကိလေသဝဋ် (၃) ပါးနှင့် ကံကြီး (၆) ပါးဟူသော ကမ္မဝဋ်တို့ကို အပြီးတိုင် ပယ်ထားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အပါယ်သံသရာ၌ ဖြစ်ရမည့် ဝိပါကဝဋ်တို့မှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်နေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်ဝိပါကဝဋ်များကိုလည်း အပြီးတိုင် ပယ်ထားပြီး ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်သို့ ကျရောက်စေနိုင်သည့် ကိလေသဝဋ်၊ အပါယ်ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေ

သောတာပန်ဖြစ်က ဝဋ်(၃)ပါးကိုပယ်ပြီးကြ

နိုင်သည့် ကမ္မဝဋ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများလှသော အပါယ်ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ရသည့် ဝိပါကဝဋ်တို့ကို အပြီးတိုင် ပယ်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ်ဘေးမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဟူသော ဝဋ် (၃) ပါးတို့တွင် ကိလေသဝဋ်သည်သာ အဓိကဖြစ်ပေသည်။ အမြစ်အရင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကိလေသဝဋ် ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကမ္မဝဋ်လည်း ဖြစ်ဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ကမ္မဝဋ် ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝိပါကဝဋ်လည်း ရှိနေဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပါကဝဋ်ကို ခံကြရဦးမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် အပါယ်သံသရာ ဝိပါကဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ဖို့ရာ အမြစ် အရင်းဖြစ်သည့် ကိလေသဝဋ်ကို ရှေးဦးစွာ ပယ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကိလေသဝဋ်မြစ်ကို ပယ်ဖို့ရာမှလည်း မိမိတို့သန္တာန်၌ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို ဘုရားမပွင့်သည့် သာသနာ "ပ" အခါမှာ အားထုတ်လို့ မရကြပေ။ ဘုရားပွင့်သည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရသည့် အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ ရကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို သာသနာ မထွန်းကားသည့် အရပ် ဒေသ၌ နေရသည့်အခိုက်မှာ အားထုတ်လို့ မရကြပေ။ သာသနာ ထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသ၌ နေရသည့်အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ ရကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ=အယူမှား အယူလွဲများ ရှိနေသည့်အခိုက်၌ အားထုတ်လို့ မရကြပေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=အယူကောင်း အယူမှန် ရှိနေသည့် အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ ရကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ ချို့တဲ့နေသည့်အခိုက်၌ အားထုတ်လို့ မရကြပေ။ မျက်စိ၊

နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ ပြည့်စုံနေသည့် အခိုက်မှာသာ အားထုတ်လို့ ရကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤအခိုက်အတန့်ကောင်းကြီး များ ရရှိနေကြသည့်အခါမှာ အပယ်သို့ ကျစေနိုင်သော ကိလေသဝဋ်ကို ပယ်နိုင်သည့် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ကိုယ်အား ဉာဏ်အားများ ရှိသ၍ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားကို ပွားများအားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဏရာတော်။

“ သူနာပြုကောင်း ဖြစ်ထိုက်သူ မဖြစ်ထိုက်သူ ”

လူသားဖြစ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ကျောင်းတည်း၌ ဖြစ်စေ၊ တစ်မြို့တစ်ရွာတည်း၌ ဖြစ်စေ၊ တစ်ဌာနတည်း၌ ဖြစ်စေ၊ တစ်ခိမ်တည်း၌ ဖြစ်စေ၊ အတူတကွ နေထိုင်ကြရပေသည်။ ထိုသို့နေထိုင်ကြရာ၌ မိမိတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက် မကျန်းမမာ ဖြစ်လာသောအခါ ပြုစု စောင့်ရှောက်ကြရပေသည်။ မကျန်းမာသူများအား ကျန်းမာသူများက ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရား နှစ်သက်တော်မူပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ပြုစုသူကင်းမဲ့သည့် ဂိလာနရဟန်းတစ်ပါးကို ပြုစုတော်မူခဲ့ပါသည်။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ပါ အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ရဟန်းတော်များ နေထိုင်ရာ ကျောင်းစဉ်များကို လှည့်လည်၍ ကြည့်ရှုတော်မူ၏။ ကျောင်းငယ်တစ်ကျောင်းသို့ ရောက်သွားသော အခါ ဝမ်းလျှော၊ ဝမ်းပျက်သည့် ရောဂါကြောင့် ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံပေလူးကာ အိပ်ရာမှ မထနိုင်သူ ဂိလာနရဟန်းကို မြင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက မကျန်းမာသူ ဂိလာနရဟန်း၏ ခေါင်းကို မချီ၍ အရှင်အာနန္ဒာက ထိုရဟန်း၏ ခြေတို့ကို မချီကာ သင့်တော်ရာသို့ ယူဆောင်၍ ပြုစုတော်မူကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သူနာပြုအလုပ်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ပြုလုပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ပြုလုပ်တော်မူခဲ့သည့် သူနာပြုအလုပ်ကို ယခုတိုင်အောင် ပြုလုပ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၍ ချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေကြသူများကို သနားကြင်နာခြင်း ကရုဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း ယနေ့တိုင်အောင် ယခုအချိန်တိုင်အောင် သူနာပြုအလုပ်ကို ပြုလုပ်လျက် ရှိကြပေသည်။

ယခုခေတ်အခါမှာ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး စသော မြို့ကြီးများ၌ သူနာပြု သင်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်ထားကြပေသည်။ ထိုထိုအရပ်ဒေသရှိ မြို့ရွာ ဆေးရုံများ၌ သူနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ ခန့်ထား၍ သူနာပြုအလုပ်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပေသည်။

ယင်း သူနာပြုအလုပ်ကို လုပ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သူနာပြုကောင်း ဖြစ်ထိုက်သူနှင့် သူနာပြုကောင်း မဖြစ်ထိုက်သူဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သူနာပြုကောင်း မဖြစ်ထိုက်သူ

ယခုဖော်ပြမည့် အင်္ဂါ (၅) ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော သူနာပြုတို့သည် သူနာပြုကောင်း မဖြစ်ထိုက်သူတို့ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) ဆေးကို စိမ့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု၊
- (၂) မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည်၊ မသင့်သည်ကို မသိတတ်သူ သူနာပြု၊
- (၃) မေတ္တာစိတ်ကင်းလျက် ပစ္စည်းလွတ်လွတ်ကို ဝံ့၍ ပြုစုသူ သူနာပြု၊
- (၄) မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေးများကို စက်ဆုတ် ရှိရွာ တတ်သူ သူနာပြု၊
- (၅) မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်း ငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု၊

ဟူ၍ သူနာပြုကောင်းမဖြစ်ထိုက်သူ အင်္ဂါ (၅) ပါးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (ဝိ-မဟာဝါ-၄၁၈၊ အံ-၂၊ ၁၂၇)

(၁) ဆေးကို စိမ့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သူနာပြုဟူသည်.....

အကြင်သူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်လျော်သော စားဆေး၊ ထိုးဆေး၊ လိမ်းဆေး စသည်များကို သူတစ်ပါးက ပြောပြ

သုနာပြုကောင်း ဖြစ်ထိုက်သူ မဖြစ်ထိုက်သူ

ပေးသော်လည်း မစီမံတတ်ပေ။ ထိုသုနာပြုသည် ဆေးကိုစီမံခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သုနာပြု ဖြစ်ပေသည်။

(၂) မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည်။ မသင့်သည်ကို မသိတတ်သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သုနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်လျော်သည်။ မသင့်လျော်သည်ကို မသိမူ၍ မသင့်လျော်သည်ကို လူမမာအား ပေးပြီးလျှင် သင့်လျော်သည်ကို ပယ်ပစ်တတ်၏။ ထိုသုနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည်။ မသင့်သည်ကို မသိတတ်သူ သုနာပြု ဖြစ်ပေသည်။

(၃) မေတ္တာစိတ်ကင်းလျက် ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကို ဝံ့၍ ပြုစုသူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သုနာပြုသည် မကျန်းမာသူလူမမာ၌ ဖြစ်နေသည့် အနာရောဂါ များ၊ ပျောက်ကင်းချမ်းသာစေလိုသော မေတ္တာစိတ် မရှိပေ။ လူမမာတံမူ ငွေကြေးများနှင့် ပစ္စည်းများကို ရလို၍သာ ပြုစုလုပ်ကျွေးနေ၏။ ထို သုနာပြုသည် မေတ္တာစိတ်စင်းလျက် ပစ္စည်းလာဘ်လာဘကို ဝံ့၍ ပြုစု နေသူ သုနာပြု ဖြစ်ပေသည်။

(၄) မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေးများကို စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာ တတ်သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သုနာပြုသည် လူမမာ၏ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အန်ဖတ်၊ တံတွေး စသည့် အညစ်အကြေးတို့ကို ထုတ်ပယ်ဆောင်ပေးဖို့ရာ စက်ဆုတ် ရွံ့ရှာနေတတ်၏။ ထိုသုနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေး များကို စက်ဆုတ်ရွံ့ရှာနေတတ်သူ သုနာပြု ဖြစ်ပေသည်။

(၅) မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်း ငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သုနာပြုသည် အနာရောဂါကြောင့် စိတ်မချမ်းသာဖြစ်နေ သော လူမမာအား စိတ်သက်သာရာရအောင် တရားကိုနှလုံးသွင်း၍ ကျင့်သုံးရန်၊ စိတ်အားများထက်သန်လာစေရန်၊ ရွှင်လန်းလာစေရန်

တရားဟောခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပေ။ ထိုသူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အင်္ဂါ (၅) ပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ သူနာပြုသည် သူနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သူ မဟုတ်ပေ။ သူနာပြုကောင်းမဟုတ်သူသာ ဖြစ်ပေသည်။

သူနာပြုကောင်း ဖြစ်ထိုက်သူ

ယခုဖော်ပြမည့် အင်္ဂါ (၅) ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူနာပြုသည် သူနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သူ သူနာပြုဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) ဆေးကိုစီမံခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု။
  - (၂) မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည်၊ မသင့်သည်ကို သိတတ်သူ သူနာပြု။
  - (၃) မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ပြုစု၍ ပစ္စည်းလှာတ်လှာဘကို မငဲ့သူ သူနာပြု။
  - (၄) မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေးများကို စက်ဆုတ်ရှို့ရှာခြင်း မရှိသူ သူနာပြု။
  - (၅) မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု။
- ဟူ၍ သူနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သူ၏ အင်္ဂါ (၅)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၁) ဆေးကိုစီမံခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သူ သူနာပြုဟူသည်...

အကြင်သူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်လျော်သော စားဆေး၊ ထိုးဆေး၊ လိမ်းဆေး စသည်များကို (အထက်က) သမားတော်ကြီးများ၊ ဆရာဝန်ကြီးများ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း စီမံပေးတတ်၏။ ထိုသူနာပြုသည် ဆေးကိုစီမံခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သူ သူနာပြု ဖြစ်ပေသည်။ သူနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သည့် အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်ပေသည်။

သုနာပြုကောင်း ဖြစ်ထိုက်သူ မဖြစ်ထိုက်သူ

(၂) မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည်။ မသင့်သည်ကို သိတတ်သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်လျော်သည်။ မသင့်လျော်သည်များကို ကောင်းစွာသိ၍ သင့်လျော်သည်များကိုသာ လူမမာအားပေး၍ မသင့်လျော်သည်များကို ပယ်ပစ်တတ်၏။ ထိုသူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာနှင့် သင့်သည် မသင့်သည်ကို သိတတ်သူ သုနာပြုဖြစ်ပေသည်။ သုနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သည့် အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်ပေသည်။

(၃) မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြုစု၍ ပစ္စည်းလွတ်လွတ်ကို မငဲ့သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာ၌ ဖြစ်နေသည့် အနာရောဂါများကို ပျောက်ကင်းချမ်းသာစေလိုသော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ မကျန်းမာသူ လူမမာထံမှ အပိုအမို ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းလွတ်လွတ်များကို ရလိုသော စိတ်ဆန္ဒများ မရှိပေ။ ထိုသူနာပြုသည် မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ပြုစု၍ ပစ္စည်းလွတ်လွတ်ကိုမငဲ့သူ သုနာပြုဖြစ်ပေသည်။ သုနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သည့် အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်ပေသည်။

(၄) မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေးများကို စက်ဆုတ်ရှို့ရှာခြင်း မရှိသူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အနံ့ဖတ်၊ တံတေး စသည်တို့ကို ထုတ်ဆောင်ပယ်ပေးဖို့မှာ စက်ဆုတ်ရှို့ရှာခြင်း မရှိမူ၍ ထုတ်ဆောင်ပယ်ပေးတတ်၏။ ထိုသူနာပြုသည် မကျန်းမာသူ လူမမာ၏ အညစ်အကြေးများကို စက်ဆုတ်ရှို့ရှာခြင်းမရှိသူ သုနာပြုဖြစ်ပေသည်။ သုနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သည့် အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်ပေသည်။

(၅) မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သူ သုနာပြုဟူသည်....

အကြင်သူနာပြုသည် အနာရောဂါကြောင့် စိတ်မသက်သာ၊ စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်နေသည့် လူမမာအား စိတ်သက်သာမှုရလေအောင် တရား

သိကောင်းစရာ မေ့ပဒေသာ

ကို နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်သုံးရန်၊ စိတ်အားများ ထက်သန်လာစေရန်၊
ရွှင်လန်းလာစေရန် တရားဟောခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုသူနာပြုသည်
မကျန်းမာသူ လူမမာ စိတ်ချမ်းသာအောင် တရားဟောခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်
သူ သူနာပြုဖြစ်ပေသည်။ သူနာပြုကောင်းဖြစ်ထိုက်သည့် အင်္ဂါတစ်ပါး
နှင့် ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်ပေသည်။

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အင်္ဂါ (၅) ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် သူနာပြုကောင်း
ဖြစ်ထိုက်သော သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်နှင့် လျော်ညီစွာ
မကျန်းမာသူ လူမမာအား ပြုစုရသောကြောင့် ကုသိုလ်တရားများ
တိုးပွားရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကနှင့် ဓမ္မ (၂) ဌာနလုံး
တို့၌ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်း
ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြောင်း အထောက်အပံ့ကောင်းများလည်း
ဖြစ်ကြပေမည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်။

၆။ သာသနာအရှည်တည်ရန် ပွားပါသတိပဋ္ဌာန်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတွက် အလင်းခတ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့သွားရာလမ်းကြောင်းများကို ညွှန်ပြ၊ ထွန်းပြပေးလျက်ရှိပေသည်။ ဤလမ်းက အမှောင်ဖြစ်သည့် အပါယ်သံသရာသို့ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤလမ်းက အလင်းဖြစ်သည့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤလမ်းက ဘယ်သောအခါမှ အမှောင်သို့ ပြန်မရောက်သည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ညွှန်ပြ၊ ထွန်းပြပေးလျက်ရှိပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကို မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ပေးနေသည့် ညွှန်ပြပေးနေသည့် သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင် အရှည်တည်တံ့နေရအောင် မိမိတို့ ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ စွမ်းအားရှိစေရန် ဆောင်ရွက်နေကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အားကိုးရာ အစစ်ဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကြီးသည် အမျိုးအစားအားဖြင့် (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

- (၁) ပရိယတ္တိသာသနာ = သင်ယူအပ်သည့် သာသနာ။
  - (၂) ပဋိပတ္တိသာသနာ = ကျင့်ကြံအပ်သည့် သာသနာ။
  - (၃) ပဋိဝေဓသာသနာ = ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည့် သာသနာ။
- ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သင်ယူကျင့်ကြံ၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်၊ သုံးတန်သာသနာ။

(၁) ပရိယတ္တိသာသနာ = သင်ယူအပ်သည့် သာသနာဆိုသည်မှာ-

ပိဋကတ် (၃)ပုံဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည် တည် တံ့ နိုင် ရန် အတွက် ပိဋကတ် (၃)ပုံတို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ သင်ယူကြရပေသည်။ ပိဋကတ် (၃)ပုံမှ လာသော အနက် အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း မိမိတို့စွမ်းနိုင် သမျှ သင်ယူ၊ မှတ်သား၊ လေ့လာကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ သင်ယူ၊ မှတ်သား၊ လေ့လာနေခြင်းသည်လည်း သာသနာတော်ကြီး တိုးတက် ကြီးပွားကာ အရှည်တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင်ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ပဋိပတ္တိသာသနာ = ကျင့်ကြံအပ်သည့် သာသနာဆိုသည်မှာ-

သီလအကျင့် သမာဓိအကျင့် ပညာအကျင့်များပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းဆုံး ငါးပါးသီလ အကျင့်ကို ကျင့်ကြံရပေသည်။ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ လျှို့ဝှက် အောင် စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ ရှစ်ပါးသီလအကျင့်၊ ကိုးပါးသီလ အကျင့်တို့ကိုလည်း တတ်နိုင်သည့်အခါ ကျင့်ကြံရပေသည်။ စောင့် ထိန်းကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာဓိအကျင့်ကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ကျင့်ကြံရပေသည်။ အနည်းဆုံး ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန်ပွားများ ခြင်း-ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ့ ကိုယ် စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေဟု ပွားများခြင်း- မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ မိမိခန္ဓာကိုယ် သူတစ်ပါးခန္ဓာကိုယ်၌ မတင့်တယ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်း၍ ပွားများခြင်း- အသုတကမ္မဋ္ဌာန်း၊ သေခြင်းကို အဖန်ဖန်နှလုံးသွင်း၍ ပွားများခြင်း- မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော သမထ ကိုယ်စောင့်တရား လေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ကျင့်ကြံရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညာအကျင့်ဖြစ်သည့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအကျင့်ကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ကျင့်ကြံရပေသည်။ လှုပ်ရှားမှု၊ ကိုယ်အမူအရာများဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်းကို ခြုမှတ်ခြင်း ဟူသော ကာယာ နှိပ်ဿနာ၊ ချမ်းသာသည့်ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲသည့်ဝေဒနာ၊ ချမ်းသာလည်း

သာသနာအရှည်တည်ရန် ပွားပါသတိပဋ္ဌာန်

မဟုတ်၊ ဆင်းရဲလည်း မဟုတ်သည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တွင် ပေါ်ရာ ဝေဒနာတစ်ခုခုကို ရှုမှတ်ခြင်းဟူသော ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု အမှုအရာများ ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်းကို ရှုမှတ်ရခြင်း ဟူသော စိတ္တာ နုပဿနာ၊ မြင်ရသည့်သဘော၊ ကြားရသည့်သဘော၊ နားရသည့်သဘော စသည့် သဘောတရားများကို ရှုမှတ်ရခြင်းဟူသော ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူ သော သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး ပိပုဿနာတရားတို့ကို ကျင့်ကြရပေ သည်။

ယင်းကဲ့သို့ သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ သတိပဋ္ဌာန်ပိပုဿနာပညာ အကျင့်တို့ကို ကျင့်နေခြင်းသည်လည်း သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီး ပွားကာ အရှည်တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ပဋိဝေဓသာသနာ = ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည့် သာသနာဆိုသည် မှာ....

(ဥက္ကဋ္ဌ) = အမြတ်ဆုံးအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် တို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သာသနာဖြစ်ပေသည်။ (ဩမက) = အနည်းဆုံးအားဖြင့် ပိပုဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ၍ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း စသည်တို့သည် ပဋိဝေဓသာသနာ ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ (ဥက္ကဋ္ဌ) = အမြတ်ဆုံးအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း ၍ သိခြင်း၊ (ဩမက) = အနည်းဆုံးအားဖြင့် နာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း စသည်များ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းတို့သည်လည်း သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည် တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသည့် သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည် တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်း (၃)ပါး တို့တွင် ပရိယတ္တိသာသနာ = ပိဋကတ် (၃) ပုံကို သင်ယူတတ်မြောက်ခြင်းသည် သာသနာတော်ကြီး တိုးတက် ကြီးပွားကာ အရှည်တည်တံ့ခြင်း၏ အရင်းခံအကြောင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ပါသော်လည်း ယခုခေတ်အခါသည် သိပ္ပံနည်းအရ လက်တွေ့ ကျင့်သုံး၍ အရသာကို ခံစားရရှိမှုသာ ယုံကြည်မှုရှိကြသော ခေတ်အခါ

ဖြစ်ပေသည်။ ပရိယတ္တိ=ပိဋကတ်(၃)ပုံ စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်၍ ဟောပြောရုံမျှဖြင့် ယုံကြည်လေ့မရှိကြသည့် ခေတ်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည်တည်တံ့ဖို့ရန်အတွက် လက်တွေ့ကျသည့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်ကြမှုသာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာဖြင့် တရားတွေ့အောင် ပြပေးနိုင်ကြမှသာ သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည်တည်တံ့နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်မှုရှိမှသာ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့နိုင်မည့်အကြောင်းကို ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က မေးလျှောက်၍ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ရောက်လာပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား... မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသောအခါ (သူတော်ကောင်းတရား) သာသနာတော် အရှည်မတည်တံ့နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း၊ အရှည် တည်တံ့နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းများကို သိလိုပါသည်” ဟု မေးလျှောက်လေ၏။ (သိ-၃၊ ၁၅၅)

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ အို-ပုဏ္ဏား... မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသောအခါ သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄) ပါးတို့ကို မပွားများကြသောကြောင့် (မပွားများကြလျှင်) သာသနာတော် အရှည်မတည်တံ့နိုင်ပေ။ သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄) ပါးတို့ကို ပွားများကြသောကြောင့် (ပွားများကြလျှင်) သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့နိုင်ပေမည်ဟု ဖြေကြားတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်၍ နေခြင်းသည် သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်ကြီးပွားကာ အရှည်တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု သိကြရပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သည့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ ပွားများအားထုတ်၍ နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကဏ္ဍတော်

ခက်သူ လွယ်သူ ဤနှစ်သူ ဘယ်သူတရားရ?။

မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော် အရ အနာရောဂါ မရှိသူ၊ အနာရောဂါကင်းသူဟူ၍ မရှိပေ။ အနာရောဂါ ရှိနေကြသူများသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ အနည်းနှင့်အများသာ ကွာခြားကြပေသည်။ အနာရောဂါပြင်းထန် လာခဲ့သည်ရှိသော် ဆေးကုသမှုကို ခံယူကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆေးကုသမှုခံယူကြရသောအခါ ဆေးကုသပေးဖို့ရာခက်သည့် လူမမာနှင့် လွယ်ကူသည့်လူမမာဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား တောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆေးကုရခက်သူ လူမမာ

ဃခုဖော်ပြမည့် တရား (၅)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော လူမမာတို့သည် ဆေးကုသရခက်သော လူမမာတို့ဖြစ်ကြ၏။

- (၁) အနာရောဂါနှင့် မလျောက်ပတ်သည် ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူ လူမမာ။
- (၂) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိတတ်သူ လူမမာ။
- (၃) ဆေးကိုမှီဝဲခြင်းမရှိသူ လူမမာ။
- (၄) အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မပြောပြတတ်သူ လူမမာ။
- (၅) အနာရောဂါကို သည်းမခံတတ်သူ လူမမာဟူ၍ ငါးမျိုးဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
- (၁) အနာရောဂါနှင့်မလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူ လူမမာဟူသည်—

အကြင်လူမမာသည် မိမိ၏ အနာရောဂါနှင့် မသင့်လျော်သည့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း မှီဝဲ သုံးဆောင်လေ့ရှိ၏။ မိမိအနာရောဂါ

နှင့် မသင့်လျော်သည့် အအေးအပူများသည့် နေရာများ၌လည်း နေထိုင်လေ့ရှိ၏။ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းစသော ဣရိယာပုတ် အမျိုးမျိုးတို့တွင် မိမိအနာရောဂါနှင့် မသင့်လျော်သည့် ဣရိယာပုတ်မျိုးဖြင့် နေထိုင်လေ့ရှိ၏။ အခြား ပြုလုပ်ဖွယ် အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်သည်များကိုသာ ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။ ထိုလူမမာသည် မလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရခက် ဆေးကုရခက်သော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိသူ လူမမာဟူသည်—

အကြင်လူမမာသည် မိမိ၏အနာရောဂါနှင့်သင့်လျော်သည့် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များကိုပင် အတိုင်းအရှည်ထက်ပို၍ စားသောက်လေ့ရှိ၏။ မိမိအနာရောဂါနှင့်သင့်လျော်သည့် အအေးအပူများရှိသည့် နေရာများ၌လည်း အတိုင်းအရှည်ထက်ပို၍ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။ မိမိအနာရောဂါနှင့်သင့်လျော်သည့် သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း စသော ဣရိယာပုတ်တို့၌လည်း အတိုင်းအရှည်ထက် အချိန်ကာလ ပိုလွန်၍ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။ သမားတော်ကြီးများ၊ ဆရာဝန်ကြီးများက တစ်နေ့ (၂)ကြိမ် (၃)ကြိမ် အတွက် ပေးသည့်ဆေးများကို တစ်ကြိမ်တည်း ပေါင်း၍ သောက်သုံးလေ့ရှိ၏။ အခြား မှီဝဲဖွယ်များကိုလည်း အတိုင်းအရှည်ထက် ပိုလွန်၍ မှီဝဲလေ့ရှိ၏။ ထိုလူမမာသည် အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိဘိတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရခက် ဆေးကုရခက်သော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ဆေးကို မှီဝဲခြင်းမရှိသူ လူမမာဟူသည်—

အကြင်လူမမာသည် ဆေးစားရမည်ကို အလွန်ပင် ကြောက်တတ်၏။ အချို့သော လူမမာများသည် ဆေးဟုပြော၍ ပေးလိုက်သောအခါ ချိုသောအရသာများကိုပင် မစားကြဘော့ပေ။ အချို့သော လူမမာများသည် ဆေးဆရာများ၊ ဆရာမများကလာ၍ပေးသော ဆေးများကိုလက်ဖြင့်ခံယူကာ မစားဘဲ သိမ်းထားလိုက်ကြပေသည်။ အချို့သော လူမမာများသည် ဆေးပေးသူများ ကွယ်ရာ၌ စွန့်ပစ်ကြပေသည်။ ထို

လူမမာများသည် ဆေးကိုမိဝဲခြင်းမရှိသူ လူမမာများပင်ဖြစ်ကြပေသည်။ ပြုစုရခက် ဆေးကုရခက်သော လူမမာများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။

(၄) အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မပြောပြတတ်သူ လူမမာ ဟူသည်-

အကြင်လူမမာသည် မိမိ၏အကျိုးကိုလိုလားသော သူနာပြုအား မိမိ အနာရောဂါတိုး၍လာသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိအနာရောဂါ လျော့၍ သက်သာသွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိအနာရောဂါ မတိုးလည်း မတိုး၊ မလျော့လည်းမလျော့မှု၍ တန်နေသည်ကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ ပြောပြနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ထိုလူမမာသည်အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မပြောပြတတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရခက် ဆေးကုရခက်သော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၅) အနာရောဂါကို သည်းမခံတတ်သူ လူမမာဟူသည်-

အကြင် လူမမာသည်မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အနာရောဂါကို သည်းခံခြင်းသဘောမရှိပေ။ အနည်းငယ် နာကျင်ကိုက်ခဲနေသည်ကိုပင် အသံကျယ်စွာ ညည်းညူ၍ အော်ဟစ်နေတတ်ကြပေသည်။ အနာရောဂါ အခြေအနေအရ ဆရာ-ဆရာမများက ဆေးထိုးပေးခြင်း၊ ဆေးသွင်းပေးခြင်းများကို တွန်းဖယ် ပစ်တတ်ကြပေသည်။ ဆေးသွင်းပေးသည့် ကိရိယာများကို ဆွဲဖြုတ်ပစ်တတ်ကြပေသည်။ ထိုလူမမာမျိုးသည် အနာရောဂါကို သည်းမခံတတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရခက် ဆေးကုရခက်သော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆေးကုရလွယ်သူ လူမမာ

ယခုဖော်ပြမည့် တရား (၅)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောလူမမာတို့သည် ပြုစုရလွယ်ကူ ဆေးကုရလွယ်ကူသော လူမမာမျိုးဖြစ်ကြ၏ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၁) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်ကို ပြုလုပ်တတ်သူ လူမမာ။

(၂) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိတတ်သူ လူမမာ။

(၃) ဆေးကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ လူမမာ။

(၄) အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောပြတတ်သူ လူမမာ။

(၅) အနာရောဂါကို သည်းခံတတ်သူ လူမမာဟူ၍ (၅) မျိုး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၁) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်ကို ပြုတတ်သူ လူမမာ ဟူသည်-

အကြင် လူမမာသည် မိမိ၏အနာရောဂါနှင့် မသင့်လျော်သည့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်လျော်သည်များကိုသာ မှီဝဲသုံးဆောင်လေ့ရှိပေသည်။ မိမိ၏ အနာရောဂါနှင့် မသင့်လျော်သည့် အအေးအပူ လွန်ကဲသောနေရာတို့၌ နေထိုင်ခြင်းမူ ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်လျော်သည့်နေရာတို့၌သာ နေထိုင်လေ့ရှိပေသည်။ မိမိအနာရောဂါနှင့် မသင့်လျော်သည့် သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း စသော ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့်သာ နေထိုင်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်လျော်သည့် ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့်သာ နေထိုင်လေ့ရှိပေသည်။ အခြား ပြုလုပ်ဖွယ် အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း မသင့်လျော်သည်များကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်လျော်သည်များကိုသာ ပြုလုပ်လေ့ရှိပေသည်။ ထိုလူမမာသည် အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်ကို ပြုလုပ်တတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရလွယ်ကူ ဆေးကုရလွယ်ကူသော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်သည်၌ အတိုင်း အရှည်ကို သိတတ်သူ လူမမာဟူသည်....

အကြင် လူမမာသည် မိမိ၏အနာရောဂါနှင့် သင့်လျော်သည့် စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များကိုပင် အပိုအလွန် စားသောက်လေ့မရှိပေ။ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၍သာ စားသောက်လေ့ရှိပေသည်။ မိမိ၏ အနာရောဂါနှင့် သင့်လျော်သည့် အပူအအေးရှိသည့် နေရာများ၌သာ နေထိုင်သောအခါ

မ္မာလည်း အချိန်ကာလအတိုင်းအရှည်ကို သိ၍ နေထိုင်လေ့ရှိပေသည်။ မိမိအနာရောဂါနှင့် သင့်လျော်သည့် သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း စသော ဣရိယာပုတ်တို့၌လည်း အချိန်ကာလ အတိုင်းအရှည်ကိုသိ၍ နေထိုင်လေ့ ရှိပေသည်။ ထိုလူမမာသည် အနာရောဂါနှင့် လျောက်ပတ်ဆဲသည့် အတိုင်းအရှည်ကို သိတတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရ ဆေးကုရလွယ်ကူသော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ဆေးကိုမှီဝဲခြင်းရှိသူ လူမမာဟူသည်...

အကြင်လူမမာသည် သက်ဆိုင်ရာများမှ ပေးသောဆေးများကို ဆရာ၊ ဆရာမများ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း အချိန်မှန်မှန် မှီဝဲသောက်သုံးလေ့ ရှိပေသည်။ ထိုလူမမာသည် ဆေးကိုမှီဝဲခြင်းရှိသူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေ သည်။ ပြုစုရ ဆေးကုရ လွယ်ကူသော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၄) အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောပြတတ်သူ လူမမာ ဟူသည်...

အကြင် လူမမာသည် မိမိ၏အကျိုးကို လိုလားသော သူနာပြုအား မိမိ၏ အနာရောဂါ တိုး၍ပြင်းထန်လာသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သက်သာ ဆုတ်ယုတ်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာရောဂါတိုးလာခြင်းလည်း မရှိ၊ သက်သာဆုတ်ယုတ်သွားခြင်းလည်း မရှိမူ၍ တန်နေသည်ကို လည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောပြနိုင်ပေသည်။ ထိုလူမမာသည် အနာရောဂါကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာပြောပြတတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေ သည်။ ပြုစုရ ဆေးကုရ လွယ်ကူသော လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၅) အနာရောဂါကို သည်းခံတတ်သူ လူမမာဟူသည် ...

အကြင် လူမမာသည် မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အလွန် ကိုက်ခဲခြင်း၊ အလွန်နာကျင်ခြင်း၊ အလွန်တင်းကြပ်ခြင်းစသော အနာ ရောဂါတို့ကို ခံစားရပါသော်လည်း သည်းခံခြင်းသဘော ရှိပေသည်။ အသံကျယ်စွာညည်းညူခြင်း၊ အော်ဟစ်ခြင်းများကို မပြုလုပ်ပေ။ အသက် သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သည့် အနာရောဂါများကိုပင် သည်းခံ၍ နေထိုင်ပေသည်။ ထိုလူမမာသည် အနာရောဂါကို သည်းခံတတ်သူ လူမမာမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြုစုရ ဆေးကုရ လွယ်ကူသော လူမမာ မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြုစုရခက်၊ ဆေးကုရခက်သူ လူမမာနှင့် ပြုစုရလွယ်ကူ၊ ဆေးကုရလွယ်ကူသူ လူမမာဟူ၍ လူမမာ (၂) မျိုးရှိသည်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုလူမမာ (၂) မျိုးတို့တွင် ပြုစုရခက်၊ ဆေးကုရခက်သော လူမမာတို့သည် အနာရောဂါမပျောက်ကင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ တရားအားမထုတ်နိုင်၍ တရားမရဘဲလည်း ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ပြုစုရလွယ်ကူ၊ ဆေးကုရလွယ်ကူသူ လူမမာတို့သည် အနာရောဂါပျောက်ကင်း၍ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ကြပေသည်။ ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောအခါ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သည်ရှိသော် မိမိ၏ ဝါရမိအားလျော်စွာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် ဟူသော တရားထူး တရားမြတ်များကို ရသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

ဒီးစိတ်ကိုပြုပြင်နိုင်မှ အေးငြိမ်းရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြရဲ့နဲ့

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်နေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ အနည်းဆုံး အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ရမည့် ကိလေသာများ ငြိမ်းအေးသည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် သည်အထိ အားထုတ်မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ထားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအလုပ်သည် လူသာမန်တို့ လုပ်နိုင် သည့် အလုပ်မဟုတ်ပေ။ မိမိတို့ရွှေက နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံသွားကြသော တရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ အားထုတ်ကြသောအလုပ် ဖြစ်ပေ သည်။ ကာယဗလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကိုယ်ကာယ လေ့ကျင့်သည့် နည်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်လျှိရသော အလုပ်မျိုး မဟုတ်ပေ။ နှုတ်က အရွတ်အဆိုကောင်း၍ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆိုကာမျှဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်လျှိရသော အလုပ်မျိုးမဟုတ်ပေ။ စိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်အားထုတ်ရသော အလုပ်မျိုးဖြစ်ပေသည်။

စိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရသော အလုပ်သည် အလွန်ပင် သိမ်မွေ့လှပေသည်။ အလွန်ပင် ခက်ခဲနက်နဲလှပေသည်။ ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ တစ်ခါတစ်ရံ ဖြင့်လိုက်၊ တစ်ခါတစ်ရံ နိမ့်လိုက်၊ တစ်ခါတစ်ရံ ညစ်နှမ်းလိုက်၊ တစ်ခါ တစ်ရံ မပျော်မွေ့ဘဲ ဖြစ်လိုက် စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲနေတတ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပြောင်းလဲနေသည့် စိတ်ကို (၆) ပါးကုန်သော တရားတို့ဖြင့် ပြုပြင်နိုင်မှသာ ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (အံ့ ၂/၃၇၉)

စိတ်ကိုပြုပြင်ရမည့် တရား (၆)ပါး ဟူသည်...

- (၁) နှိမ့်ချသင့်သောအခါ စိတ်ကို နှိမ့်ချရမည်။
- (၂) ချီးမြှောက်သင့်သောအခါ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ရမည်။
- (၃) ရှင်စေသင့်သောအခါ စိတ်ကို ရှင်စေရမည်။
- (၄) လှစ်လျှူရှင်သောအခါ စိတ်ကို လှစ်လျှူရှင်ရမည်။
- (၅) မှန်မြတ်သော နှလုံးသွင်းမှု ရှိရမည်။
- (၆) နိဗ္ဗာန်၌ ဓမ္မလျော်သော စိတ်ရှိရမည်ဟူ၍ (၆) ပါးသော တရားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၁) နှိမ့်ချသင့်သောအခါ စိတ်ကို နှိမ့်ချရမည်ဟူသည်-

အကြင်အခါ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခါစ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် လွန်ကဲသော လုံ့လဝီရိယကြောင့် ပျံ့လွင့်နေ၏။ ထိုအခါ ပျံ့လွင့်နေသည့်စိတ်ကို သမာဓိဖြင့် နှိမ့်ချရမည်ဟု ဟောကြားတော် မူလို ရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပျံ့လွင့်နေသည့်စိတ်ကို ပျံ့လွင့်တယ်၊ ပျံ့လွင့်တယ်ဟုလည်း ရှုမှတ်ပေး ကြရပေသည်။ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အာရုံ၊ မဏှောကလာသေးသော အနာဂတ်အာရုံများသို့ ပြေးသွား ပျံ့လွင့်နေသည့်စိတ်ကို မားပြေးသွား နိုင်ရအောင် ရှုမှတ်မြဲ ဖောင်းပိန် စသည်တို့ကို ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်၍ သမာဓိဖြစ်သွားသောအခါ ပျံ့လွင့် မှုများ ပျောက်ကင်းသွားနိုင်ပေသည်။ စိတ်ကို နှိမ့်ချခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက် သွားနိုင်ပေသည်။

(၂) ချီးမြှောက်သင့်သောအခါ စိတ်ကိုချီးမြှောက်ရမည် ဟူသည်-

အကြင်အခါ အလွန်ပေါ့လျော့သော ဝီရိယကြောင့် ပျင်းရိမှုများ ဖြစ်လာကြ၏။ ထိုအခါ ပျင်းရိနေသည့်စိတ်ကို လုံ့လဝီရိယဖြင့် ချီး မြှောက်ပေးရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဝီရိယများ ထိုးတက်လာရအောင် အမှတ်ကိုတိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေး ကြရပေသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု (၂)ချက် ရှုမှတ်နေသည့် ပုဂ္ဂိုလ် အတွက် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု (၄)ချက် တိုး၍

စိတ်ကိုပြုပြင်နိုင်မှု အေးငြိမ်းရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြရ ၁၂၃

ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေးကြရမည်။ ထိုအခါ ပျင်းရိမှုများ ကင်းပျောက်သွားကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ (၄) ချက်ရှုမှတ်သည့်တိုင်အောင် ပျင်းရိမှုများ မကင်းပျောက်သေးလျှင် ထိတာ(၅)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေးကြရပေသည်။
ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်ခြေထောက်က ထိဘယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်တင်ပါးက ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်။ ညာခြေထောက်ကထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်။ ညာတင်ပါးက ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်။ လက်ထိတယ်ဟု ထိတာ (၅)ချက်ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထိုအခါ ပျင်းရိမှုများ ကင်းပျောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ရှင်စေသင့်သောအခါ စိတ်ကို ရှင်စေရမည်ဟူသည်-

အကြင်အခါ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ နိဗ္ဗိန္ဒုဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်သည် မရှင်မလန်း မကြည်မသာ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ထိုအခါ ပညာဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ရှင်လန်းစေရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

အို... တရားအားထုတ်နေသော ယောဂီသူတော်ကောင်း... ယခု သင်အားထုတ်နေသော ဝိပဿနာတရားသည် မိမိတို့ရှေ့က နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်သွားကြသည့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြသည့်တရား ဖြစ်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ သင်သည်လည်း 'တစ်နေ့သောအခါ ဤဝိပဿနာလမ်းကပင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားမည်ဖြစ်ပေသည် စသည်ဖြင့် ပညာဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပေးကြရပေသည်။ ထိုအခါ စိတ်ရှင်လန်းမှုများ ဖြစ်လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၄) လျစ်လျူရှုသင့်သောအခါ စိတ်ကို လျစ်လျူရှုရမည်ဟူသည်-

အကြင်အခါ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ သင်္ခါရုပေက္ခဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းလည်းမရှိ၊ မရှင်မလန်း မသာမယာဖြစ်မှုလည်းမရှိ၊ ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲကို အညီအမျှရှု၍အားထုတ်နိုင်၏။ ထိုအခါ စိတ်ကို

ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိမ်ချခြင်း၊ ရွှင်စေခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ရပေ။ လျစ်လျူရှု၍ သာ ရှုမှတ်ကြရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်အခါ သင်္ခါရုပေက္ခာဏ်သို့ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ကြောက်လန့်စရာ အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း ကြောက်လန့်ခြင်းများ မရှိလှတော့ပေ။ နှစ်သက်စရာ တွယ်တာစရာ အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း နှစ်သက်မှု တွယ်တာမှုများမရှိလှ တော့ပေ။ ချမ်းသာများနှင့်တွေ့ရပါသော်လည်း ဝမ်းသာတက်ကြွမှုများ မဖြစ်လှတော့ပေ။ ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် တွေ့ရပါသော်လည်း နှလုံးမသာ ယာမှုများမဖြစ်လှတော့ပေ။ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုထားနိုင်ကြပေသည်။ ထိုအခါ စိတ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိမ်ချခြင်း၊ ရွှင်လန်းစေခြင်းတို့ကို မပြုလုပ်ရပေ။ လျစ်လျူရှု၍သာ ရှုမှတ်နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၅) မှန်မြတ်သော နှလုံးသွင်းမှုရှိရမည်ဟူသည်-

ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမှု၊ အကြားအမြင်ပေါက်မှု စသည်တို့၌ နှလုံးသွင်းမှု မရှိစေရ။ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားများ ရရှိမှု၌သာ နှလုံးသွင်းမှု ရှိကြ ရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၆) နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သောစိတ် ရှိရမည်ဟူသည်....

နတ်ပြည် မြဟွာပြည်တို့၌ မွေ့လျော်ခြင်းတို့သည် ဒုက္ခမကင်းသေးသော မွေ့လျော်ခြင်းများ ဖြစ်ကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်နိုင်သော စိတ် ရှိမှသာ ဆင်းရဲဒုက္ခကင်း၍ အမြဲတမ်း မွေ့လျော်ရာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးချမ်းသာရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်လိုသဖြင့် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့ သည် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရား (၆) ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

‘အင်္ဂါနှစ်ပါးပြည့်က မဂ် ဖိုလ် တရားရကြ?’

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ဇယမျှ ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အနည်းဆုံး အပါယ်တံခါး ပိတ်သည့်အဆင့် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရသည့်အထိ အားထုတ် မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မဂ် ဖိုလ် ရသည့်အထိ အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အင်္ဂါ (၂) ပါး ပြည့်စုံကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါ (၂) ပါးနှင့် ပြည့်စုံ ပါက မည်သည့်အချိန် မည်သည့် တိုရိယာပုတိမျှမဆို မဂ် ဖိုလ် တရားထူး၊ တရားမြတ်များကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။
(ဝိဘင်း-အဋ္ဌကထာ)

အင်္ဂါ (၂) ပါး ဟူသည်မှာ....

(၁) အားကောင်းသည့် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားရှိခြင်း။

(၂) ဝိပဿနာတရားကိုလည်း မပြတ်မလပ် အားထုတ်လျက်ရှိခြင်း။
ဟူ၍ အင်္ဂါ (၂) ပါး ဖြစ်ပေသည်။

(၁) အားကောင်းသည့် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားရှိခြင်းဟူသည်....

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုး ဤ (၅) မျိုးကို အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်အားကိုးလျက် ရှိပေသည်။ အထူးသဖြင့် ယခု မိမိအားထုတ်ဆဲ ဝိပဿနာတရားဖြင့် ယခုဘဝမှာပင် မဂ် ဖိုလ် တရားထူး၊ တရားမြတ်များကို ရရှိနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ချက်အပြည့်အဝ ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အားကောင်းသည့် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရား ရှိသူပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်မှတ်ရာ၌ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်။ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်ရာ၌ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်။ အထွေထွေမှတ်ရာ၌ ကျေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ကိုင်တယ်၊ ယူတယ်၊ စားတယ်၊ ဝါးတယ်၊ မျှီတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်၏။ ထိုသို့ ရှုမှတ်နေရင်း၊ ရှုမှတ်နေရင်း မှတ်အားတွေကောင်းလာသောအခါ၊ မှတ်အားတွေ ပြည့်သွားသောအခါ မဂ် ဖိုလ် တရားထူး၊ တရားမြတ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိသွားနိုင်သည်ဟု ရှုမှတ်ဆဲတရားပေါ်၌ အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အားကောင်းသည့်ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားရှိသူပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ဝိပဿနာတရားကိုလည်း မပြတ်မလပ် အားထုတ်လျက်ရှိခြင်း ဟူသည်....

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်မရွေး၊ နေရာမရွေး၊ တူရိယာပုတ်မရွေး ရှုမှတ်၍နေတတ်၏။ ထိုင်မှတ်သည့် အမှတ်၊ စင်္ကြံလျှောက်၍ မှတ်သည့်အမှတ်၊ အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်တို့ဖြင့် အာရုံတစ်ပါးသို့ စိတ်မထွက်သွားရအောင် မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်၍နေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုင်မှတ်ရာ၌ မပြတ်မလပ် အားထုတ်ပုံ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်မှတ်ရာ၌ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်သည့်အခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ်ကလေးအဘယ်သို့မှ မထွက်သွားရလေအောင်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်သည့်အခါမှာ လည်း ပိန်စမှ မိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ်ကလေး အဘယ်သို့မှ မထွက်သွားရလေအောင် ရှုမှတ်နေ၏။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုခွာ၍ ဖောင်းသည့်အခါ တောင့်တင်းတုန်းကန်သည့် ပရမတ်သဘော၊ ပိန်သည့်အခါ လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် ပရမတ်သဘောတို့ကို စူးစိုက်၍ မပြတ်

အင်္ဂါနှစ်ပါးပြည့်က မဂ်ပိုလ်တရားရကြ

မလပ် ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌လည်း အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင် ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက် ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်များကို ခွာ၍ ထိုင်ချင်သည့်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည့် လေများက တွန်းကန်ထား၍ အဆင်ဆင့် တောင့်တင်းနေသည့် ပရမတ်သဘောကို စူးစိုက်၍ မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်နေ၏။ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင်လည်း တင်ပါးစသည့် ပုံသဏ္ဍာန်၊ ကြမ်းပြင်စသည့် ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်များကိုခွာ၍ ထိထားသဖြင့် မာနေသည်။ ပူနေသည့် ပရမတ်သဘောကို စူးစိုက်၍ အာရုံတစ်ပါးသို့ စိတ်မထွက်သွားရအောင် မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

စကြိုလျှောက်မှတ်ရာ၌ မပြတ်မလပ် အားထုတ်ပုံ

စကြိုလျှောက်၌ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြွတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင် ခြေထောက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကို ခွာ၍ အပေါ်သို့ရွှေ့ထက်နေသည့် ပရမတ်သဘောကိုသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ လှမ်းတယ်ဟုရှုမှတ်ရာတွင်လည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုခွာ၍ ရွှေ့သို့ရွှေ့နေသည့် ပရမတ်သဘောကိုသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင်လည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုခွာ၍ အောက်သို့ရွှေ့ကျနေသည့် ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ရွှေ့နေသည့် အစဉ်သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း တည့်အောင် ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

အထွေထွေမှတ်ရာ၌ မပြတ်မလပ် အားထုတ်ပုံ

အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်ကို မပြတ်မလပ်ရှုမှတ်ရာတွင် သွားခြင်း၊ ဣရိယာပုတ်ကိုရှုမှတ်ရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စကြိုလျှောက်သည့်အတိုင်း၊ ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ကြွတယ်၊ ချတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ချုတယ် စသည်ဖြင့် ပညတ်ကိုခွာ၍ ပရမတ်သဘောများကိုသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်းတည့်အောင်ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ရပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ကို ရှုမှတ်ရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရပ်ချင်သည့် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည့်လေများက တွန်းကန်ထား၍ ရပ်သည့်ကိုယ် အမူအရာများ အဆင့်ဆင့် တောင့်တင်းနေသည့် ပရမတ်သဘောကိုသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ကို ရှုမှတ်ရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်ချင်သည့်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည့်လေများက တွန်းချလိုက်၍ ထိုင်သည့်ကိုယ် အမူအရာများအောက်သို့ အဆင့်ဆင့်ရွေ့ကျသွားသည့် ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

လျောင်းခြင်းဣရိယာပုတ်ကို ရှုမှတ်ရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လျောင်းချင်သည့်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည့် လေများက တွန်းချလိုက်၍ လျောင်းသည့်ကိုယ်အမူအရာများ အဆင့်ဆင့်ရွေ့ကျသွားသည့် ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

သစ်သီးခဲဖွယ်တို့ကို ခဲစားရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ်သီးခဲဖွယ်များကို ခဲစားချင်သည့်စိတ်ကြောင့်လေများက တွန်းကန်ပေး၍ ပါးစပ် လှုပ်ရှားသည့် အမူအရာများ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်နေသည့် ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ်အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ကို စားသုံးရာ၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွမ်းပွဲကို မြင်ကတည်းက မြင်တယ်၊ မြင်တယ်။ ဆွမ်းပွဲဆီသို့ လက်လှမ်းတော့ လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ဆွမ်းနှင့်လှက်နဲ့ထိတော့ထိတယ်၊ ထိတယ်၊ ဆွမ်းလုတ်ကိုပြင်တော့ ပြင်တယ်၊ ပြင်တယ်။ ဆွမ်းလုတ်ကိုယူတော့ယူတယ်၊ ယူတယ်။ ခေါင်းကငုံလာတော့ ငုံတယ်၊ ငုံတယ်။ ပါးစပ်ကဟတော့ ဟတယ်။

အင်္ဂါနှစ်ပါးပြည့်က မဂ်ဖိုလ်တရားရကြ

ဟတယ်။ ဆွမ်းလှိုက်ကိုခွံတော့ ခွံတယ်။ ခွံတယ်။ ဝါးတော့ ဝါးတယ်။ ဝါးတယ်။ အရသာကို သိတော့ သိတယ်။ သိတယ်။ မျိုတော့ မျိုတယ်။ မျိုတယ်။ စသည်ဖြင့် စားသည့်အမှုအရာများကိုစူးစိုက်၍ ရှုမှတ်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ဝိပဿနာတရားကို မပြတ်မလပ် အားထုတ်ခြင်းရှိသူ ဖြစ်ပေသည်။

ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာပင် မဂ်ဖိုလ် တရားထူး၊ တရားမြတ်များကို ရရှိလိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိအားထုတ်ဆဲတရား၌ အားကောင်းသည့် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားရှိသူဖြစ်ခြင်း၊ ဝိပဿနာတရားကို သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ ဣရိယာပုတ်များနှင့် စားသုံးသည့် အမှုအရာများကို မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်အားထုတ်နေခြင်းရှိသူဖြစ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါ(၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤအင်္ဂါ (၂)ပါးနှင့်ပြည့်စုံကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သွားနေခိုက်၊ ရပ်နေခိုက်၊ ထိုင်နေခိုက်၊ လျောင်းနေခိုက်၊ ခဲစားနေခိုက်တို့တွင် အချိန်မရွေး နေရာမရွေး၊ အမှုအရာမရွေး၊ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး၊ တရားမြတ်တို့ကို မရနိုင်ကြသည်ဟူ၍ မရှိ၊ ရနိုင်ကြသည်သာဖြစ်၏။ သာဓကအားဖြင့် ဆရာများ ဖွင့်ပြထားသည့်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်များ။

သဒ္ဓါဝိပဿနာ၊ အားရှိချိန်မှာ၊ ရှုမှတ်ပါ၊ ရပါမြတ်တရား။
သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ ခဲစားကောင်းစွာ၊ ရှုစဉ်မှာ၊
ရပါမြတ်တရား။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

“သီလသည် ကား ခြံခတ်ထား မခြားတူပေသည်”

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကား လာ သော အခါ ဖြစ်ပေသည်။ ထွန်းကားလာသည့်အခါအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ယခု ဘဝမှာပင် အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားနိုင်သည်။ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် စသော တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည် လျက်ရှိကြပေသည်။ ယုံကြည်လျက် ရှိကြသည့်အတိုင်း မဂ်ရောက် ဖိုလ် ရောက် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လာသော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ = ဝိပဿနာဉာဏ်လေးသည် အလွန်ပင် နုနယ်သေး၍ စိုက်ပျိုး ခါစ သစ်ပင်ဝယ်လေးများနှင့်တူပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဂ်ရောက် ဖိုလ် ရောက် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လာသော ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ = ဝိပဿနာဉာဏ်လေးကို မပျက်စီး သွားရအောင် သစ်ပင်ဝယ်လေးများကို ခြံခတ်ထားပေးရသကဲ့သို့ သီလ ဖြင့် ခြံခတ်ထားပေးရပေသည်။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြ ရပေသည်။ စောင့်ထိန်းရမည့် သီလများမှာ ၄-မျိုး ရှိပေသည်။

- ၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ = သိက္ခာပုဒ်များကို လုံခြုံ အောင် စောင့်ထိန်းရသည့် သီလ။
- ၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ = ဣန္ဒြေကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်း ရသည့် သီလ။
- ၃။ အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိသီလ = အသက်မူး စင် ကြယ် အောင် စောင့်စည်းရသည့် သီလ။
- ၄။ ပစ္စယသန္တိသီလ သီလ = ပစ္စည်းလေးပါးကို ဆင်ခြင်၍ သုံး ဆောင်ရသည့် သီလဟူ၍ ၄ မျိုး ရှိပေသည်။

သီလသည်ကား ခြံတော်ထား မခြားတူပေသည်

၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ = သိက္ခာပုဒ်များကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရသည့် သီလဟူသည်-

ရဟန်းတော်များမှာ အကျဉ်းအားဖြင့် ၂၂၇ သွယ်သော သိက္ခာပုဒ် သီလများကို ယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။ အကျယ်အားဖြင့် ကုဋေကိုးထောင် ကျော် သိက္ခာပုဒ်သီလများကို ယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသီလသိက္ခာ ပုဒ်များကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ လူများမှာ ငါးပါးသီလကစ၍ ယူကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ရိပ်သာဝင်၍ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်နေသည့်အခိုက်မှာ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလတို့ကို ယူရ မည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း သီလတို့ကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရမည်။ ယင်းပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရား ပြဋ္ဌာန်း ပေသည်။

၅-ပါးသီလ စသော သီလများကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသောသူတို့ သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များကင်း၍ ချမ်းသာစွာနေထိုင်ကြရပေသည်။ နောင်ဘဝများမှာလည်း အပါယ် သံသရာ အပါယ်ဘေးမှ ကင်းဝေး၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရပေသည် ဟု ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါတရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သီလကိုလိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါတရား ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိပေသည်။

၂၂၇ သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်များကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသော ရဟန်းတော်တို့သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်း၍ ချမ်း သာစွာနေရခြင်းအကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။ နောင်ဘဝများ၌လည်း အပါယ်သံသရာ အပါယ်ဘေးမှ လွတ်မြောက်၍ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ မကြည်ညိုသေးသောသူတို့ကလည်း ကြည်ညိုလာခြင်း၊ ကြည်ညိုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ပို၍ကြည်ညို လာခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားရှိသော ရဟန်းတော်တို့သည်သာ သီလကို လိုခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်ကြပေ သည်။ ဤကဲ့သို့ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရား ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပါတိမောက်မှာ၊ သဒ္ဓါသာ၊ မုန့်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။

၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ = ဣန္ဒြေကိုလုံခြုံအောင် စောင့်စည်းရသည့် သီလဟူသည်—

မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ မျက်စိကလည်း ကောင်းသည့်အဆင်းကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့်အဆင်းကြောင့် ဧေါသ မဖြစ်သွားရအောင် မြင်ကာမျှမတ္တမှာ တည်သွားရအောင် စောင့်စည်းကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

နားကလည်း ကောင်းသည့်အသံကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့်အသံကြောင့် ဧေါသ မဖြစ်သွားရအောင်၊ နှာခေါင်းကလည်း ကောင်းသည့် အနံ့ကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့် အနံ့ကြောင့် ဧေါသမဖြစ်သွားရအောင်၊ လျှာကလည်း ကောင်းသည့် အရသာကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့် အရသာကြောင့် ဧေါသ မဖြစ်သွားရအောင်၊ ကိုယ်ကလည်း ကောင်းသည့်အတွေ့ကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့် အတွေ့ကြောင့် ဧေါသ မဖြစ်သွားရအောင်၊ စိတ်ကလည်း ကောင်းသည့် အာရုံကြောင့် လောဘ၊ မကောင်းသည့်အာရုံကြောင့် ဧေါသ မဖြစ်သွားရအောင် စောင့်စည်းကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းနိုင်ဖို့ရာမှာ သတိစောင်းမှသာ စောင့်စည်းနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလသည် သတိပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဣန္ဒြိယမှာ၊ သတိသာ၊ မုန့်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထူးသဖြင့် စက္ခုန္ဒြေ = မျက်စိကို စောင့်စည်းကြရပေသည်။ စက္ခုန္ဒြေ = မျက်စိကို မစောင့်စည်းမူ၍ မြို့ထဲ၊ ရွာထဲ၌ နေထိုင်သကဲ့သို့ပင် မြင်စရာ၊ ကြည့်စရာ များကို မြင်နေကြည့်နေလျှင် စိတ်တည်ငြိမ်မှုသမာဓိမဖြစ်နိုင်ပေ၊ ဖြစ်ပြီးသည့် သမာဓိများပင် ပျက်စီးသွားနိုင်ပေသည်။ သမာဓိပျက်သွားပါက ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိလည်း ပျက်စီးသွားနိုင်ပေသည်။

သီလသည်ကား ခြံခတ်ထား မခြားတူပေသည်

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ မပျက်စီးသွားရအောင် (ခြံခတ်သကဲ့သို့) စက္ခုမြွေ - မျက်စိကို အထူးစောင့်စည်းကြရပေသည်။

၃။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ - အသက်မွေး စင်ကြယ်အောင် စောင့်စည်းရမည့် သီလဟူသည်-

ရဟန်းတော်များမှာ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ ဆေးကုခြင်းစသော ကုလဒ္ဓသန၊ အနေသန အမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ ဆွမ်းခံခြင်း၊ စာသင်ခြင်း၊ စာချခြင်း၊ ကဏ္ဍားအားထုတ်ခြင်း၊ တံဆားဟောခြင်း၊ တံဆားပြခြင်း စသော သာသနာ့အလုပ်တို့ဖြင့် စင်ကြယ်စွာအသက်မွေးခြင်းသည် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဖြစ်ပေသည်။

လူများမှာ သူ့အသက်သတ်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာရှာခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုး၍ ပစ္စည်းဥစ္စာရှာခြင်းစသော ကာယဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ လိမ်ညာလှည့်ပတ်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာရှာခြင်း စသော ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်တို့ဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာရှာဖွေ၍ စင်ကြယ်စွာ အသက်မွေးခြင်းသည် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဖြစ်ပေသည်။

ရဟန်းတော်တို့မှာ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့်ပြည့်စုံရအောင် သာသနာ့တော်နှင့်မသင့်လျော်သည့် ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတို့ဖြင့် အသက်မွေးမှု၍၊ ဆွမ်းခံခြင်း၊ စာပေကျမ်းဂန် သင်အပ်ချခြင်းစသော မိမိတို့၏ လုံ့လဝီရိယဖြင့် အသက်မွေးကြရပေသည်။

လူတို့မှာ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံရအောင် ဒုစရိုက်အမှုတို့ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းသော ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ကောင်းသော လယ်ယာလုပ်ခြင်း၊ ကောင်းသောအရာထမ်း၊ အမှုထမ်းလုပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မိမိတို့၏ လုံ့လဝီရိယဖြင့် အသက်မွေးကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မကောင်းသောရှာမှီးခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်၍ မိမိတို့၏ကောင်းသော လုံ့လဝီရိယတို့ဖြင့် ရှာမှီးကာ အသက်မွေးကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အာဇီဝမှာ၊ ဝီရိယာ၊ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။

၄။ ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလံ = ပစ္စည်းလေးပါးကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်
ရသည့် သီလဟူသည်...

ရဟန်းတော်များမှာ အဝတ်သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း ဆေး ဟူသော
ဤပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို မှီဝဲသုံးဆောင်ခြင်းသည် ချွာသူသားငယ်တို့ကဲ့သို့
မြူးတူးပျော်ပါး ကစားနိုင်ဖို့ရာ မှီဝဲသုံးဆောင်တာလည်း မဟုတ်ပါ။
လက်ဝှေ့သမား နပန်းသမား စသည်တို့ကဲ့သို့ အားမာန်တွေ တက်လာ
ဖို့ရာ မှီဝဲသုံးဆောင်တာလည်း မဟုတ်ပါ။ ဣမ်းသမား ကချေသည်တို့
ကဲ့သို့ အရေအဆင်း လှပတင့်တယ်ဖို့ရာ မှီဝဲသုံးဆောင်တာလည်း မဟုတ်
ပါ။ အချမ်း အဝူ စသည်များကို ကာကွယ်ဖို့ရာ မဂ်ဖိုလ်တရားများ ရရှိ
ရန်အတွက် ဝိပဿနာတရား ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ဖို့ရာကိုသာ ရည်မှန်း၍
မှီဝဲသုံးဆောင်တာပါဟု ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်ကာ မှီဝဲသုံးဆောင်
လိုက်လျှင် ပစ္စယသန္နိဿိတံ သီလ ဖြစ်သွားပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီများမှာ
လည်း ဤ ယောဂီကျောင်းဆောင် အဝတ်အထည် စားသောက်ဖွယ်
ဆေးပစ္စည်း စသည်များကို ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲသုံးဆောင်လိုက်လျှင်
ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလ ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ ဤ ယောဂီကျောင်းဆောင်
အဝတ်အထည် စားသောက်ဖွယ်၊ ဆေးပစ္စည်း စသည်များကို မှီဝဲ
သုံးဆောင်ခြင်းသည် ဝိပဿနာတရားကို ကြီးစားအားထုတ်နိုင်ဖို့ရာကို
သာ ရည်မှန်း၍ မှီဝဲသုံးဆောင်တာပါဟု ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်ကာ
မှီဝဲသုံးဆောင်လိုက်လျှင် ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလ ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။

ဤ ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလမှာ ဉာဏ်ပညာ ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ နှုတ်က
ရွတ်ဆိုကာမျှဖြင့် မပြည့်စုံပေ။ ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလ မဖြစ်နိုင်ပေ။ စိတ်
ထဲတွင် ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်နိုင်မှသာ ပြည့်စုံနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်
ပစ္စယသန္နိဿိတံသီလသည် ဉာဏ်ပညာပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပစ္စယမှာ၊ ဉာဏ်ပညာ၊ မှန်စွာပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဤကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ခြံခတ်၍ စောင့်ရှောက်
ရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ = ဝိပဿနာဉာဏ်ကို သီလလေးပါးဖြင့်

သီလသည်ကား ခြံခတ်ထား မခြားတူပေသည်

ခြံခတ်၍ စောင့်ရှောက်ကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်နိုင်မှသာ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ် ဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိနိုင်ကြ မည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သီလလေးပါးသည် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကို ခြံခတ်ထားပေးသည်နှင့် တူပေသည်ဟု ဆိုရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ သီလသည်ကား၊ ခြံခတ်ထား၊ မခြားတူပေသည်။

သစ္စမ္ပရံသီရိပိသာဆရာတော်။

“သုတသည်ကား ရေလောင်းခြား”

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အား ထုတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အလွန်ပင် သိမ်မွေ့နုနယ်လှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း (၅) ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) သီလဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၂) သုတ = တရားနာခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၃) တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၄) သမထဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၅) ဝိပဿနာဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟူ၍ ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို....

- (၁) ခြံခတ်ပေးရခြင်း
- (၂) ရေလောင်းပေးရခြင်း
- (၃) ပေါင်းသင်ပေးရခြင်း
- (၄) ပိုးတောင်များကို ဖယ်ရှားပေးရခြင်း
- (၅) ပိုးမျှင်များကို ဖယ်ရှားပေးရခြင်း

ဟူသော ချီးမြှောက်ခြင်း (၅) မျိုးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ချီးမြှောက်ခြင်း (၅) ပါး

ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သစ်ပင်ငယ်များ၊ စိုက်ထားပါလျှင်၊ ခြံခတ်ရေလောင်း၊ မြစ်ဟောင်းပေါင်းသင်၊ ပိုးပိုးမျှင်များ၊ ပယ်ရှားပေးလျှင်၊ ပြုလုပ်ရာ မုချထာဝစဉ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် ထို (၅) မျိုးသော ချီးမြှောက်ပေးခြင်းတို့တွင် သုတ=တရားနာခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက တရားနာခြင်းသည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ရေလောင်းပေးသည်နှင့် တူပေသည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရှိထားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရေလောင်းပေးသည်နှင့် တူသော တရားနာခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ပေးကြရပေသည်။

စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ရေလောင်းပေးကြရပေသည်။ ရေမလောင်းပေးခဲ့သော် ညှိုးနွမ်းသွားကြပေသည်။ သေသော်လည်း သေသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့အတူ အလွန်သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရရှိထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရေလောင်းပေးသည်နှင့် တူသော တရားကို နာကြားကြရပေသည်။

တရားမနာကြားခဲ့သော် ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ သစ်ပင်ငယ်လေးများ ညှိုးနွမ်းသွားသကဲ့သို့ ပျင်းရိငြီးငွေ့ခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ သစ်ပင်ငယ်လေးများ သေသွားသကဲ့သို့ တရားဘောင်ရိပ်သာ မှုလည်း ထွက်ခွာသွားတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဂ် ဖိုလ် ရောက်သည်အထိ ရည်ရွယ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားနာကြရပေသည်။ တရားနာခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ကြရပေသည်။

စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ရေလောင်းပေးခြင်းနှင့် တူသော တရားနာခြင်းသည် အကျိုး (၅)မျိုး ရရှိနိုင်သည်ဟု မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) မကြားနာဘူးသေးသော တရားစကားများကို ကြားနာရခြင်း
- (၂) ကြားနာဖူးပြီးသော် တရားစကားများကို ရှေးကထက်ပို၍ စင်ကြယ်စွာ သိလာရခြင်း
- (၃) ပြုအပ် မပြုအပ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်နေသည့် ယုံမှားသံသယများ ပျောက်ကင်းသွားခြင်း
- (၄) အယူမှား အယူလွဲများမှ အယူမှန်များသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း
- (၅) စိတ်တွေ့ ညှိုးနွမ်း မကြည်လင်ခြင်းမှ ရှင်လန်းကြည်လင်လာခြင်းဟူသော ဤ အကျိုး (၅) မျိုးကို ရရှိနိုင်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မကြားဖူးကြား၊ ကြားဖူးစင်ကြယ်၊ ယုံမှားဖွယ်ပျောက်၊ အယူဖြောင့်သူ၊ စိတ်ကြည်ဖြူပါ၊ တရားနာ၊ ငါးဖြာ အကျိုးရသတည်း။

ဤတရားနာခြင်းအကျိုး (၅)မျိုးတို့တွင် သုတ=တရားနာခြင်းဖြင့် ရရှိသော စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုးသည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ ငြီးငွေ့ကာ စိတ်ရွှင်မလန်း ဖြစ်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို လန်းဆန်း ရှင်သန်လာရအောင် ရေလောင်းပေးသည်နှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သုတသည်ကား၊ ရေလောင်းငြား၊ မခြားတူပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

“ဆွေးနွေးသည်ကား ပေါင်းသင်ခြား”

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသည့်အခါ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိပဿနာဉာဏ်=ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အလွန်ပင် နှုနယ်လှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) သီလဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၂) သုတ=တရားနာခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၃) တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၄) သမထဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၅) ဝိပဿနာဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟူ၍ ဟောကြား တော် မူခဲ့ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို....

- (၁) ခြံခတ်ပေးရခြင်း
- (၂) ရေလောင်းပေးရခြင်း
- (၃) ပေါင်းသင်ပေးရခြင်း
- (၄) ပိုးကောင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်း
- (၅) ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်း ဟူသော ချီးမြှောက်ခြင်း
  - (၅) ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်= ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြ ထားကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် (၅) ပါးသော ချီးမြှောက်ခြင်းတို့တွင် တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက တရားဆွေးနွေးခြင်းသည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ပေါင်းသင်ပေးသည်နှင့်တူသည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလွန်သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်= ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရှိထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ပေါင်းသင်ပေးသကဲ့သို့ တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်=ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

တရားဆွေးနွေးခြင်းဟူသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒံ ရိပ်သာများ၌ ယောဂီသစ်များက တစ်နေ့တစ်ခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပြ ဆရာတော်များထံမှာ တရားလျှောက်ထားကြရပေသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပြဆရာတော်များက ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းများ မှန် မမှန် စစ်ဆေးကာ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းများကို ပြုပြင်ပေးကြပါသည်။ ယောဂီများကလည်း မေးလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မေးလျှောက်ခြင်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဖြေကြားပေးရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မေးခြင်း၊ ဖြေခြင်းများကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် တရားဆွေးနွေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ရံတစ်ခါ ရှုမှတ်ရတာ ခက်နေတတ်ကြပေသည်။ ဖောင်းတာ ပိန်တာတို့ကလည်း မထင်ရှား၊ ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကလည်း မထင်ရှား၍ ရှုမှတ်ရတာ ခက်နေတတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှုမှတ်ရတာ ခက်နေသည့် အကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများထံ လျှောက်ထားလိုက်သောအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဖောင်းတာ ပိန်တာ မထင်ရှားလျှင်၊ ဝင်လေ ထွက်လေ မထင်ရှားလျှင် ထိုင်တယ် ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်ဟု ပြုပြင်ပေးလိုက်သည်ရှိသော် သစ်ပင်ငယ်များ၏ အမြစ်အရင်း၌ ရှုပ်ထွေးနေသည်များကို ခုတ်ထွင်ပေး၊ ပေါင်းသင်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ ယောဂီများမှာ တရားရှုမှတ်လို့ လွယ်ကူသွားတတ်ကြပေသည်။ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။

ဆေးရွေးသည်ကား ပေါင်းသင်္ဂြိုဟ်

တစ်ရံတစ်ခါ ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ ဖောင်းတာ ပိန်တာတို့သည် ငမ်းမိုက်မှာ ဖောင်းခြင်း ပိန်ခြင်း မဖြစ်တော့ပါဘဲ ရင်ဝမှာ ဖောင်းခြင်း ပိန်ခြင်းတို့ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ငယ်ထိပ်မှာ ဖောင်းခြင်း ပိန်ခြင်းတို့ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေသောအခါ အချို့သော ယောဂီများမှာ မရှုမှတ်တတ်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ မရှုမှတ် တတ်သည့် အကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများထံ လျှောက်ထားလိုက် သောအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ရင်ဝသို့ပဲ ရွှေ့၍ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ပါ။ ငယ်ထိပ်သို့ပဲ ရွှေ့၍ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ပါဟု ညွှန်ပြပေးလိုက်သဖြင့် ရှုမှတ်လို့ ကောင်းသွားတတ်ကြ ပေသည်။

တစ်ရံတစ်ခါ ယောဂီများသည် ဉာဏ်စဉ် တော်တော်မြင့်လာမှ ခေါင်းကတင်းကြပ်ခြင်း၊ နဖူးကတင်းကြပ်ခြင်း စသည်များ ဖြစ်လာ တတ်ကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဖြစ်လာ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများထံ လျှောက် ထားလိုက်သည်ရှိသော် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ယောဂီမှာ သမာဓိလွန်ကဲ လာပြီ၊ ဝိရိယဉာဏ်များက အားနည်းနေလို့ တင်းကြပ်နေခြင်းများ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးကြရပေသည်။

ယောဂီအတွက် သမာဓိလွန်ကဲ၍ ဝိရိယက အားနည်းနေသောကြောင့် ယခုလို ခေါင်းကတင်းကြပ်ခြင်း၊ နဖူးကတင်းကြပ်ခြင်း စသည်များ ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝိရိယအားကို ဖြည့်ပေးဖို့ရာ စကြိုကိုလည်း ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်ဟု သွက်သွက်မြန်မြန်လေး လျှောက် ပေးရပေသည်။ ထိုင်မှတ်ရာ၌လည်း အမှတ်တော်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေးရ ပေသည်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု (၂)ချက် ရှုမှတ်နေတာဖြစ်လျှင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု (၄)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေးကြရမည်ဟု ပြုပြင်ပေးကြရပေသည်။

(၄)ချက် ရှုမှတ်ပါသော်လည်း တင်းကြပ်မှုများ မသက်သာ မပျောက်ကင်းခဲ့သော် ထိတာ (၅)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ပေးကြရ ပေသည်။

(၁) ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်ခြေ ထောက်က ထိတယ်။

- (၂) ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်တင်ပါးက ထိတယ်။
- (၃) ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာခြေထောက်က ထိတယ်။
- (၄) ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာတင်မပါးက ထိတယ်။
- (၅) ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ လက်ကဲ့ထိတယ် ဟူ၍ (၅)ချက်တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ကြရမည်ဟု ပြုပြင်ပေးကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ တိုး၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်လိုက်လျှင် တင်းနေကြပ်နေမှုများ တဖြည်းဖြည်း သက်သာ ပျောက်ကင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ တရားလျှောက်ထား၍ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် သက်သာ ပျောက်ကင်းသွားခြင်းသည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများ၏ အမြစ်အရင်း၌ ရှုပ်ထွေးနေသော မြက်ပင်၊ သစ်မြစ် စသည်တို့ကို ခုတ်ထွင်ပေါင်းသင်ပေးလိုက်သကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို တိုးတက်လာရအောင် ချီးမြှောက်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

တစ်ရံတစ်ခါ အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှုမှတ်မှုများသည် ချွတ်ချော် လွဲမှားနေတတ်ကြပေသည်။ ဖောင်းတာက ဖြစ်၊ ပိန်တာက ပျက်ဟု ရှုမှတ်နေတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ လွဲမှားစွာ ရှုမှတ်နေသည့် အကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများထံ လျှောက်ထားလိုက်သည်ရှိသော် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဤကဲ့သို့ မှတ်နေခြင်းသည် မှားယွင်းသော မှတ်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ပြုပြင်ပေးကြရမေသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဖောင်းတဲ့အထဲမှာလည်း ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာ (၂)မျိုးလုံး ပါဝင်နေပေသည်။ ပိန်တဲ့အထဲမှာလည်း ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာ (၂)မျိုးလုံး ပါဝင်နေပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖောင်းတာက ဖြစ်၊ ပိန်တာက ပျက်ဟူ၍ မရှုမှတ်ကြရပေ။ ဖောင်းစနှင့် ဖောင်းဆုံး၊ ပိန်စနှင့် ပိန်ဆုံးကိုသာ သိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်ဟု ဖြေကြားပြုပြင်ပေးကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့

ဆွေးနွေးသည်ကား ပေါင်းသင်ခြား

ဖြေကြားပြုပြင်ပေးခြင်းတို့သည် သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ပေါင်းသင်ပေးသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ယောဂီများက တရားလျှောက်ထားခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဖြေကြားပေးခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးခြင်းတို့သည် တရားဆွေးနွေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ပေါင်းသင်ပေးသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဆွေးနွေးသည်ကား၊ ပေါင်းသင်ခြား၊ မခြားတူပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

။ သမထသည်ကား ဝိုးပယ်ရှား။ ။

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းအလုပ်သည် ကိုယ်ကာယ အားအင်သန်စွမ်း၍ ကာယဗလ လောကျင့်သည့်နည်းဖြင့် အားထုတ်လိုလည်းမရကြပေ။ နှုတ်က အရွတ်အဆို ကောင်း၍ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆို၍ အားထုတ်လိုလည်း မရကြပေ။ စိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ရသော အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။ အလွန်နက်နဲသိမ်မွေ့လှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) သီလဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၂) သုတ=တရားနာခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၃) တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၄) သမထဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၅) ဝိပဿနာဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ချီးမြှောက်ရပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာများက ထင်ရှားအောင် ဥပမာပြကာ ဖွင့်ပြကြပေသည်။ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို စိုက်ပျိုးကားကြသော သူတို့သည် သစ်ပင်ငယ်လေးများကို....

- (၁) ခြံခတ်ပေးရခြင်း
- (၂) ရေလောင်းပေးရခြင်း
- (၃) ပေါင်းသင်ပေးရခြင်း

သမထသည်ကား ပိုးပယ်ရှား

(၄) ပိုးကောင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်း

(၅) ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်းဟူသော ချီးမြှောက်ခြင်း

(၅) မျိုးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရပေသည်။ ထို့အတူ သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ချီးမြှောက်ခြင်း(၅)ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ကြရမည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရှိထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပိုးကောင်များကို ပယ်ရှားပေးရသကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာ (ပိုးကောင်)များကို ပယ်ရှားပေးဖို့ရာ ကိုယ်စောင့်တရား (၄)ပါး သမထကမ္မဋ္ဌာန်းများကို ပွားများကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုထိုတိုင်းပြည်၊ ထိုထိုနိုင်ငံများ၌ ရှိနေကြသည့် တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးများကြသော သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို ဆန့်ကျင်ဖက်ရန်သူများ မဖျက်ဆီးနိုင်ရအောင် ကိုယ်စောင့် စစ်သား၊ ကိုယ်ရံတော်များ ထားပေးရသကဲ့သို့ မိမိတို့သန္တာန်၌ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်လည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပို့ပေးနိုင်သည် ဖြစ်၍ အကျိုးများလှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ကိုယ်စောင့်တရား (၄)ပါး အစောင့်ချ၍ စောင့်ရှောက် ကြရပေသည်။

မိမိတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သည့် ပကတိသောပြင်ပရန်သူတို့၏ဖျက်ဆီး ခြင်းကို ခံခဲ့ရသော် တစ်ဘဝမျှသာ ဆုံးရှုံးနှစ်နာခြင်းများ ဖြစ်ကြရပေ သည်။ ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှုများကို တစ်ဘဝသာ ခံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနစသော အတွင်းရန်သူတို့၏ ဖျက် ဆီးခြင်းကို ခံခဲ့ရသော် ဘဝသံသရာ၌ အတိုင်းအတာမရှိသော ဆုံးရှုံး နှစ်နာခြင်းများ ဖြစ်ကြရပေမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှုများကို ခံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိုယ်စောင့်တရား (၄)ပါး အစောင့်ချ၍ စောင့်ရှောက်ကြရပေသည်။

ကိုယ်စောင့်တရား (၄)ပါးမှာ—

- (၁) မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန်ပွားများခြင်း ပုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၊
- (၂) သတ္တဝါတို့၏အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက် ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများ ချမ်းသာကြပါစေဟု ပွားများခြင်း မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၊
- (၃) မိမိခန္ဓာကိုယ် သူတစ်ပါးတို့၏ခန္ဓာကိုယ်တို့၌ မတင့်တယ်ခြင်း ကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်း အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၊
- (၄) သေခြင်းသဘောတရားကို အဖန်ဖန် နှ လုံး သွင်း ခြင်း၊ မရဏဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော (၄)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဖြင့် မောဟရန်သူကို ပယ်ပုံ

(၁) မိမိတို့သန္တာန်၌ အမှန်ကိုကျော်လွန်၍ အမှားကိုသိတတ်သော မောဟဖြစ်ထာများသည် မောဟရန်သူဝင်နေသည်ဟု သိလာသောအခါ အရဟံ= ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကား။ သံဃာသမ္မုဒ္ဓေါ= အလုံးစုံသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကား စသည်ဖြင့် ပွားများကြရပေသည်။ သမာဓိဖြစ်လာသောအခါ မောဟရန်သူ ငြိမ်းပျောက်သွားနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။မောဟဝင်လာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါ၊ ပွားကာပယ်ရမည်။

မေတ္တာဖြင့် ဒေါသရန်သူကို ပယ်ပုံ

(၂) မိမိတို့သန္တာန်၌ မိမိကိုယ်လည်း ဖျက်ဆီးတတ်၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒေါသဖြစ်တာများသည် ဒေါသရန်သူဝင်နေသည်ဟု သိလာသောအခါ မိမိသည် ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသလိုအရပ် (၁၀) မျက်နှာ၌ရှိနေသော အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိကြပေသည်။ အရပ်(၁၀) မျက်နှာ၌ ရှိနေကြသော အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် ဒဿရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတိဆင်း

ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းသာစွာဖြင့် မိမိတို့ခန္ဓာဝန်ကို၊ ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ စသည်ဖြင့် မေတ္တာပွားများကြရပေသည်။ သမာဓိဖြစ်လာသောအခါ ဒေါသရန်သူ ငြိမ်းပျောက်သွားနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဒေါသဝင်လာ၊ မြတ်မေတ္တာ၊ ပွားကပယ်ရမည်။

အသုဘဖြင့် လောဘရန်သူကို ပယ်ပုံ

(၃) မိမိတို့သန္တာန်၌ မိမိခန္ဓာကိုယ် သူတစ်ပါးတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့ကို တပ်မက်ခြင်း ၎င်း ၎င်း = လောဘဖြစ်တာများသည်။ ၎င်း = လောဘရန်သူ ဝင်နေသည်ဟု သိလာသောအခါ ရှေးဦးစွာ မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ 'အသုဘ ထင်အောင် ပွားများကြရပေသည်။

မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ မျက်စိမှ ယိုကျသည့် မျက်ချေး၊ မျက်ရည်တို့သည်လည်း မတင့်တယ်ခြင်း အသုဘ၊ နားမှယိုထွက်သည့် နားဖာချေး တို့သည်လည်း မတင့်တယ်ခြင်း အသုဘ၊ နှာခေါင်းမှ ယိုထွက်သောနှပ်တို့သည်လည်း မတင့်တယ်ခြင်း အသုဘ၊ လျှာမှပီးစပ်မှ ယိုထွက်လာသည့် တံတေး၊ သလိပ်တို့သည်လည်း မတင့်တယ်ခြင်း အသုဘ၊ ကိုယ်မှယိုထွက်လာသည့် ချွေးနှင့်ကျင်ကြီး၊ ကျင်ယေတို့သည်လည်း မတင့်တယ်ခြင်း အသုဘဟု ဉာဏ်ထံမှ အင်လာအောင် ပွားများကြရပေသည်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ အသုဘထင်လာလျှင် သူတစ်ပါးတို့၏ခန္ဓာကိုယ်၌လည်း အသုဘထင်တော့သည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့၌ အသုဘထင်မြင်လာအောင် ပွားများကြရပေသည်။ တကယ်တမ်း အသုဘထင်လာသောအခါ သမာဓိဖြစ်လာသောအခါ ၎င်း = လောဘရန်သူ ငြိမ်းပျောက်သွားနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လောဘဝင်လာ၊ အသုဘ၊ ပွားကပယ်ရမည်။

မရဏသုတ်ဖြင့် မာနရန်သူကို ပယ်ပုံ

(၄) မိမိတို့သန္တာန်၌ မိမိသာအတော်ဆုံး မိမိသာ အစွမ်းနိုင်ဆုံး စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးကာ ထောင်လွှားသည့် မာနဖြစ်တာ များသည် မာနရန်သူဝင်နေသည်ဟု သိလာသောအခါ ငါသည် ယနေ့ အသက်ရှင်နေပါယော်လည်း နက်ဖန်ခါ ရှင်ချင်မှ ရှင်တော့မည်၊ ကေနံ မုချ ငါသေရလတ္တံ့၊ ဘစ်နေ့နှင့် တစ်ညမျှလောက်ကြာအောင် အသက် ရှည်လျှင် တော်ပေစွ၊ တစ်နေ့မျှလောက်ကြာအောင် အသက်ရှည်လျှင် တော်ပေစွ၊ စသည်ဖြင့် သေခြင်း သဘောတရားများကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ပေးကြရပေသည်။ သေခြင်းသဘောတရား တကယ်တမ်း စိတ် ထဲ ညက်ထဲမှာထင်လာသောအခါ ထောင်လွှားသည့် မာနငြိမ်းပျောက် သွားနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မာနဝင်ဏာ၊ မရဏာ၊ ပွားကားပယ်ရမည်။

ဤကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်များအား ဖျက်ဆီးတတ်သည့် ပိုးကောင်များကို ပယ်ပေးရသကဲ့သို့ အလွန်နူးညံ့သည့် ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးတတ်သည့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနစသောကိလေသာကြမ်းများကို ကိုယ်စောင့်တရား (၄)ပါး၊ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းများဖြင့် ပယ်ပေးကြရပေသည်။ ပယ်ပေးနိုင်မှသာ မိမိတို့အလို ရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သမထသည်ကား၊ ပိုးပယ်ရှား၊ မခြားတူပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်၊

‘‘ဝိပဿနာသည် ကား ပိုးမျှင် ပယ်ရှား?’’

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အခါ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အလွန် ပင်သိမ်မွေ့နုနယ်လှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (၁) သီလဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၂) သုတ = တရားနာခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၃) တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၄) သမထဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်။
- (၅) ဝိပဿနာဖြင့်လည်း ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ချီးမြှောက်ရပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာများက ထင်ရှားအောင် ဥပမာပြကာ ဖွင့်ပြကြပေသည်။ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို စိုက်ပျိုးထားသောသူတို့သည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများကို—

- (၁) ခြံခတ်ပေးရခြင်း
  - (၂) ရေလောင်းပေးရခြင်း
  - (၃) ပေါင်းသင်ပေးရခြင်း
  - (၄) ပိုးကောင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်း
  - (၅) ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးရခြင်းဟူသော ချီးမြှောက်ခြင်း
- (၅) ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရပေသည်။ ထိုအတူ အလွန်သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)ပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကြရမည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် ချီးမြှောက်ခြင်း (၅)မျိုးတို့တွင် ဝိပဿနာဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးရမည်ဟု ဟောကြားရာ၌ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဗလဝိပဿနာဖြစ်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းသည် စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများ၏ အဖျား၌ ကပ်ငြိနေသည့်ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးသည်နှင့် တူသည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ သိမ်မွေ့နုနယ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရှိထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးသည်နှင့် တူသော ဗလဝိပဿနာဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ချီးမြှောက်ပေးကြရပေသည်။ ဗလဝိပဿနာဟူသည် အပျက်ကိုမြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ်မှစ၍ အထက်အထက် ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၌ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ သဘောဓမ္မာရုံတို့လာ၍ တိုက်ရာတွင် ကောင်းသည့် အာရုံတို့ လာ၍တိုက်ခဲ့သော် မဂ္ဂမှတ်နိုင်လျှင် လောဘ = ရာဂါနုသယ (ပိုးမျှင်များ) ငြိကပ်သွားပေသည်။ ကိန်းသွားပေသည်။ မကောင်းသည့်အာရုံတို့ လာ၍တိုက်ခဲ့သော် မဂ္ဂမှတ်နိုင်လျှင် ဒေါသ = ပဋိဆာနုသယ (ပိုးမျှင်များ) ငြိကပ်သွားပေသည်။ ကိန်းသွားပေသည်။ အမှန်ကို မသိဘဲ အမှားကို သိသွားခဲ့သော် မောဟ = အဝိဇ္ဇာနုသယ (ပိုးမျှင်များ) ငြိကပ်သွားပေသည်။ ကိန်းသွားပေသည်။

ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်သည်အထိ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၌ အာရုံ (၆)ပါးလာ၍တိုက်သောအခါ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပေးကြရပေသည်။ သမာဓိဉာဏ်များ အားနည်းနေသေးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြင်ကာမျှမတ္တ၊ ကြားကာမျှမတ္တ၊ နံကာမျှမတ္တ၊ စားကာမျှမတ္တ၊ ထိကာမျှမတ္တ၊ သိကာမျှမတ္တတို့၌ တည်သွားရအောင် ရှုမှတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာသည်ကား ပိုးမျှင်ပယ်ရှား

ဗလဝဝိပဿနာဖြစ်သည့် ဘင်္ဂဉာဏ် စသည်သို့ ရောက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၌ အာရုံ (၆)ပါးလာ၍ တိုက်သောအခါ မြင်ဖယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည်ရှိသော် မြင်ရသည့်အဆင်း၊ ကြားရသည့်အသံ၊ နံရသည့်အနံ့၊ ထိရသည့်အတွေ့၊ ကြံစည်သည့်အသိကလေးများ ပျက်ပျက်သွားသည်ကို တွေ့မြင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့အပျက်ကိုမြင်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းသည် သစ်ပင်ငယ်လေးများ၏အပျား၌ ငြိကပ်နေသော ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးသကဲ့သို့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော အနုသယကိလေသာ (ပိုးမျှင်များ)ကို ပယ်ရှားပေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဗလဝဝိပဿနာဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးခါစ သစ်ပင်ငယ်လေးများ၌ ငြိကပ်နေသော ပိုးမျှင်များကို ပယ်ရှားပေးသကဲ့သို့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၌ မရှုမှတ်လျှင် ငြိကပ်လာ၊ ကိန်းလာကြမည့် ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို နှောင့်ယှက်တတ်သည့် အနုသယကိလေသာ (ပိုးမျှင်)တို့ကို ဗလဝဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ရှားပေးကြရပေသည်။ ပယ်ရှားပေးနိုင်မှသာ ဝိပဿနာဉာဏ် = ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ တိုးတက်လာကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သည့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဝိပဿနာသည်ကား၊ ပိုးမျှင်များ၊ ပယ်ရှားတူပေ သည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

၆။ ပရိတ်တရားတရား သိဖွယ်များ ၂

မြန်မာပြည်သူ့ ပြည်သားများနှင့်တကွ ထေရဝါဒ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား တို့သည် ပရိတ်တရားတော်တို့၏ အကျိုးအာနိသင်တို့ကို ယုံကြည်အားကိုး လျက် ရှိကြပေသည်။ မခကောင်းသည့် ဒုမင်္ဂလအမှု = အနိဋ္ဌာရုံများ ဖြစ်သည့် ဘေးရန်အန္တရာယ်များနှင့် တွေ့ကြုံနေရသည့်အခါ၊ မတွေ့ကြုံ ရသေးသော်လည်း ကေန်တွေ့ကြုံရတော့မည်ဟု သိမြင်လာကြသောအခါ တို့၌ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်သောအားဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်တို့ကို တာကွယ်ကြ ပေသည်။ ပယ်ဖျောက်ကြပေသည်။

ကောင်းသည့် သုမင်္ဂလအမှု=ချမ်းသာသုခများ ရရှိဖွယ် တိုးတက် ကြီးပွားဖွယ်များဖြစ်သည့် ကောင်းကျိုး=ဣဋ္ဌာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရသည့် အခါ၊ မတွေ့ကြုံရသေးသော်လည်း ကေန်မုချ တွေ့ကြုံရရှိတော့မည်ဟု သိမြင်လာသောအခါတို့၌ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်သောအားဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ကျက်သရေမင်္ဂလာတို့ကို တိုးတက်စေကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ယုံကြည်အားကိုး၍ ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ကြရာ၌ ရွတ်ဆိုသူတို့၌ အင်္ဂါ (၃)ပါး၊ နာကြားသူတို့၌ အင်္ဂါ (၃) ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပေသည်။ ပြည့်စုံမှသာ ပရိတ်တရားတော် များ၏ အကျိုးအာနိသင်များကို ရရှိနိုင်ကြမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ များက ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ပရိတ်တရားတော်များကို ရွတ်ဆိုသူများ၌ ပြည့်စုံကြရမည့် အင်္ဂါ (၃) ပါးမှာ....

- (၁) ပါဠိသဒ္ဒါ မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆိုတတ်ခြင်း၊
- (၂) ပရိတ်တရားတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိခြင်း၊

(၃) ပစ္စည်းလာဘ်ရမှုကို မငဲ့ပါဘဲ မေတ္တာရွှေ့ထား၍ ရွတ်ဆိုခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။
(ဒီ-ဋ္ဌ-၃/၁၄၉)

သို့ဖြစ်၍ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ရွတ်ဆိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိတ်တရားတော်တို့ကို နာကြားသူတို့အား ပရိတ်တရားတော်များ၏ အကျိုးအာနိသင်များကို ခံစားရရှိစေရန်အတွက် အင်္ဂါ (၃) ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။ ပါဠိသဒ္ဒါများကိုလည်း မှန်ကန်စွာ အောင်၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း သိအောင် သင်ကြားလေ့လာ ကြရပေသည်။ မေတ္တာစိတ်ဓာတ်များနှင့် ပြည့်စုံအောင်လည်း ပွားများ ထားကြရပေသည်။

ရဟန်းတော် သံဃာတော်များမှာ ပရိတ်တရားတော်များကို ရွတ်ဆို ရသည့် အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံတာ များကြပေသည်။ ပရိတ်တော် ဝတ်အသင်းများဖွဲ့ကာ ရွတ်ဆိုကြသော အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့အတွက် အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် သင်ကြားလေ့လာသင့် ကြပေသည်။ မေတ္တာစိတ်ဓာတ်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံ အောင် ပွားများထားသင့်ကြပေသည်။

ပရိတ်တရားတော်များကို နာကြားသူတို့၌ ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါ (၃) ပါးမှာ....

- (၁) ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ မထိုက်သူဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူမဟုတ်ခြင်း၊
- (၃) ပရိတ်တရားတော်၏ အကျိုးအာနိသင်ကို ယုံကြည်သူဖြစ်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ (၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်။
(မိလိန္ဒပဉ္စာ-၁၅၅)

သို့ဖြစ်၍ ပရိတ်တရားတော်တို့၏ အကျိုးအာနိသင်တို့ကို ခံစားရရှိလို ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဉ္စာနန္ဒရိယကံများ မထိုက်ရလေအောင် မိဘ ဆရာသမား စသော ဂုဏ်သိက္ခာကြီးမားသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရိုသေ လှေးစားမှု ရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဘုရား တရား သံဃာမှ တစ်ပါး

ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုများကို မရှိစေမူ၍ မှန်ကန်သော အယူဝါဒ ရှိကြ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ပရိတ်တရားတော်များ၏ အကျိုးအာနိသင်များကို ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝ ရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ရွတ်ဆိုသူတို့၌ အင်္ဂါ (၃)ပါး၊ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို နာကြားသူတို့၌ အင်္ဂါ (၃) ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာ ရွတ်ဆိုကြပါလျှင် မမျှော်လင့်ဘဲ အခိုက်အတန့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ် လာတတ်သည့် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ ရှောင်ကွင်းလို့မရနိုင်ဟု ယူဆရသည့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးတို့မှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ လွတ်မြောက်သွားကြသည့် သာဓက များစွာရှိခဲ့ကြပေသည်။ မိမိတို့ အတွက် အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကိစ္စ အမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း ရည်မှန်း သည့်အတိုင်း အလိုလို ပြည့်စုံလာတတ်ပေသည်။

ယခုခေတ်အခါ ရွတ်ဆိုနေကြသည့် ပရိတ်ကြီး (၁၁) သုတ်တို့တွင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးအာနိသင်များ ရရှိနိုင်စေသည့် ပရိတ်တော် တို့ကို ရွေးချယ်၍ ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရွေးချယ်၍ရွတ်ဆိုကြ မှသာ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သည့် အကျိုးအာနိသင်များကို ပို၍ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၁) မင်္ဂလာသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

အိမ်သစ် ယာသစ်များ ထူထောင်ရသည့်အခါ၊ အိမ်တက်မင်္ဂလာများ ပြုလုပ်ရသည့်အခါ၊ ထိမ်းမြားလက်ထပ်မင်္ဂလာများ ပြုလုပ်ရသည့်အခါ၊ အလုပ်ရုံသစ်များ ဖွင့်လှစ်ရသည့်အခါ၊ ဆိုင်ခန်းများ ဖွင့်လှစ်ရသည့် အခါ၊ လမ်းသစ်၊ တံတားသစ်များ ဖွင့်လှစ်ရသည့်အခါ စသည်တို့၌ မင်္ဂလာသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြပေသည်။

(၂) ရတနသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

ဧကဂန္ဓရကပ်=ဝမ်းဧကဂါ၊ ပလိပ်ဧကဂါ စသော ဧကဂါဆိုးများ ဖြစ်ပေါ်ကျဆောက်လာသောအခါ၊ ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓရကပ် = အစာအာဟာရ ရှားပါး၍ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေးများ ဖြစ်ပေါ်ကျဆောက်လာ

ပရိတ်အကျိုးတရား သိဖွယ်များ

သောအခါ၊ သတ္တန္တရကပ်များ၊ လှံ လက်နက် စသည်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ အချင်းချင်း သတ်ဖြတ်နေခြင်းဟူသော တေးများ ဖြစ်ပေါ်ကျရောက် လာသောအခါ ရတနသုတ်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၃) မေတ္တသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

နတ်များကလှည့်စား၍ မတောင်းသော အိပ်မက်ဆိုးများ မြင်မက်ရ သောအခါ၊ ချမ်းသာစွာအိပ်ရခြင်း၊ ချမ်းသာစွာနိုးရခြင်း၊ လူ့ နတ်တို့ ချစ်ခင်ခြင်းစသော မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုးတို့ကို ရရှိလိုသောအခါ တို့၌ မေတ္တသုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၄) ခန္ဓသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

အချို့သောအရပ်ဒေသတို့၌ မြေ ကင်း စသော အဆိပ်ရှိသည့် သတ္တဝါ တို့ ပေါများကြပေသည်။ ထိုအဆိပ်ရှိသော သတ္တဝါတို့ ပေါများသည့် အရပ်ဒေသများသို့ သွားရသောအခါ၊ လူ့ကိုရန်မူတတ်၊ ကိုက်တတ် သော ခွေးဆိုးများရှိရာအရပ်သို့ သွားရသောအခါတို့၌ ခန္ဓသုတ်ပရိတ် တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၅) မောရသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

ဗုဒ္ဓဝတ်တေးဒဏ်များမှ လွတ်လိုသောအခါ၊ အပြစ်ဒဏ် တစ်ခုခု ကြောင့် အချုပ်အနှောင်ခံနေရသောအခါ ထိုအပြစ်ဒဏ်တို့မှ လွတ် မြောက်စေရန် မောရသုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၆) ဝဋ္ဋသုတ် ပရိတ် ရွတ်ဆိုရန်

မီးလောင်ခြင်းတေး ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ၊ မီးလောင်တတ်သည့် ရုပ်ကွက်၊ မီးတေးစိုးရိမ်ရသော အရပ်ဒေသတို့၌ နေထိုင်ရသောအခါ တို့၌ ဝဋ္ဋသုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၇) ဓဇဂ္ဂသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

ရစ်ဘေးစစ်ရန် ဖြစ်နေသည့် အရပ်ဒေသများ၌ နေထိုင်ရသောအခါ သူပုန်-ဓားပြများ ထကြွ သောင်းကျန်းနေသော အရပ်ဒေသများ၌ နေထိုင်ရသောအခါတို့၌ ဓဇဂ္ဂသုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၈) အာဠာနာဠိယသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

လူတို့ကို အနှောင့်အယှက်ပေးတတ်သည့် ဘီလူး၊ အစိမ်း၊ သူရဲ၊ တစ္ဆေ၊ မြေဘုတ်များ ရှိကြ သည် ဟု ဆိုကြသော ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ဗိုလ်တံ စသည်တို့၌ ခေတ္တတည်းခို နေထိုင်ကြရသောအခါ အာဠာနာဠိယသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

(၉) အင်္ဂုလိမာလသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

ကိုယ်ဝန်ရှိသူ အမျိုးသမီးများ မီးဖွားသည့်အခါ လွယ်ကူစွာ ဖွားမြင်နိုင်စေရန်အတွက် မီးဖွားသေးမီ ကြိုတင်၍ အင်္ဂုလိမာလသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။ ဖွားမြင်ရာ၌ အခက်အခဲများ ကြုံလာသောအခါ၌လည်း အင်္ဂုလိမာလသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုပေးကြရပေသည်။

(၁၀) ဗောဇ္ဈင်သုတ် ရွတ်ဆိုရန်

အဆုတ်ကင်ဆာ၊ သွေးကင်ဆာ စသော ရောဂါဆိုး အမျိုးမျိုးတို့ စွဲကပ်လာသောအခါ ထိုရောဂါဆိုးများ စွဲကပ်နေသူတို့အတွက် ဗောဇ္ဈင်သုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုပေးကြရပေသည်။

(၁၁) ပုဗ္ဗဏှသုတ် ရွတ်ဆိုရန်

မိမိတို့အတွက် ဆုတ်ယုတ် နိမ့်ကျဖွယ်ဖြစ်သည့် မကောင်းသော ဂြိုဟ်စီး၊ ဂြိုဟ်နင်း၊ ဂြိုဟ်ဆိုးများနှင့် ကြုံနေရသောအခါတို့၌ ပုဗ္ဗဏှသုတ်ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။

ပရိတ်အကျိုးတရား သိဖွယ်များ

ဤကဲ့သို့ ပရိတ်တရားတော်တို့ကို ရွတ်ဆိုကြရာတွင် ရွတ်ဆိုသူတို့၌ အင်္ဂါ(၃)ပါး၊ နာကြားသူတို့၌ အင်္ဂါ(၃)ပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံအောင်လည်း ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။ ပရိတ်တော်(၁၁)သုတ်တို့ကိုလည်း အချိန်ကာလ နေရာဌာနအားလျော်စွာ ရွတ်ဆိုကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုပေး ကြမူသာ ပရိတ်တရားတော်တို့၏ အကျိုးအာနိသင်များကို ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

■ တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရန်

ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ဆန်ဟိုဆေးမြို့မှ ဒေါ်ခင်ခင်ကြီးနှင့် ဘင်နီရှားမြို့မှ ဦးသိန်းအောင်တို့က ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ၁၉၉၆ခု၊ မေလ (၂၆) ရက်နေ့က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဆန်ဟိုဆေးမြို့သို့ ကြွရောက်၍ တရားစခန်းများ ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ဆန်ဟိုဆေးမြို့ တထာဂတရိပ်သာ၌ (၅)ရက် တရားစခန်း ဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ထို့နောက် ၁၉၉၆-ခု၊ ဇွန်လ (၁၁) ရက်နေ့မှစ၍ ဇွန်လ (၂၃) ရက်နေ့ထိ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ အဲပါဗယ်လီ (Apple Valley)၌ (၁၁)ရက် တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဒေါက်တာဦးရှိန်ဝင်း၊ ဒေါက်တာဒေါ်ခင်ဆွေဝင်းတို့၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ (Apple Valley) တရားစခန်း၌ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဒေါက်တာ ဦးရှိန်ဝင်း၊ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်ဆွေဝင်းတို့သည် မိမိတို့၏ နေအိမ်အနီးရှိ ယောဂီ (၃၀)ကျော် နေနိုင်သည့် အိမ်ခန်းများနှင့် တရားအားထုတ်နိုင်သည့် ခန်းမဆောင်ကြီးများရှိသည့် အိမ်ကြီးတစ်ဆောင်ကို ငှားရမ်း၍ ဆရာတော်တို့ကို ပင့်လျှောက်ကာ တရားစခန်းဖွင့်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အမေရိကန်လူမျိုး၊ ဗီယက်နမ်လူမျိုး၊ မြန်မာလူမျိုး ဖြစ်ကြသည့် ယောဂီ (၃၀)ကျော် ဝင်ရောက်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြပေသည်။ နေ့စဉ် အချိန်ဇယားအတိုင်း တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ယောဂီများကလည်း အချိန်ဇယားအတိုင်း ကြိုးစား၍ အားထုတ်ကြပေသည်။

နံနက် (၈) နာရီမှ (၁၀) နာရီအထိ၊ ညနေ (၂) နာရီမှ (၄) နာရီအထိ တရားစစ်ပေးရပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားစစ်ပြီးသောအခါ အချို့

တရားစခန်းမှပေးကြ ဖြေပေးရ

သော ယောဂီများက မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပေသည်။
၁၉၉၆-ခု၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့က ဝှား လှိုခေါ်သည့် ဗီယက်နမ်
အမျိုးသား ယောဂီတစ်ယောက်က ဤသို့ မေးပါသည်။

ရှေးဦးစွာ မေးသည်မှာ ရိပ်သာမှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာနှင့်
အိမ်မှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာ ဘယ်လိုထူးပါသလဲဟု မေးပါ
သည်။ အိမ်မှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာ ဆိတ်ငြိမ်မှုမရ၍ တရား
တက်တာ နှေးတတ်ပါသည်။ ရိပ်သာမှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာ
ဆိတ်ငြိမ်မှုကို ရသောကြောင့် တရားတက်တာ ပို၍မြန်နိုင်ပေသည်ဟု
ဖြေကြားပေးလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ထပ်မံလျှောက်ထားပြန်သည်မှာ အိမ်မှာလည်းဆိတ်ငြိမ်မှု
ရပါတယ်ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။ အိမ်မှာ ဆိတ်ငြိမ်မှုရပါသော်
လည်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ရာတွင် အခက်အခဲများ တွေ့ကြုံလာသောအခါ
ပြုပြင်ပေးမည့်ဆရာ မရှိသောကြောင့် ရှေ့သို့ တရားတွေ့မတက်နိုင်ဘဲ
ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် ထပ်မံ၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရားသည်
ဆရာမရှိဘဲ တရားရသည်မဟုတ်ပါလားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။
မြတ်စွာဘုရားသည် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီး
သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍မရ
ပေဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် ထပ်မံလျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ဆရာမရှိဘဲ ဝိပဿနာ
တရား အားထုတ်လျှင် ရူးသွားနိုင်သလားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။
စာမကျမ်းဂန် ဗဟုသုတ မရှိပါဘဲလျက် ဆရာမရှိဘဲ ဝိပဿနာတရား
အားထုတ်နေပါက အလုံလုံအများများဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ အချိန်ကုန်
လှပန်း ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ အတွေ့သိပ်ဆိုးနေလျှင်
ရူးကြောင်ကြောင်လည်း ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရ
ပါသည်။

၁၉၉၆-ခု၊ ဇွန်လ (၂၂) ရက်နေ့၊ ညနေ (၆) နာရီမှ (၈) နာရီအထိ
အားထုတ်ခြင်း (၃) မျိုးဖြင့် တရားစခန်း သိမ်းပြီးသောအခါ မေးခွန်း

များကို မေးလျှောက်ကြပေသည်။ ရှေးဦးစွာမေးသည့် မေးခွန်းမှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘိဓမ္မာတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါသလား၊ အဘိဓမ္မာတတ်လျှင် တရားပို၍ ဘက်နိုင်ပါသလား၊ အဘိဓမ္မာ မည်သည့်အပိုင်းကို ပို၍လေ့လာသင့်ပါသလဲဟု မေးကြပါ ပေသည်။

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို နည်းမှန်လမ်းမှန်ပြုပေးနေသည့် ဆရာသမား များထံ၌ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အဘိဓမ္မာတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ အားထုတ်နိုင်ကြပေ သည်။ အဘိဓမ္မာတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မိမိအားထုတ်ဆဲ တရားအတွေ့ များကို အဘိဓမ္မာသဘောနှင့် တိုက်ဆိုင် တိုက်ဆိုင်၍ကြည့်ကာ ဆင်ခြင် မှုများ များနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားပို၍ မတက်နိုင်သည့်အပြင် တရားတက်တာ နှေးသွားတတ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘိဓမ္မာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းကို ပို၍လေ့ လာသင့်ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခု မေးပြန်သည်မှာ ယောဂီတစ်ဦး တစ် ယောက်သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရာ၌ သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာ အလွန် ခဲယဉ်းနေပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သမထကိုပြောင်း၍ ရှုနိုင်ပါ သလား၊ သမထတရားအားထုတ်ပြီး ဝိပဿနာတရားကိုပြန်၍ အား ထုတ်နိုင်ပါသလားဟု မေးကြပါသည်။

သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းနေသော ဝိပဿနာယောဂီသည် သမထကို ပြောင်း၍ ရှုမှတ်နိုင်ပေသည်။ သမထတရားနှင့် ဝိပဿနာတရားတို့သည် လှေနှင့်လှည်းလို အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေကြပေသည်။ ရေကြောင်းမှ လှေဖြင့်ယူဆောင်လာသောပစ္စည်းများကို ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်လာသော အခါ လှည်းဖြင့် ယူဆောင်သွားကြရသလို၊ ထိုထိုအရပ်ဒေသမှ လှည်း ဖြင့် ယူဆောင်လာသော ပစ္စည်းများကို ရေဆိပ်သို့ ရောက်လာသော အခါ လှေဖြင့် ယူဆောင်သွားကြရသလို သမထနှင့် ဝိပဿနာတို့သည် သမထကလည်း ဝိပဿနာကို ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ဝိပဿနာကလည်း သမထကို ကျေးဇူးပြုပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေ

တရားစခန်းမှမေးကြ ပြေပေးရ

သောကြောင့် သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းနေသော ဝိပဿနာယောဂီသည် သမထကို ပြောင်းရွှေ့၍ ရှုမှတ်နိုင်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါ သည်။

ထို့နောက် မေးခွန်းတစ်ခု မေးပြန်သည်မှာ သည်းခံမှုများ ကြီးထွား လာရအောင် မည်သည့်အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းဖြင့် အားပေးရပါမလဲ ဟု မေးကြပြန်ပါသည်။

သည်းခံမှုများ ကြီး ထွား လာ ရ အောင် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပွားများကြရပေသည်။ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပွားများခြင်းသည် သည်းခံမှုများ ကြီးထွားလာရအောင် အကောင်းဆုံး အားပေးသော နည်းလမ်းဖြစ်ပေသည်။ သည်းမခံနိုင်ခြင်းသည် ဒေါသကြောင့် ဖြစ်ပေ သည်။ ဒေါသကို မေတ္တာတရားက ပယ်နှိမ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သည်းခံမှုများ ကြီးထွားလာရအောင် မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း သည် အကောင်းဆုံး အားပေးသောနည်းလမ်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေ ကြားပေးလိုက်ရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ မေးခွန်းများကို ဖြေကြားပေးခဲ့ ရပါသည်။

အချို့မေးခွန်းများသည် မြန်မာပြည်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတွက် အဖြေကိုသိဖို့ရာ မခက်လှပေ၊ အဖြေကို သိပြီးပင်ဖြစ်ကြ ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် မဖော်ပြတော့ပေ။ အနည်းငယ် ထူးခြား၍ သိဖွယ် ရာကောင်းသော မေးခွန်းများကိုသာ ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်။

၁၇

။ အော်စတင်တရားစခန်းမှ မေးကြ ပြေပေးရ။

ဆရာတော်တို့ကို ဥပေပနိင်္ဂံ၊ ကနေဒါနိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ များက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၈-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၅-ရက် (၁၂-၄-၆၇) စနေနေ့မှစ၍ ရန်ကုန်မှ ပြည်ပသာသနာအတွက် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ဥပေပနိင်္ဂံ ကနေဒါနိုင်ငံတို့၌ တရားဟော၊ တရားပြဆောင်ရွက် ကြပြီးသောအခါ အမေရိကန်နိုင်ငံ တိုက်ဆက်ပြည်နယ် အော်စတင်မြို့မှ ဒေါက်တာ ဦးတင်သန်းမြင့် ဒေါက်တာဒေါ်ကျော့မှူးခင်တို့၏ ပင့် လျှောက်ချက်အရ ယင်းတို့၏နေအိမ်၌ ၁၃၅၉-ခု၊ နယုန်လဆုတ် ၁-ရက် (၂၁-၆-၆၇) စနေနေ့မှစ၍ နယုန်လဆုတ် ၃-ရက်၊ ဇွန်လ ၂၃-ရက် တနင်းလာနေ့အထိ တရားဟောတရားပြဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ဦးတင် ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ တရားအားထုတ်သူနှင့် တရားနာသူ ၃၀-ခန့် ရှိပါသည်။

တရားဟောပြီးသောအခါ တရားနာ ပရိသတ်များက မေးခွန်းများ မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ရှေးဦးစွာ ဖြေကြားသင့်သော မေးခွန်းမှာ သောတာပန်ဖြစ်ရန် မည်မျှခက်ခဲပါသနည်း - ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် ခက်ခဲမှုနှင့် မခက်မှု-ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိနေ ပေသည်။ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းတရားများ မပြည့်စုံပါက ခက်ခဲလှပေသည်။ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းတရားများ ပြည့်စုံ ပါက မခက်ခဲလှပေ-ဟု အကျဉ်းမျှ ရှေးဦးစွာ ဖြေကြားပေးလိုက်ရ ပေသည်။

အကြောင်းပြည့်စုံက မခက်လှ

အကျယ်သိဖွယ်ရာမှာ သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ အကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါက သောတာပန် ဖြစ်ဖို့ရန် မခက်ခဲလှပေ၊ အကြောင်းတရား ၄-ပါးမှာ....

အော်စတင်တရားစခန်းမှမေးကြ ပြေပေးရ

- ၁။ အလွန် ရခဲသည့် လူ့အဖြစ်ကို ရထားခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်း
- ၂။ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရထားခြင်း တည်းဟူသောအကြောင်း
- ၃။ အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာစသော သူ့တော်ကောင်း တရားတို့ကို နာကြားနေရခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်း
- ၄။ အလွန်တွေ့နိုင်ခဲ့၊ ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်း....

ဤအကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါက သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် မခက်ခဲလှပေ။ နည်းမွန်လမ်းမွန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ပါက သောတာပန် ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။

အကြောင်းမပြည့်စုံက ခက်ခဲလှ

သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ဤအကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့်မပြည့်စုံပါက သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် ခက်ခဲလှပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် လူ့မဖြစ်ပါဘဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ စသော ယုတ်နိမ့်သော ဘဝများ၌ ဖြစ်နေခဲ့လျှင် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည်။ လူပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း အသက် မရှင်တော့ပါလျှင် နောင်ဘဝများတွင် မည်သည့်ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွားမည်ဟု မသိရသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည်။

လူ့ဘုံဘဝ၌ လူဖြစ်ပြီးလျှင် အသက်ပင်ရှင်နေငြားပါသော်လည်း သောတာပန် ဖြစ်စေနိုင်သည့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာစသော သူ့တော်ကောင်းတရားတို့ကို ဟောကြားသူမရှိ၍ မနာကြားရပါက သောတာပန် ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည်။ ဟောကြားသူ ရှိပါသော်လည်း ဆွံ့အချို့တို့ ပညာမဲ့၍ မနာကြားနိုင်ပါက သောတာပန် ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင်ခက်ခဲလှပေသည်။

လူ့ဘုံဘဝမှာ လူဖြစ်ရပြီး အသက်ပင် ရှင်နေပါသော်လည်း ဓက်တရား ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားများ ရှိနေသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် မတွေ့ကြုံရပါဘဲ၊ သာသနာ-ပ အခါမှာ လူဖြစ်နေရပါက သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန်တရားများ မရှိသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲလှပေသည်။

ဟောမှု-ကျင့်မှု မပြည့်စုံက ခက်ခဲလှ

သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌....

- ၁။ အလွန်ရခဲသည့် လူ့အဖြစ်ကိုရရှိထားခြင်း၊
- ၂။ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရရှိထားခြင်း၊
- ၃။ အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သူ့တော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားနေရခြင်း၊
- ၄။ အလွန်တွေ့နိုင်ခဲ့၊ ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရခြင်းဟူသော အကြောင်းတရား ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေငြားပါသော်လည်း ဟောမှုနှင့်ကျင့်မှု ဤနှစ်ခုမပြည့်စုံပါက သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် တရားဟောပေး၊ တရားပြပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သည်အထိ တရားမဟောပေးနိုင်၊ တရားမပြပေးနိုင်ပါက ဟောမှုက မပြည့်စုံသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် တရားဟော၊ တရားပြပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သည်အထိ တရားဟောပေး၊ တရားပြပေးနိုင်ပါသော်လည်း သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သောတာပန်ဖြစ်သည်အထိ အမှတ်တွေ ပြည့်အောင် မကျင့်နိုင် အားမထုတ်နိုင်ပါက ကျင့်မှုက မပြည့်စုံသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အော်စတင်တရားစခန်းမှမေးကြ ပြေပေးရ

ဟောမှု-ကျင့်မှု ပြည့်စုံက မခက်လှ

အကြင်အခါ သောတာပန်ဖြစ်စေရန် တရားဟော၊ တရားပြပေးကြ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ကို အာရုံပြုနိုင်သည်အထိ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို ဟောပေး၊ ပြသ ပေး၏။ သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း သောတာပန် ဖြစ်သည်အထိ အမှတ်တော်ပြည့်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြ၏။ ထိုအခါ ဟောမှုနှင့် ကျင့်မှု ၂-ခု ပြည့်စုံသွားသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် မခက်ခဲလှပေ။ အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ယခုတဝမှာပင် သောတာပန် ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဟောမှုနှင့် ကျင့်မှု ဤ ၂-ခု ပြည့်စုံပါက သောတာပတ္တိ မဂ် ဖိုလ် စသော တရားထူး တရားမြတ်များ ရနိုင်သည်အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြခဲ့ကြပါသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါတရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း မပြတ်မလပ် အားထုတ်လျက်ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား သွားလျက်နှင့် သွားတယ် သွားတယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ်၊ ရပ် လျက်နှင့် ရပ်တယ် ရပ်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ်၊ ထိုင်လျက်နှင့် ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ်၊ လျောင်းလျက်နှင့် လျောင်းတယ် လျောင်း တယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ်၊ သစ်သီးခဲဖွယ်တို့ကို ကိုက်စားလျက်နှင့် ကိုက်စား တယ်၊ ကိုက်စားထယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ်၊ ထမင်းစသော စားဖွယ်တို့ကို စားလျက်နှင့် စားတယ် စားတယ်၊ ဝါးတယ် ဝါးတယ်လို့ ရှုမှတ်နေစဉ် မဂ် ဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို မရနိုင်ဟု မရှိပေ။ ရကိ ရနိုင်သည်ဟု ဖွင့်ပြခဲ့ကြပါသည်။

ဟောမှုနှင့် ကျင့်မှု ပြည့်စုံသွားသောအခါ သောတာပန်အဖြစ်ကို ရရှိ သွားနိုင်သည်မှာ ဤ အဋ္ဌကထာဆရာများ၏ ဖွင့်ပြချက်ဖြင့် ထင်ရှားလှပါ ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း၊ ခဲစားကောင်းစွာ၊ ရှုစဉ်မှာ၊ ရပါမြတ်တရား။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်။

သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာ သိဖွယ်ရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို ဒီဘဝအတွက်၊ နောင်ဘဝများအတွက် အကျိုးရှိအောင် ကျင့်သုံးနေထိုင် တတ်သည့် သားမြတ်ရတနာ၊ သမီးမြတ်ရတနာလေးများ ဖြစ်စေလိုကြ ပေသည်။ မိမိတို့၏ မျိုးရိုးစဉ်လာ ဘာသာ သာသနာတို့ကို အရှည်တည်တံ့ အောင် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် သားမြတ်ရတနာ၊ သမီးမြတ်ရတနာလေးများ ဖြစ်စေလိုကြပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ ကလည်း သားသမီးဆိုးများ မဖြစ်လိုကြပေ။ သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ် ရတနာများပင် ဖြစ်လိုကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သားမြတ်ရတနာ၊ သမီးမြတ်ရတနာလေးများ ဖြစ်လာဖို့ရန် အမိ အဖ အဘိုး အဘွား စသည့် ကြီးကဲသောပုဂ္ဂိုလ်များက သားမြတ် ရတနာ၊ သမီးမြတ်ရတနာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့က လည်း လိုက်နာကျင့်ကြံကြရပေသည်။

သားမြတ်ရတနာ၊ သမီးမြတ်ရတနာ ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ ၅-ပါးမှာ သားငယ် သမီးငယ်တို့သည်...

- ၁။ အလှဒါနပြုခြင်း ရှိကြရမည်
- ၂။ အကျင့်ဓမ္မကျင့်ခြင်း ရှိကြရမည်
- ၃။ ရဲရင့်သောစိတ်ဓာတ် ရှိကြရမည်
- ၄။ အတတ်ပညာ သင်ယူရာ၌ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ် ရှိကြရမည်
- ၅။ စီးပွားဥစ္စာ ရွာဖွေရာ၌ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ် ရှိကြရမည်။

ဤ အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော သားငယ် သမီးငယ်တို့သည် သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာ သိဖွယ်ရာ

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အလှူအကျင့်၊ ရဲရဲရင့်၊ အသင့်စိတ်စွဲစေ
အတတ်ပညာ၊ ဥစ္စာရွှာ၊ ဖန်ခါစိတ်မြဲစေ
အင်္ဂါငါးဖြာ၊ ပြည့်စုံလာ၊ ရတနာသားမြတ်ပေ

၁။ အလှူဒါနပြုခြင်း ရှိကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌...

အလှူဒါန မပြုတတ်သေးသော သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို ပြုတတ်လာ
ရအောင်၊ ပြုချင်လာရအောင် မိဘ ဘိုးဘွား စသည့် ကြီးကဲသော
ပုဂ္ဂိုလ်များက သင်ကြား ပြောဆိုဆုံးမ ပေးကြရပေသည်။

သားငယ် သမီးငယ်တို့... အလှူဒါန မပြုသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာ
ဘဝတို့၌ အသက်မရှည်ကြပါဘဲ၊ အသက်တိုနေတတ်ကြပေသည်။ ရုပ်ရေ
အဆင်း မလှပပါဘဲ၊ ရုပ်ဆိုးပုံဆိုးကြီးများ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ကိုယ်
ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲများလည်း ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ပြုစုစောင့်
ရှောက်ကူညီသူများလည်း မရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ မည်သည့်အရာ
မျှ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အစိုးရခြင်းလည်း မရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

သားငယ် သမီးငယ်တို့... အလှူဒါနပြုကြသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်
လေရာဘဝတို့၌ အသက်လည်း ရှည်နေတတ်ကြပေသည်။ ရုပ်ရေအဆင်း
လည်း လှပတင့်တယ်နေတတ်ကြပေသည်။ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏
ချမ်းသာခြင်းများနှင့် ပြည့်စုံနေတတ်ကြပေသည်။ ကူညီစောင့်ရှောက်
အားပေးချီးမြှောက်ကြမည့် အခြံအရံများနှင့်လည်း ပြည့်စုံနေတတ်ကြ
ပေသည်။ အရာရာမှာ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ အစိုးရခြင်းများနှင့်လည်း ပြည့်စုံ
နေတတ်ကြပေသည် စသည်ဖြင့် သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေ
သည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကလည်း ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် အလှူဒါန
ပြုကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သက်ရှည်ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၍၊ များလှခြံရံ၊ စိုးရပြန်၊
ငါးတန်ဒါန အကျိုးတည်း။

၂။ အကျင့်ဓမ္မကျင့်ခြင်း ရှိကြရမည်ဟုဆိုရာ၌—

အကျင့်ဓမ္မ မကျင့်တတ်သေးသော သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို ကျင့်တတ်လာရအောင်၊ ကျင့်ချင်လာရအောင် မိဘ၊ ဘိုးဘွားစသည့် ကြီးကဲသောပုဂ္ဂိုလ်များက သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။

သားငယ်သမီးငယ်တို့... သီလစသော အကျင့်ဓမ္မမရှိကြသောသူတို့သည် ယခုဘဝမှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး၊ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုး တို့နှင့် တွေ့တတ်ကြရပေသည်။ နောက်နောင်ဘဝများမှာလည်း ဘေးရန် အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး၊ အပါယ်ဆင်းရဲစသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုး တို့နှင့် တွေ့ကြရပေသည်။

သီလစသော အကျင့်ဓမ္မများကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော သူတို့သည် ယခုဘဝမှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းကြရပေသည်။ နောက်နောင်ဘဝများမှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းကြရပေသည်။ ချမ်းသာသုခ အမျိုးမျိုး တို့ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့လည်း ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေသည် စသည်ဖြင့် သင်ကြားပြောဆိုဆုံးမပေးကြရပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကလည်း ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် သီလစသော အကျင့်ဓမ္မတို့ကို ကျင့်ကြရပေသည်။

အထူးသဖြင့် သားငယ် သမီးငယ်တို့သည် ၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ ၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်းကြသော သူတို့သည် နောင်ဘဝများတွင် အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်ကြရပေသည်။ အပါယ်ငရဲမှ လွတ်မြောက်လာပြီးလျှင် လူ့ပြည်၌ဖြစ်သည့်အခါ မှာလည်း မကောင်းသည့်အပြစ်ဒဏ်၊ မကောင်းသည့် အကျိုးဆက်များကို ခံနေကြရပေသည်။

၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်းသူတို့၏ အပြစ်များနှင့် ၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသူတို့၏ အကျိုးများမှာ—

(က) သူ့အသက်ကို သတ်သူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သူတစ်ပါးတို့၏ သတ်ဖြတ်ခြင်းကိုခံကြရပေသည်။ သက်တမ်းစေ့ မနေရပါဘဲ၊ အသက်တိုနေတတ်ကြပေသည်။ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သူတစ်ပါးတို့၏ နှိပ်

သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာ သိဖွယ်ရာ ၁၆၉

စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို မခံရပါဘဲ၊ အသက်ရှည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံနေကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သူ့အသက်သတ်၊ ဘက်တိုတတ်၊ မသတ်အသက်ရှည်။

(ခ) သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်၊ အစတ်အထည်စသော ပစ္စည်းဥစ္စာများ ရှားပါးနေတတ်ကြပေသည်။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ရွှေငွေရတနာစသော ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပေါများကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံနေကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ခိုးယူတတ်ငြား၊ ပစ္စည်းရှား၊ မခိုးပေါများသည်။

(ဂ) သူတစ်ပါး သားမယား၊ သား၊ သမီး၊ လင်ယောက်ျားတို့၌ မှားယွင်းလွန်ကျူး ဖျက်ဆီးသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၌ သူတစ်ပါးတို့၏ မကြည်ညိုခြင်း၊ မလိုမုန်းထားခြင်းကို ခံကြရပေသည်။ ရန်သူ ရန်ဘက်တွေ များနေတတ်ကြပေသည်။ သူတစ်ပါး သားမယား၊ သား၊ သမီး၊ လင်ယောက်ျားတို့၌ မှားယွင်း လွန်ကျူးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သူတစ်ပါးတို့၏ ချစ်ခင်ကြည်ညိုခြင်းကို ခံယူရရှိကြပေသည်။ ရန်သူရန်ဘက်မရှိမူ၍ ချစ်ခင်ကြည်ညိုသူများ ပေါများနေတတ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကာမရုဏ်များ၊ လူမုန်းများ၊ မပွားချစ်ခင်သည်။

(ဃ) သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီးသွားရအောင် ဆိုးရှုံးနစ်နာသွားရအောင် လိမ်ညာ ပြောသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ထိုသူပြောသောစကားကို မည်သူမျှ နားမထောင်လိုကြပေ။ အတည်မပြုကြပေ။ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုတတ်ကြပေသည်။ လိမ်ညာပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ထိုသူပြောလိုက်သောစကားများကို သူတစ်ပါးတို့က နားထောင်လိုကြပေသည်။ အတည်ပြုကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လိမ်လည်တတ်ငြား၊ စကားမတည်၊ မလိမ်ငြား၊ စကားကောင်းစွာတည်။

(င) အလွန်အကျွံမှူးယစ်အောင်အရက်သေစာ သောက်စားသောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သတိမေ့တတ်ခြင်း၊ အရှက်အကြောက် ကင်းမဲ့ဘတ်ခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာမဲ့ခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်း၊ အစရှိသော မကောင်းကျိုးများကို ခံကြရပေသည်။ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သောသူတို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သတိကောင်းခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ခြင်းစသော ကောင်းကျိုးများကို ခံစားရရှိကြပေသည်။ အရက်သေစာသောက်စားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သူတို့သည် နောင် ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ သတိကောင်းခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ခြင်း စသော ကောင်းကျိုးများကို ခံစားရရှိကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အရက်သောက်စား၊ ဓမ္မလျော့များသည်၊ မသောက်စား၊ သတိဉာဏ်ပွားသည်။

ဤကဲ့သို့ ၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်းသူတို့၏ အပြစ်နှင့် လုံခြုံအောင်စောင့်ထိန်းသူတို့၏အကျိုးတို့ကို မိဘ၊ ဘိုးဘွား စသော ကြီးကဲသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကလည်း လိုက်နာကျင့်ကြံကြရပေသည်။

၃။ ရဲရင့်သောစိတ်ဓာတ်ရှိကြရမည်-ဟု ဆိုရာ၌-

သားငယ်-သမီးငယ်များ ရဲရင့်သောစိတ်ဓာတ် ရှိလာအောင် မိဘ၊ ဘိုးဘွားစသည့် ကြီးကဲသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က သင်ကြားပြောဆိုဆုံးမပေးကြရပေသည်။

သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့.... လူဆိုတာ ရဲရင့်သောစိတ်ဓာတ်များ ရှိကြရပေသည်။ အရာရာမှာ ကြောက်နေပါက ဆုတ်ယုတ်သွားတတ်ကြပေသည်။ မိမိ၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စဖြစ်စေ၊ မိဘအဖွဲ့များတို့၏ကိစ္စဖြစ်စေ၊ ဘာသာသာသနာတို့၏ကိစ္စဖြစ်စေ၊ မှန်ကန်စွာဘက်က ရဲရင့်ရင့် ရပ်တည်ကြရပေသည်-ဟူ၍လည်း သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမ ပေးကြရပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကလည်း ရဲရင့်သည့် စိတ်ဓာတ်များထားရှိကြရပေသည်။

၄။ အတတ်ပညာ သင်ယူရာ၌ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ် ရှိကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌ သားငယ် သမီးငယ်တို့....အတတ်ပညာသင်ယူရာ၌ ပျင်းရိခြင်းမရှိ၊

စွဲမြဲသည့် စိတ်ဓာတ်များဖြင့် သင်ယူနိုင်ရအောင် မိဘ၊ ဘိုးဘွား စသည့် ကြီးကဲသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။

သားငယ် သမီးငယ်တို့...အတတ်ပညာ သင်ယူရသည့် အရွယ်မှာ အတတ်ပညာ သင်ယူခြင်း၌ စွဲမြဲသော စိတ်ဓာတ်မရှိမူ၍ ပျင်းရိပေါ့ဆ နေခဲ့သော်၊ မသင်ယူဘဲ နေခဲ့သော် ပညာမတတ်သူ၊ ပညာမဲ့သူများ ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။ ပညာမဲ့သူတို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာကိုလည်း ရအောင်ရှာနိုင်ကြသဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ အလှူဒါန စသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်များ မပြုနိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ် မရှိသူတို့သည် ဘဝသံသရာမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ မရောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရ ပေသည်။

အတတ်ပညာကို တတ်မြောက်အောင် စွဲမြဲစွာ သင်ယူသူတို့သည် အတတ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စီးပွားဥစ္စာများကို တရားသဖြင့် ရအောင်ရှာနိုင်ကြပေသည်။ စီးပွားဥစ္စာ ရှိသူတို့သည် ဒါန စသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များကိုလည်း ပြုလိုသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘဝသံသရာမှာ ချမ်းချမ်း သာသာနှင့် ကျင်လည်ကြရပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့လည်း လွယ်ကူ သော အကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေသည် စသည်ဖြင့် သင်ကြား ပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။ သားငယ် သမီးငယ်တို့ ကလည်း စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပညာကို တတ်မြောက်အောင် သင်ယူ ကြရပေသည်။

၅။ စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေရာ၌ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ် ရှိကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌ ပညာတတ်မြောက်ပြီး၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေသည့် အရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ သားငယ် သမီးငယ်တို့ကို စီးပွားဥစ္စာ ရှာဖွေရာ၌ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာကို တရားသဖြင့် ရအောင် ရှာဖွေဖို့ရာ မိဘ၊ ဘိုးဘွား စသော ကြီးကဲသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။

သားငယ်သမီးငယ်တို့.... ပညာသင်တတ်မြောက်ပါသော်လည်း တရား
 သဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေရာ၌ စွဲမြဲသည့် စိတ်ဓာတ်မရှိမူ၍ ပျင်းရိ
 ပေါ့ဆကာ ရှာချည်တစ်လှည့်၊ မရှာချည်တစ်လှည့် ပြုနေပါက အသက်
 အရွယ် ကြီးရင့်လာသောအခါ စီးပွားဥစ္စာ မရှာနိုင်တော့ပါဘဲ ဆင်းရဲ
 နှမ်းပါးနေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသက်အရွယ် ငယ်စဉ်မှာ စီးပွား
 ဥစ္စာကို စွဲမြဲသောစိတ်ဓာတ်ဖြင့် တရားသဖြင့် ရအောင် ရှာဖွေကြရပေ
 သည် စသည်ဖြင့် သင်ကြားပြောဆို ဆုံးမပေးကြရပေသည်။ သားငယ်
 သမီးငယ်တို့ကလည်း စီးပွားဥစ္စာရှာဖွေသော အရွယ်သို့ ရောက်လာသော
 အခါ စွဲမြဲသည့်စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ရှာဖွေကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြသော သားငယ်
 သမီးငယ်တို့သည် ဒီဘဝအတွက်၊ နောင်ဘဝများအတွက် အကျိုးရှိအောင်
 ကျင့်သုံးနေထိုင်တတ်ကြသည်ဖြစ်၍ သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာ
 များ ဖြစ်ကြရပေသည်။ မိမိတို့၏ မျိုးရိုးစဉ်လာ ဘာသာ သာသနာ
 တို့ကို အရှည်တည်တံ့အောင် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြ
 မည် ဖြစ်၍လည်း သားမြတ်ရတနာ သမီးမြတ်ရတနာများ ဖြစ်ကြရ
 ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်။

‘‘လိုက်နာဖွယ်ရာ တိုးတက်ကြီးပွားရာ’’

‘ဆရာတော်တို့ကို ဥပေပနိုင်ငံ၊ ကနေဒါနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံတို့က တရားဟော တရားပြ ပင်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးဆောင် တို့သည် ၁၃၅၈-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း (၅) ရက် (၁၂-၄-၆၇) စနေနေ့မှ စ၍ ပြည်ပသာသနာအတွက် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်အရ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်၊ ဖရီးမောက်မြို့၊ ဓမ္မပါလ ကျောင်းသို့ ထောက်ခံခဲ့ကြပါသည်။ ၁၃၅၉-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၂-ရက် (၆-၇-၆၇) တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ ဝါဆိုလဆန်း (၉) ရက်၊ ဇူလိုင်လ ၁၃-ရက်နေ့အထိ တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက် ကြပါသည်။

တရားစခန်းပြီးဆုံးသည့် ဝါဆိုလဆန်း ၉-ရက်နေ့၌ ညနေ (၃) နာရီမှ (၄) နာရီအထိ ပူဇော်ပွဲပြုလုပ်ကြပါသည်။ ထိုပူဇော်ပွဲ၌ အနုမောဒနာတရားနှင့် သြဝါဒတရား ဟောကြားပေးပါရန် ဓမ္မပါလ ကျောင်း ကပ္ပိယကာရကအဖွဲ့မှ လျှောက်ထားသဖြင့် ပူဇော်ပွဲတရား ရှေးဦးစွာ ဟောကြားပေးရပါသည်။ ပူဇော်ပွဲ၌ အာမိသပူဇာ= လူဖွယ်ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ဓမ္မပူဇာ=အကျင့်ဓမ္မတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော ပူဇော်ခြင်း ၂-ပါးဖြင့် ပူဇော်ရသောကြောင့် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည် ဟူ၍ ဟောကြားပြီးသောအခါ သြဝါဒတရားကို ဆက်လက်၍ ဟောကြားပေးပါသည်။

ဖရီးမောက်မြို့၊ ဓမ္မပါလကျောင်း ဒကာဒကာမတို့သည် မိမိတို့၏ ဘာသာသာသနာကို အလွန်ပင် တိုးတက်ကြီးပွားလိုကြပေသည်။ တိုးတက် ကြီးပွားလိုကြသည့်အားလျော်စွာ ကပ္ပိယကာရကအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ ဆောင် ရွက်နေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ ဆောင်ရွက်ကြရာ၌

အကြောင်း ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက မိမိတို့ ရည်မှန်းကြသည့်အတိုင်း တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပြည့်စုံရမည့်အကြောင်း ၂-ပါးမှာ-

- ၁။ မိမိတို့ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ဘာသာရေး သာသနာရေး လုပ်ငန်းများသည် မှန်ကန်သော ဘာသာရေး သာသနာရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြရပေမည်။
- ၂။ အတူတကွ ဆောင်ရွက်ကြသည့် အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားများသည် အချင်းချင်း ညီညွတ်မှု ရှိကြရပေမည်။ ဤအကြောင်း ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါက မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း တိုးတက်ကြီးပွားလာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အလုပ်မှန်ကန်၊ ညီညွတ်ပြန်၊ အမှန်တိုးတက်ကြောင်း။

၁။ မှန်ကန်သော ဘာသာရေး သာသနာရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌ အခြားသော စီးပွားရေး ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် မရောနှောစေပါဘဲ မိမိတို့၏ ဘာသာ သာသနာ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် ပရိယတ္တိသာသနာ= စာပေကျမ်းဂန်ပိဋကတ်တော်များကို သင်ကြားလေ့လာတတ်မြောက်ရာ တတ်မြောက်ကြောင်းသော်လည်း ဖြစ်စေရမည်။ ပဋိပတ္တိသာသနာ= သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာများ တိုးတက်ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း သော်လည်း ဖြစ်စေရမည်။ သို့မဟုတ် ပရိယတ္တိသာသနာနှင့် ပဋိပတ္တိသာသနာ ၂-မျိုးလုံး တိုးတက်ကြီးပွားရာ၊ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း သော်လည်း ဖြစ်စေရမည်။

ဤကဲ့သို့ အခြားသော စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် မရောနှောစေပါဘဲ ပရိယတ္တိသာသနာ=စာပေကျမ်းဂန် ပိဋကတ်တော်များ တတ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ= သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာများ တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင် အရှည်တည်တံ့

လိုက်နာဖွယ်ရာ တိုးတက်ကြီးပွားရာ

နိုင်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့သည် ဘာသာရေး သာသနာရေး အတွက် မှန်ကန်သော လုပ်ငန်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် အချင်းချင်း ညီညွတ်မှု ရှိကြရမည်ဟု ဆိုရာ၌ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် မိမိတို့၏ ဘာသာ သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်ကြမည့်အခါမှာ ချစ်ခင်သည့် မေတ္တာ၊ သနားကြင်နာသည့် ကရုဏာများ ရွှေ့ထား၍ ဆောင်ရွက်ကြရပေမည်၊ တစ်ဦး၏အပြစ်ကို တစ်ဦးက ခွင့်လှယ်နိုင်ကြရပေမည်၊ သည်းခံနိုင်ကြရပေမည်၊ ဤတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပါက အချင်းချင်း ညီညွတ်မှုကို ရရှိကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဆင်္ဂဟသုတ္တန်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချီးမြှောက်ခြင်းတရား ၄-ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်၍ ဆောင်ရွက်ကြပါလျှင် အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် အရှည်သဖြင့် ညီညွတ်မှု များ ရရှိနေကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ချီးမြှောက်ခြင်းတရား ၄-ပါးမှာ—

- ၀။ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် နည်းများမဟူ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုများ ပြုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြောဆိုကြရာ၌ မေတ္တာ ကရုဏာ ရွှေ့ထား၍ ချိုချိုသာသာ ကြင်ကြင်နာနာ ပြောဆိုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။
- ၃။ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် တစ်ဦး၏အကျိုးစီးပွားကို တစ်ဦးက လိုလား၍ ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည်၊ လောကီရေးရာအတွက် စီးပွားရေး ကြီးပွားရေးများ တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည်၊ ဓမ္မရေးရာအတွက် သဒ္ဓါ တရား၊ သီလတရား၊ သမာဓိ-ပညာတရား စသည်များ တိုးတက်ကြီးပွားလာရအောင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် သွားအတူ၊ လာအတူ၊ ချမ်းသာ
အတူ၊ ဆင်းရဲအတူ အနိမ့်အမြင့် မခွဲခြားပါဘဲ ပူးတွဲကာ
ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤချီးမြှောက်ခြင်းတရား ၄-ပါးဖြင့် အချင်းချင်း ထောက်ပံ့
ချီးမြှောက်လျက် ဘာသာ သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်ကြပါလျှင်
အရှည်သဖြင့် ညီညွတ်မှုများ ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘာသာ သာသနာ
အတွက် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု
လိုက်နာဖွယ်ရာ သြဝါဒတရား ဟောကြားပေးခဲ့ပါသည်။

သစ္စမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်၊

နယ်သာလင်မှ ဂျိုးမာတင် မေးပါ ဖြေပေးရာ။

ဆရာတော်တို့ကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ သကျမုနီရိပ်သာမှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝိဇယက ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၈ ခု၊ ဘန်ခူးလဆန်း ၅-ရက် (၁၂-၄-၉၇) စနေနေ့မှစ၍ ပြည်ပ သာသနာအတွက် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်အရ ရန်ကုန်မှ ဘန်ကောက်၊ ဘန်ကောက်မှ ပြင်သစ်၊ ပြင်သစ်မှ နယ်သာလင် အောင်စင် ဒရက်မြို့ တရားစခန်းသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုတရားစခန်း၌ ၁၀-ရက် တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ထိုတရားစခန်း၌ နေ့စဉ် ညနေ ၃-နာရီမှ ၅-နာရီအထိ တရားစစ် ပေးရပါသည်။ ည ၇-နာရီခွဲမှ ၈-နာရီခွဲအထိ တရားဟောပေးရပါ သည်။ ယောဂီ ၂၀-ခန့်ရှိပါသည်။ တရားစစ်ပေးရာတွင် ယောဂီများက သူတို့ သိလိုရာ မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ မေးလျှောက်ရာတွင် အသက် (၇၃) နှစ်ရှိ ဒက်ချီလူမျိုး အမျိုးသား ယောဂီ ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားသည်မှာ အရှင်ဘုရားက အထွေထွေ အမှတ်ကို ရှုမှတ်ရာတွင် ပြုချင်သည့် စိတ်ကစ၍ ရှုမှတ်ရမည်ဟု စေခိုင်း သည်။ ပြုချင်သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်သဖြင့် ဘာအကျိုးများ ရရှိနိုင်ပါသလဲဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ပြုချင်သည့်စိတ်များကို ရှုမှတ်ရသဖြင့် အမှတ်တို့ကို ပို၍ စိပ်စိပ် ရှုမှတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ တရားတွေကို ရွှေကထက်ပို၍ တွေ့သိလာ နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ တရားတွေ ရွှေကထက် ပို၍ တိုးတက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည့်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထိုနောက် ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ စာအုပ်တွေ ဖတ်တာနဲ့လည်း တရားတွေ မပြည့်စုံလာနိုင်ဘူးလားဟု မေးလျှောက် ပြန်ပါသည်။ စာအုပ်ဖတ်ရုံမျှနှင့် မိမိအလိုရှိအပ်သည့် မင်တုရား ဖိုလ်

သီကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

တရားများ မပြည့်စုံနိုင်ပေ၊ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မှုသာ ပြည့်စုံနိုင်သည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

တရားတွေ ရှုမှတ်နေပါသော်လည်း ယခုထောက်နေသည့် အဆင့်မှ မတိုးတက်လာဘူးလို့ ထင်နေပါသည်ဟု ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။ နာမ်တရား တိုးတက်တာကတော့ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်တာလိုတော့ မထင်ရှားပေ။ ရှုမှတ်နေရင်တော့ တိုးတက်နေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပြန်ပါသည်။

ထို့နောက် ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ယခု သူ့ဘဝမှာ အားလုံး အဆင်ပြေနေသည်၊ သူ့အတွက် ဘာလိုသေးသလဲ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ တရားအားထုတ်နေဖို့ မလိုပါဘူးဟူ၍ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဒီဘဝအတွက်သာ အဆင်ပြေနေပါသော်လည်း နောက်နောင်ဘဝတွေမှာ အဆင်မပြေဘဲ ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ ရှေးလွန်လေပြီးသောဘဝ အဆက်ဆက်တို့က ဖြစ်လာ၊ ကိန်းပါလာသည့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော အနိသယကိလေသာတွေ ရှိနေသေးသောကြောင့် နောက်နောင်ဘဝများမှာ အဆင်မပြေဘဲ ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်ဟု ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ သူ့ကို နတ်တွေကပါ ကူညီနေကြသည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်နောင်ဘဝများအတွက်လည်း ပူစရာမလိုဟူ၍ လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

ဆဲဒီ အကူအညီများကို အကောင်းဆုံး အသုံးချဖို့ လိုအပ်ပါသည်ဟု အကျဉ်းချုပ်မျှသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မိမိရရှိနေသည့် အကူအညီများကို အကောင်းဆုံး အသုံးချဖို့ဆိုသည်မှာ စွမ်းနိုင်သမျှ အလှစီနပြုနေဖို့၊ ၅-ပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်ဖို့၊ အချိန်ရသမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နေဖို့ လိုအပ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဂျိုးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ သူသည် ကက်တလိပ်ဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ပြောင်းလာခဲ့သူ ဖြစ်သည်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ နောင်ဘဝများအတွက် ယခုဘဝမှာ တစ်ဘဝလုံးပင် ကြောက်နေရမှာလားဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

နယ်သာလင်မူဂျီးမာတင်မေးပါ ဖြေပေးရာ

ကြောက်ခြင်းသည် ၂-မျိုးရှိပေသည်။ ဒေါသကြောင့် ကြောက်ခြင်းနှင့် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ကြောက်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပေသည်။ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ကြောက်ခြင်းသည် ကောင်းသောကြောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ဒေါသကြောင့် ကြောက်ခြင်းဟူသည် ယခုဘဝမှာ ပြည့်စုံနေသည့် စီးပွားဥစ္စာ၊ မိဘဆွေမျိုး၊ သားသမီး၊ လင်ယောက်ျား၊ ဇနီးမယားတို့နှင့် ခွဲခွာ၍ နောင်ဘဝများသို့ တစ်ယောက်တည်း သွားရမည်ဟု စိုးရိမ်ပူဆွေးသော အနေဖြင့် ကြောက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ကောင်းသောကြောက်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ မကောင်းသောကြောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ကြောက်ခြင်းဟူသည်—

ဘဝသံသရာ၌ ကျင်လည်နေရသမျှ ကာလပတ်ဆုံး ချစ်ခင်လှသည့် မိဘဆွေမျိုး၊ သားသမီး၊ လင်ယောက်ျား၊ ဇနီးမယားတို့နှင့် တွေ့ကြုံဆုံကြပြီးလျှင် နောင်တစ်နေ့ ခွဲခွာကြရခြင်းသည် ရှောင်ကွင်းလို့မရ လောကဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝသံသရာဆိုသည်မှာ ကြောက်စရာကောင်းလှပေသည်။ ဘဝသံသရာမှ လွတ်ကြောင်းတရားတို့ကို ရှာမှီးမှတော်မည်ဟု သံဝေဂဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ကြောက်ခြင်းသည် ကောင်းသောကြောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဂျီးမာတင်က လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ဗုဒ္ဓဟောကြားသည့် တရားတော် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖတ်ဖူးသည်မှာ လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်က ခံစားချက်များနှင့် နောင်အခါဖြစ်လာမည့် ခံစားချက်များကို မတွေးတောနေနဲ့၊ ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်လက်ရှိ အချိန်မှာသာ ကောင်းအောင်နေဖို့သာ လိုအပ်သည်ဟု ဖတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ အဲဒါကိုတော့ သိပ်သဘောကျပါသည်။ အဲဒါ မှန်တယ်မဟုတ်လားဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ပစ္စုပ္ပန်လက်ရှိ အချိန်မှာသာ ကောင်းအောင်နေလို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ မှန်ပါပေတယ်။ သို့ဖြစ်၍ ကောင်းအောင် နေတတ်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ကောင်းအောင်နေခြင်း ဆိုသည်မှာ ၄-မျိုးရှိပေသည်။

- ၁။ အလ္လဒါနများကို ပြုလုပ်၍နေခြင်း
- ၂။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၍နေခြင်း
- ၃။ စိတ်တည်ငြိမ်မှုရအောင် သမထတရားအားထုတ်၍နေခြင်း
- ၄။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍နေခြင်း ဟူ၍ ၄-မျိုးရှိပေသည်။

ဤ ၄-မျိုးဖြင့် နေခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန် လက်ရှိအချိန်မှာ ကောင်းအောင် နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဤကောင်းအောင်နေခြင်း ၄-မျိုးတို့တွင် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ နေခြင်းသည် အကောင်းဆုံးနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အလ္လဒါနပြုလုပ် နေခြင်း၊ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်း၍နေခြင်း၊ သမထတရားကို ပွားများအားထုတ်၍ နေခြင်းတို့သည် ကောင်းသော နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ အကောင်းဆုံး နေခြင်းတို့ မဖြစ်ကြပေ။

အဘယ်ကြောင့် ဒါန-သီလ-သမထ တို့ဖြင့် နေခြင်းသည် အကောင်းဆုံးနေခြင်း မဖြစ်ပါသလဲ ဆိုပါလျှင် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ ကုသိုလ်တို့သည် ဘဝ၏ ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မပို့ပေးနိုင်၊ ဘဝ၏ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်သည့်တိုင်အောင် မပို့ပေးနိုင်သောကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ တို့ဖြင့် နေခြင်းသည် အကောင်းဆုံးနေခြင်း မဖြစ်ဟု ဆိုရပေသည်။

ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်မှာ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုထားကြသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ ကုသိုလ်တို့က မြင့်တင်ပေးလိုက်၍ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံမှ တစ်ပါးသော ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွား နိုင်ကြပေသည်။ သို့သော် ထိုဒါန၊ သီလ၊ သမထ ကောင်းမှုအရှိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဆိုသည့် မကောင်းသည့် ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝများသို့ ပြန်ရောက်ကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ သမထတို့ဖြင့် နေခြင်းသည် ကောင်းသောနေခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ အကောင်းဆုံးနေခြင်း မဟုတ်ဟု ဆိုရပေသည်။

နယ်သာလင်မှဂျိုးမာတင်မေးပါ ဖြေပေးရာ

ဝိပဿနာဖြင့်နေခြင်းသည် ဟောမှုနှင့် ကျင့်မှု ဤ ၂-ခု ပြည့်စုံသွား
သောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း
ဆုတောင်းခဲ့ကြသည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို
ရရှိသွားကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဖြင့် နေခြင်းသည်
အကောင်းဆုံးနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တရားစခန်းပြီးသည့်ပြီလ ၂၀-ရက်နေ့၌ ဂျိုးမာတင်ကမေးလျှောက်
ပြန်သည်မှာ ဝိပဿနာရှုမှတ်နေရင် ဘယ်လိုမေတ္တာ ဖြစ်လာနိုင်ပါသလဲဟု
မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။ ရှုမှတ်နေခိုက်မှာ ဒေါသဖြစ်ခွင့်မရ၍ ဒေါသ
ကင်းသွားသောကြောင့် အဒေါသဆိုတဲ့မေတ္တာ ဖြစ်လာပေသည်။

သွယ်စိုက်တဲ့နည်းဖြင့် မေတ္တာကို ရရှိတာလားဟု မေးပြန်ပါသည်။
သွယ်စိုက်သောနည်းဖြင့် ရရှိတာမဟုတ်ပေ။ ဒေါသကင်းသွားသည်နှင့်
တစ်ပြိုင်နက် အဒေါသဆိုတဲ့ မေတ္တာ အလိုလိုပင် ဖြစ်လာပေသည်ဟု
ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဂျိုးမာတင်က သြဝါဒပေးခဲ့ပါဦးဟုလျှောက်ထားသဖြင့် ဂျိုးမာတင်
ယခု ရှုမှတ်နေသည့် ဝိပဿနာသည် သင့်အတွက် အကျိုးအရှိဆုံးတရားပင်
ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်ခြင်းအလုပ်သည် ဒီဘဝအတွက် နောင်ဘဝ
များအတွက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားရန်အတွက် အကောင်းဆုံး
အလုပ် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤဝိပဿနာအလုပ်ကို ဆက်လက်ပြီး
အားထုတ်နေရမည်ဟု သြဝါဒတရား ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပ်သာဆရာတော်။

‘ဘယ်လ်ဂျီယန်မှာ ခါနုဟောပါ သိကောင်းစရာ’

ပြင်သစ်နိုင်ငံ သက္ကမုနိရိပ်သာမှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝိဇယက တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ပါသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၈-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း (၅)ရက် (၁၂-၄-၆၇) စနေနေ့မှ စ၍ ပြည်ပသာသနာအတွက် ခရီးတွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်အရ ရန်ကုန်မှ ဘန်ကောက်၊ ဘန်ကောက်မှ ပြင်သစ်၊ ပြင်သစ်မှ နယ်သာလင်နိုင်ငံ အော်စင်ဒရက်မြို့ တရားစခန်းသို့ ကြွရောက်၍ (၁၀) ရက် တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

နယ်သာလင် တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဘယ်လ်ဂျီယန် ဘရပ်ဆဲမြို့နေ မာရီစီစဲ အမည်ရှိသူအမျိုးသမီးယောဂီ၏ အိမ်ဝင်းအတွင်း ယာယီစံကျောင်း၌ တစ်ညအိပ်ခဲ့ရပါသည်။ မာရီစီစဲ မိသားစုတို့က တရားနာပရိသတ်များ ဖိတ်ထားပါသည်။ ယနေ့ည (၈) နာရီမှ (၉) နာရီအထိ တရားဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားပါသဖြင့် တရားဟောပေးရပါသည်။

ယနေ့ည ဟောကြားပေးမည့် တရားမှာ အနှစ်သာရ (၃)ပါးတရားဖြစ်ပေသည်။

- (၁) နံပါတ်.... ပစ္စည်းဥစ္စာထဲမှ ခါနုကုသိုလ် အနှစ်သာရကို ထုတ်ယူရမည်
- (၂) နံပါတ်....ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှ သီလကုသိုလ် အနှစ်သာရကို ထုတ်ယူရမည်
- (၃) နံပါတ်.... အသက်ဇီဝိတိန္ဒြေထဲမှ ဝိပဿနာကုသိုလ် အနှစ်သာရကို ထုတ်ယူရမည်ဟူ၍ အကျဉ်းချုပ် ဟောကြားပြီးမှ အကျယ်ချဲ့ဟောကြားပါသည်။

ဘယ်လ်ဂျီယန်မှာ ဒါနဟောပါ သိကောင်းစရာ ၁၈၃

ထို အနှစ်သာရ (၃) ပါးတို့တွင် ဒါနကုသိုလ်အနှစ်သာရ ဖြစ်ပုံကို အထောက်အထားသာဓကပြု၍ ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ ဟောကြားပြီး သောအခါ မေးခွန်းမေးကြပါသည်။ သိစရာကောင်းသည့် မေးခွန်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဒါနကုသိုလ် အနှစ်သာရဖြစ်ပုံ အထောက်အထားသာဓကမှာ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ရဟန်း ၂-ပါး၏ အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့သည် တစ်ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ အတူ နေထိုင်ကြသည့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော ရဟန်း ၂-ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဧည့် ရဟန်း ၂-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးက ရဟန်းတော်ဆိုတာ ဒါနပြုသင့် သည်။ နောက်တစ်ပါးက ရဟန်းတော်ဆိုတာ ကိုယ့် သိလသိက္ခာကိုသာ ပြည့်စုံအောင်ကျင့်ဖို့လိုသည်။ ဒါနမပြုသင့်ဟု အယူအဆချင်းမတူဘဲ ဖြစ်နေကြပေသည်။ ဘယ်လိုမှ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးလို့ မရကြပေ။ အယူအဆများရှိနေလျက်နှင့်ပင် ပျံလွန်တော်မူသွားကြပေသည်။ ကောင်း မြတ်သည့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌ အဖန်ဖန်ဖြစ်ကြပေသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦး တို့သည် လူ့ပြည်၌ လူလာဖြစ်ကြပေသည်။ ရဟန်းဘဝက ဒါနပြုခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ကောသလမင်းကြီး၏ အမြတ်နိုးဆုံး မိဖုရားကြီး၏ သား ဖြစ်လာပေသည်။ ရဟန်းဘဝက ဒါနမပြုခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်က အခိုင်းအစေ နန်းတွင်းသူမ၏ သား ဖြစ်လာပေသည်။ တစ်နေ့တည်းမှာ ဖွားမြင်ကြပေ သည်။ မိဖုရားကြီး၏ သားက မြင့်မြတ်သော သလ္လန်၌ မြင့်မြတ်သော အခင်းအရံတို့ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေထိုင်ရပေသည်။ အခိုင်းအစေမ၏ သားက ယုတ်ညံ့သော အခင်းအရံများဖြင့် နေထိုင်ရပေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ ထို သူငယ် ၂-ဦးတို့ကို အမည်ပေးမင်္ဂလာ ပြုလုပ် ဖို့ရန် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ကြလေ၏။ ထိုအခါ သူငယ် ၂-ယောက်တို့၏ အခန်း တွင်း၌ မည်သူမျှမရှိသည့်အခိုက် သလ္လန်ပေါ်မှ မိဖုရား၏သားက ကြမ်းပြင်၌ရှိသော အခိုင်းအစေမ၏သားကို ဤသို့ ပြောကြား၏။ ရဟန်း ဘဝဖြစ်စဉ်က အလှူဒါနပြုဖို့ရာ တိုက်တွန်းခဲ့သည့် အကျွန်ုပ်၏စကားကို သင် မလိုက်နာခဲ့၍ ကြမ်းပြင်မှာ ကြမ်းတမ်းသည့် အခင်းအရံများဖြင့် နေရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သိမ်မွေ့သော အခင်းအရာများဖြင့် သလ္လန်ပေါ်မှာ ချမ်းသာစွာ နေရသော အကျွန်ုပ်ကိုကြည့်စမ်းပါဟု ဒါနု၏အကျိုးတို့ကို ပြောလေ၏။ အခိုင်းအစေမ၏ သားကလည်း အညွှန်မခံပါဘဲ သိမ်မွေ့တာများလည်း ပထဝီပါပဲ၊ ကြမ်းတမ်းတံများလည်း ပထဝီပါပဲ၊ မထူးပါဘူးဟု ဆိုကာ ပြန်ချေပလေ၏။ သင့်မာနတွေ သိပ်မတက်သင့်ပါဘူးဟူ၍လည်း ချေပလေ၏။

ဤသူငယ် ၂-ယောက်တို့၏ ပြောနေကြသည့် စကားကို သုမန မင်းသမီး ကြားသွားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွား၍ လျှောက် ထားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား... မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦး ရှိပေသည်။ သဒ္ဓါတရားချင်းလည်း တူကြပေသည်။ သီလ တရားချင်းလည်း တူကြပေသည်။ ပညာတရားချင်းလည်း တူကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း တစ်ဦးက ဒါနုပြုပါသည်။ တစ်ဦးက ဒါနုမပြုပါ ဘုရား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးတို့၏ အကျိုးပေးခြင်း တူနိုင်ကြပါသလား၊ ထူးကြပါသလား-ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ- သုမနမင်းသမီး၊ အကျိုး ပေးခြင်း မတူကြပေ။ အလှူဒါနပြုထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်က အလှူဒါနမပြုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျိုး ၅-မျိုးဖြင့် သာလွန်လွှမ်းမိုးနေတယ်။ အသက်ရှည် ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံများခြင်း၊ အစိုး ရခြင်း ဟူသော ဤအကျိုး ၅-မျိုး သာလွန်လွှမ်းမိုးနေသည်ဟု မိန့်ကြား တော်မူလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ သုမနမင်းသမီးက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ- မြတ်စွာ ဘုရား ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးတို့သည် ကွယ်လွန်စုတေသွားကြပြီးလျှင် နတ်ပြည်၌ သွားရောက်၍ ဖြစ်ကြသည်ဆိုပါတော့ဘုရား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့၏ အကျိုးပေးတို့သည် တူသွားကြပါပြီလားဘုရား၊ သို့မဟုတ် ထူးနေကြ ပါသေးသလားဘုရားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူပြန်သည်မှာ- သုမနမင်းသမီး နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြရတဲ့အခါမှာလည်း အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ အလှူဒါန ပြုခဲ့ဖူးသည့် နတ်သားက အလှူဒါန မပြုခဲ့ဖူးတဲ့ နတ်သားထက်

အကျိုး ၅-မျိုးပဲ သာလွန်လွမ်းမိုးနေပေသည်။ နတ်၌ဖြစ်သော အသက် ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံပရိသတ်များခြင်း၊ နတ်၌ဖြစ်သော အစိုးရခြင်းဟူသော ဤ ၅-မျိုးဖြင့်ပင် သာလွန် လွမ်းမိုး နေပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ သုမနမင်းသမီးက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ- မြတ်စွာဘုရား နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ လူ့ပြည်သို့ ပြန်ရောက်ကြသည် ဆိုပါတော့ဘုရား... ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးတို့၏ အကျိုးပေးတို့သည် တူသွားကြပါပြီလားဘုရား၊ သို့မဟုတ် ထူးနေကြပါသေးသလားဘုရားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူပြန်သည်မှာ- သုမနမင်းသမီး လူ့ ပြည်သို့ ပြန်ရောက်ပါသော်လည်း- အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ အလှူ ဒါန ပြုခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်က အလှူဒါန မပြုခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျိုး ၅-မျိုးပင် သာလွန်လွမ်းမိုးနေပေသည်။ လူ၌ဖြစ်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံပရိသတ်များခြင်း၊ လူ၌ ဖြစ်သော အစိုးရခြင်းဟူသော ဤအကျိုး ၅-မျိုးပင် သာလွန်လွမ်းမိုး နေပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော် မူလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ သုမနမင်းသမီးက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ- မြတ်စွာ ဘုရား ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးတို့သည် လူ့ဘောင်၊ လူ့လောကမှထွက်၍ ရဟန်းပြုပါသည် ဆိုပါတော့ဘုရား၊ ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့၏ အကျိုးပေး တို့သည် တူသွားကြပါပြီလားဘုရား၊ သို့မဟုတ် ထူးနေကြပါသေးသလား ဘုရားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ- သုမနမင်းသမီး ရဟန်း ဘောင်သို့ ရောက်သွားသည့် အခါမှာလည်း အလှူဒါန ပြုခဲ့ဖူးသော ရဟန်းတော်က အလှူဒါန မပြုခဲ့သော ရဟန်းတော်ကို အကျိုး ၅-မျိုးပင် သာလွန်လွမ်းမိုးနေပေသည်။ သင်္ကန်းပေါများခြင်း၊ ဆွမ်းပေါများခြင်း၊ ကျောင်းပေါများခြင်း၊ ဆေးပေါများခြင်း၊ အတူတကွ နေထိုင်ကြသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ အကြည်ညိုကို ခံယူရခြင်း ဟူသော ဤ ၅-မျိုးတို့ဖြင့် သာလွန်လွမ်းမိုးနေပေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ သုမနမင်းသမီးက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ- မြတ်စွာ ဘုရား ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြ၍

ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပါပြီ ဆိုပါတော့ဘုရား၊ ထိုရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏အကျိုးပေးတို့သည် တူသွားကြပါပြီလားဘုရား၊ သို့မဟုတ် ထူးကြပါသေးသလားဘုရားဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူပြန်သည်မှာ—သုမနမင်းသမီး ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီးသော အခါမှာခတ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရာတွင် တူသွားကြပေပြီ၊ ထူးခြားမှုမရှိတော့ပေဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဤသို့ ဒါနကုသိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ်သည့်တိုင်အောင် လိုက်ပါ၍ အသက်ရှည်ခြင်း စသော အကျိုး ၅-မျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် အဖိုးတန်သည့်၊ ခိုင်မာသည့် အနှစ်သာရ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဒါနကုသိုလ် အနှစ်သာရဖြစ်ပုံကို အကျယ်ချဲ့၍ ဟောကြားပေးပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂုလိပိလိ ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

တရားပွဲပြီးသွားသောအခါ တရားနာပရိသတိထဲမှ တယ်လ်ဂျီယန် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က မေးခွန်းတစ်ခု မေးလျှောက်ပါသည်။ ဒါနသည် မေတ္တာလား သို့မဟုတ် ကရုဏာလားဟု မေးလျှောက်ပါသည်။ မေးခွန်းမေးသူ၏ မေးလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ ဒါနကို မေတ္တာဖြင့် ပြုလုပ်ရပါသလား၊ သို့မဟုတ် ကရုဏာဖြင့် ပြုလုပ်ရပါသလားဟု မေးလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဒါနသည် မေတ္တာလည်း မဟုတ်ပေ၊ ကရုဏာလည်း မဟုတ်ပေ၊ ဒါနကို မေတ္တာဖြင့်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ကရုဏာဖြင့်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်ဟု ရှေးဦးစွာ ဖြေကြားပေးလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် ထပ်မံ၍ ရှင်းလင်းဖြေကြားပေးလိုက်သည်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပြည့်စုံနေကြသည့် ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့လို၍ ပေးလှူခြင်း၊ ပူဇော်လို၍ ပေးလှူခြင်းတို့သည် မေတ္တာဖြင့် ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာများ မပြည့်စုံ ဖြစ်နေကြသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သနား၍ စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းတို့သည် ကရုဏာဖြင့် ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဓရာတော်။

‘အော်စင်ဒရက် တရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ’

ဆရာတော်တို့ကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ သကျမုနိရိပ်သာမှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝိဇယက ဥရောပနိုင်ငံများသို့ တရားဟော၊ တရားပြကြွပါရန် ပင့် လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့်ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၅၈-ခု၊ တန်ခူး လဆန်း ၅-ရက် (၁၂-၄-၉၇) စနေနေ့မှစ၍ ပြည်ပသာသနာ့အတွက် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်အရ ရန်ကုန်မှ ဘန်ကောက်၊ ဘန်ကောက် မှ ပြင်သစ်၊ ပြင်သစ်မှ နယ်သာလင်နိုင်ငံ အော်စင်ဒရက်မြို့ တရားစခန်း သို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုတရားစခန်း၌ ပြီလ ၁၈-ရက်နေ့မှ ၂၀- ရက်နေ့အထိ တရားဟော တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ယောဂီ ၂၀-ရှိပါသည်။

ထို အော်စင်ဒရက်မြို့ တရားစခန်း၌ နေ့စဉ် ညနေ ၃-နာရီမှ ၅-နာရီ အထိ တရားစစ်ပေးရပါသည်။ ည ၇-နာရီခွဲမှ ၈-နာရီခွဲအထိ တရား ဟောပေးရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးရာတွင် ယောဂီများက ဝိပဿနာအကျိုးတရားနှင့်စပ်သော လျှောက်ထားဖွယ်များကို လျှောက် ထား မေးမြန်းကြပါသည်။

အသက် (၄၇)နှစ်ရှိ ပိန်းကလပ်စင်းအမည်ရှိသူ ဒတ်ချ်လူမျိုးအမျိုး သမီးယောဂီက လျှောက်ထားသည့်မှာ သူ ဝိပဿနာတရားကို ၂-နှစ် အားထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ယခုလို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာ သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်တွေ ပြည့်စုံလာရအောင် အားထုတ်တာဖြစ်တယ်၊ သူ့မှာ အိမ်ထောင်နှင့်လည်း ကွဲနေသည်၊ ကလေးတွေလည်း သူနှင့်အတူ မနေ ကြတော့ဘဲ တွက်သွားကြကုန်တယ်-ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တယ်ဆိုတာ အားထုတ်နေဆဲ၊ ခဏမှာ အဲဒီလိုလူမှုရေးရာတွေကို ရည်ရွယ်၍ အားမထုတ်ရပေ၊ ကိုယ့်မှာ တရား

သိကောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

ဓမ္မများကို ရရှိဖို့ရန် တရားဓမ္မများ ပြည့်စုံလာဖို့ရန်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ အားထုတ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တရားဓမ္မများကိုရလို၍ အားထုတ်နေရင်းပင် မိမိအလိုရှိအပ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များ အလိုလိုပင် ပြည့်စုံလာတတ်ပေသည်-ဟု ဟောကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် ပိန်းကလပ်စင်းက လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ သူသည် ယောဂသမထအကျင့် နည်းပြဆရာဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဟောကြားသည့် ဥပေက္ခာနှင့်သမထသမာဓိတို့သည် တူပါသလား-ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

သမထသမာဓိနှင့် ဥပေက္ခာတို့သည် မတူကြပေ။ သမထသမာဓိဆိုသည်မှာ အထည်ခြပ်ပညတ် အာရုံတစ်ခုခုမှာ စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင် ထားပေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဥပေက္ခာဆိုသည်မှာ ချမ်းသာသည့် ခံစားဖွယ်ကိုလည်း လျစ်လျူရှုခြင်းသဘော၊ ဆင်းရဲသည့်ခံစားဖွယ်ကိုလည်း လျစ်လျူရှုခြင်းသဘောဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မတူကြပေ။

သမထသမာဓိသည် ပညတ်ကိုအာရုံပြုပေသည်။ ဝိပဿနာရှုလို့ ဖြစ်လာသော ဥပေက္ခာသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ပရမတ်ကို အာရုံပြုသည်။ ထို့ကြောင့် သမထသမာဓိနှင့်ဥပေက္ခာတို့သည် မတူကြပေဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ပိန်းကလပ်စင်းက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ အနောက်နိုင်ငံ ပညာရေးမှာ အဖြေကိုရှာကြရပါသည်။ အဖြေမရမှားကို ကြောက်နေကြရပေသည်။ သူ ဒီနေ့ နံနက် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရသည်မှာ ကြောက်စိတ်မရှိပါဘဲ မေတ္တာဖြင့် အားထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သည့်အခါမှာ အဖြေကို ရမှရနိုင်ပါ့မလားဟု ကြောက်နေဖို့မလိုပါ။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင်သာ ရှုမှတ်ရမည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်နေလျှင် မိမိလိုအပ်သည့် အကျိုးတရားများ ကို ရရှိခြင်းတည်းဟူသော အဖြေများ အလိုလိုထွက်ပေါ်လာပါလိမ့်မည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အော်စင်ဒရက်တရားစခန်းမှမေးကြ ပြေပေးရ ၁၈၉

အသက်(၅၀)နှစ်ရှိ တွန့်ကွန်အမည်ရှိသူ ဒတ်ချ်အမျိုးသားယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ သူ ဝိပဿနာတရားကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစ၍ အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဝိပဿနာတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ငှက်လိုဖြစ်ပြီး အပေါ်သို့ ပျံတက်ကြွတက်နေတတ်ပါသည်။ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်တာပါလဲ၊ တရားသဘော ဟုတ်ပါရဲ့လား...ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ထိုင်၍ ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ရာတွင် ငှက်လိုဖြစ်ပြီး အပေါ်သို့ ပျံတက်ကြွတက်နေသလိုဖြစ်ခြင်းသည် တရားသဘောအရ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သမာဓိအားကောင်းလာသောအခါ ဥဗ္ဗေဂပီတိဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဥဗ္ဗေဂပီတိဆိုသည်မှာ အထက်သို့ အပေါ်သို့ကြွတက်သော ပီတိမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးခေတ်အခါက ယင်း ဥဗ္ဗေဂပီတိဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်သွားပြီးလျှင် စိတ်ညွတ်ရာအရပ်သို့ ရောက်သွားတတ်ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အသက် (၄၀)နှစ်ရှိ တွန့်စင်ဒရက်တရားစခန်းမှမေးကြ အမျိုးသားယောဂီက သူ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့သည်မှာ (၃)နှစ်ရှိပြီဟု လျှောက်ထားပါသည်။ ထိုင်၍ရှုမှတ်ရာ၌ သူ့ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားလာပြီးလျှင် တစ်ခန်းလုံးပြည့်သွားပါသည်။ ငါဆိုတာမရှိဟုလည်း သိသွားပါသည်ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဝိပဿနာတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားလာပြီးလျှင် တစ်ခန်းလုံး ပြည့်သွားသည်ကို သိသွားခြင်းသည် ရုပ်နှင့်နာမ်နှစ်ပါးတို့တွင် ရုပ်ကို ထူးထူးခြားခြားသိသွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရုပ်ကိုယ်ကြီး ကြီးထွားလာသည်ဟု အသိစိတ်က သိလိုက်ခြင်းသည် နာမ်တရားပင်ဖြစ်ပေသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ်ကွဲပြား၍ သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်သွားသောကြောင့် ငါမရှိဟု သိသွားခြင်းဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အသက် (၃၃)နှစ်ရှိ (JOSMAAS) ဂျက်မက်စ် အမည်ရှိသူ ဒတ်ချ်အမျိုးသားယောဂီက ၁၉၉၁-ခုနှစ်မှစ၍ သူ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာကိုလည်း ခံစားရပါသည်။ ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ

ကိုလည်း ခံစားရပါသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ မခံစားရပါ။ မခံစားရတာ ဥပေက္ခာဝေဒနာလားဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရသည်မှာ မှန်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခါစမှာ ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ခံစားကြရပေသည်။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အနည်းနှင့် အများသာ ကွာခြားကြပေသည်။ အထူးသဖြင့် သမ္မသနုဗ္ဗာန်၌ ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာကို အများဆုံး ခံစားကြရပေသည်။

ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာကို ခံစားရသည်ဆိုသည်မှာလည်း မှန်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်းသို့ ရောက်လာသောအခါမှာ လူသာမန် မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့သော်မှ ခံစားနိုင်သည့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာကို ခံစားကြရပေသည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ မခံစားရပါ။ မခံစားရတာ ဥပေက္ခာဝေဒနာလားဟု မေးခြင်းသည် ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ သဘောကိုမသိ၍ မေးခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုသည်မှာ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာလည်းမဟုတ်၍ သိမ်မွေ့လှသည့် ဝေဒနာဖြစ်ပေသည်။ ခံစားရသည့် ဝေဒနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ခံစားပင် ခံစားရငြားသော်လည်း မထင်ရှား၍ သမာဓိဉာဏ်အားနည်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မခံစားရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျောက်ဖျာပေါ်သို့ သမင်ဖြတ်ကျော်သွားသော အခါ ကျောက်ဖျာပေါ်၌ နင်းသွားသော သမင်၏ မထင်ရှားသည့် ခြေရာနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ တူပေသည်။ သမင် ကျောက်ဖျာပေါ်သို့ တက်သည့်အခါ မြေကြီး၌ထင်နေသည့် အုတ်ကံခြေရာနှင့် ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာ တူပေသည်။ ကျောက်ဖျာပေါ်မှ သမင်ဆင်းသွားသော အခါ မြေကြီး၌ထင်နေသည့် အဆင်းခြေရာနှင့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ တူပေသည်။

အောင်စင်ဒရက်တရားစခန်းမှမေးကြ ပြေပေးရ ၁၉

ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဤကဲ့သို့ မထင်ရှားသောဝေဒနာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း သိမ်မွေ့စွာခံစားရသော ဝေဒနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်းသို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ မှတ်စရာအာရုံ ဖောင်းတၢ၊ ပိန်တၢနှင့် မှတ်သိမိတ်တို့ သည် အလိုလိုရှုမှတ်နေသကဲ့သို့ သက်သာမှုကို ခံစားနေရပေသည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားနေရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်၊ ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားနေကြရသည်မှာ ပို၍ပင် ထင်ရှားကြပေသည်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်သို့ ရောက်နေကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သက်ခြင်းများလည်း ကင်းသွားကြပေသည်။ ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲ ကိုလည်း အညီအမျှ ရှုမှတ်နေကြရပေသည်။ ကြောင့်ကြမစိုက်ရပါဘဲ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ရှုမှတ်နေကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ လွယ်ကူစွာ ရှုမှတ် နေကြရခြင်းသည် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားနေကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟူ၍ ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်။

။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓနေ့ဟောဝါ သိကြောင်းစရာ ။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပဲရစ်မြို့၌ ဉာဏ်တော်အမြင့် ၁၂ ပေခန့်ရှိ ရုပ်ပွားတော်ကြီး တစ်ဆူ ရှိပေသည်။ ထိုရုပ်ပွားတော်ကြီးကို အင်ဒိုချိုင်းနားမှ ပြန်လာကြသော ပြင်သစ်ပြည်တော်ပြန် စစ်သည်တော်များက တည်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဂန္ဓကုဋိ တန်ဆောင်း အဆောက်အဦးနှင့်ထကူပြင်သစ်အစိုးရက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားပေသည်။

ထို ရုပ်ပွားတော်ကြီး၏ ဂန္ဓကုဋိတန်ဆောင်း၌ ဗုဒ္ဓနေ့ အကြံပူဇော်ပွဲ ကျင်းပဖို့ရာ ပဲရစ်မြို့အနီး ဘာညူးမြို့နေ ကမ္ဘောဒီးယားဆရာတော် ကြူကင်ထန်က ပြင်သစ်အစိုးရထံ ခွင့်တောင်း၍ ကျင်းပခွင့်ရကြပါသည်။ ၁၃၅၉-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၂-ရက် (၁၈-၅-၉၇) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ကျင်းပကြပါသည်။ ထို ဗုဒ္ဓနေ့ အကြံပူဇော်ပွဲ ကျင်းပကြရာတွင် ကမ္ဘောဒီးယားဆရာတော် ကြူကင်ထန်က ဆရာတော်တို့ကို ပင့်လျှောက်သဖြင့် ကြွရောက်၍ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ အကြောင်းဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ ဗုဒ္ဓနေ့တရား ဟောကြားပေးခဲ့ရသည့်အကြောင်းမှာ ဆရာတော်တို့ကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ သကျမုနိရိပ်သာမှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝိဇယက တရားဟော တရားပြ ပင့်လျှောက်ပါသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ပြည်ပသာသနာအတွက် ခရီးထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်အရ ရန်ကုန်မှ ဘန်ကောက်၊ ဘန်ကောက်မှ ပြင်သစ်၊ ပြင်သစ်မှ နယ်သာလင်းတရားစခန်း၊ နယ်သာလင်းမှ အီတလီ တရားစခန်း၊ အီတလီမှ ဂျာမနီ တရားစခန်း၊ ဂျာမနီမှ ပြင်သစ်သို့ (ဒုတိယအကြိမ်) ခရီးစဉ်အရ ၁၃၅၉-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက် (၁၇-၅-၉၇) စနေနေ့ ပြန်ရောက်လာခဲ့ကြပါသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓနဲ့ဟော့ပါ သိကောင်းစရာ ၁၉၃

ကဆုန်လဆန်း ၁၂-ရက် (၁၈-၅-၉၇) တနင်္ဂနွေနေ့၌ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့အတွက် ကြိုတင်၍ ကျင်းပပူဇော်ပွဲကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပြည်တော်ပြန် စစ်သည်များက စည်ထားသည့် ရုပ်ပွားတော်ကြီး၏ ဂန္ဓကုဋိ တန်ဆောင်း၌ ပြုလုပ်ကျင်းပကြရာတွင် ပရစ်မြို့အနီးရှိ ဘာညူးမြို့နေ ကမ္ဘောဒီးယားဆရာတော် ကြူကင်ထန်၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ကျင်းပကြ ပေသည်။

ဗုဒ္ဓနေ့ ပူဇော်ပွဲကို ကမ္ဘောဒီးယား ယဉ်ကျေးမှုအစီအစဉ်ဖြင့် ကျင်းပ ကြပေသည်။ နံနက် ၉-နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော် က အရိုးဓာတ်တော်ကြုတ်ကို စေတီတစ်ဆူ၏ အပေါ်သို့ တင်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် အရိုးဓာတ်တော်ကြုတ်ကို စေတီငယ်အပေါ်သို့ တင်ပေးကာ ပူဇော်ပေးခဲ့ရပါသည်။

ဗုဒ္ဓနေ့ အကြိုပူဇော်ပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသော ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်၊ သီရိလင်္ကာ ဆရာတော်တို့အား ကမ္ဘောဒီးယား အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးငယ်များက ကမ္ဘောဒီးယား ယဉ်ကျေးမှု ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်၍ ဖယောင်းတိုင်ဆီမီးများကို ဆက်ကပ်ပူဇော်ကြပါသည်။ ဆရာတော်များက ဖယောင်းတိုင်ဆီမီးများကို ယူ၍ အရိုးဓာတ်စေတီကို ပူဇော်ကြပါသည်။

ကမ္ဘောဒီးယား ယဉ်ကျေးမှုဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ထားကြပုံမှာ အမျိုးသား အမျိုးသမီးငယ်တို့သည် အထက်အောက် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ် များကို ဝတ်ဆင်ထားကြပေသည်။ အမျိုးသမီးငယ်တို့သည် ဝတ်ဖြူ စင်ကြယ်များကို ဝတ်ဆင်၍ ခါးတောင်းကျိုက်ထားကြပေသည်။ ရှေးခေတ်ယိုးဒယားအမျိုးသမီးကြီးများ ဝတ်ဆင်ထားပုံနှင့် တူပေသည်။

ထိုဗုဒ္ဓနေ့ ပူဇော်ပွဲသို့ ပြင်သစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီး ဦးညွန့်တင် နှင့် ဇနီး ဒေါ်မေအောင်မြင် မိသားစုနှင့် မြန်မာသံချုံးအဖွဲ့ မိသားစု တို့လည်း လာရောက်၍ ကြည့်ရှုပူဇော်ကြပါသည်။ ထိုပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ နေသည့်အခိုက် ပူဇော်နေထိုင်ကြသည့် ပရိသတ်များမှာ မြန်မာပြည်သူ ပြည်သားတို့၏ နေထိုင်ပူဇော်ကြသည့်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူနေကြပေသည်။

ဆရာတော်၏ စိတ်တွင်လည်း မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်နေသလို ထင်မိပေသည်။

နံနက် ၁၁-နာရီတွင် ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရာ ယာယီမဏ္ဍပ်၌ နေ့ဆွမ်း ဆက်ကပ်ကြပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဒီးယားလူမျိုးတို့၏ စားသောက်ဖွယ်များ ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာစားသောက်ဖွယ်များနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူပေသည်။ 'နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ရန်ကုန်မြို့ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာ ဆရာတော်မှ ဗုဒ္ဓနေ့တရား အတိုချုပ်ဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် နေ့လည် ၁၂-နာရီ ၄၅-မိနစ်မှ ၁-နာရီ ၅-မိနစ်အထိ ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာသံရုံးအဖွဲ့မှ ဒေါ်ကော်သီစိုးက ပြင်သစ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယား အမျိုးသားတစ်ယောက်က ကမ္ဘောဒီးယားလို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဗုဒ္ဓနေ့တရား အတိုချုပ် ဟောကြားပါမည်။ ကဆုန်လပြည့်နေ့သည် မုဒ္ဓိဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အထူး အလေးဂရုပြုအပ်သောနေ့ ဖြစ်ပေသည်။ အထူး အလေးဂရုပြုရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ကဆုန်လပြည့်နေ့သည်....

၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အလောင်းတော် မွေးဖွားတော်မူသောနေ့လည်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောနေ့လည်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ဆော်မူသောနေ့လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အထူး အလေးဂရုပြုအပ်သောနေ့ ဖြစ်ပေသည်။

(၁) မဟာသက္ကရာဇ် ၆၈-ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အလောင်းတော် မွေးဖွားတော်မူခဲ့ပါသည်။ မွေးဖွားခဲ့သည့်နေရာမှာ နိပေါနိုင်ငံ၊ လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၌ ဖွားမြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ မွေးဖွားခါစ

ပြင်သစ်နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓနေ့ဟောပါ သိကောင်းစရာ ၀၉၅

ထိုခဏ၌ပင် တစ်လောကလုံးမှာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မပြောကြားနိုင်သည့် စကား (၅) ခုန်းကို ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

- ၁။ တစ်လောကလုံးတွင် မိမိသာ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။
- ၂။ တစ်လောကလုံးတွင် မိမိသာ အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။
- ၃။ တစ်လောကလုံးတွင် မိမိသာ အချီးမွမ်းအပ်ဆုံး ဖြစ်သည်။
- ၄။ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် နောက်ဆုံး ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၅။ မိမိမှာ နောင်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဖြစ်ရမှု မရှိတော့ပြီဟူသော စကား ၅-ခုန်းကို ပြောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(၂) မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အရပ်၌ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ညဉ့်ဦးယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်တော်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ သန်းခေါင်ယံ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တော်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ မိုးသောက်ယံ၌ အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ အရုဏ်တက်ချိန်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

(၃) မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၀-ခု ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော် မူခဲ့ပါသည်။ မလ္လမင်းတို့၏ ဥယျာဉ်၌ အင်ကြင်းပင်ပျိုနှစ်ပင်တို့၏ အကြား မြောက်ဘက်ကို ခေါင်းထား၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီးတွင် နောက်ဆုံး စကားတော်အနေဖြင့် မှာကြားသွားပါသည်။

နောက်ဆုံး မှာကြားသွားသော စကားတော်မှာ- အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရား (ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ) မှန်သမျှတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မမေ့ကြန့်၊ မဝေမ့ကြန့်၊ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နေကြဟူ၍ မှာကြားတော်မူသွားပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ၄၅-ဝါတို့ပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရား
 တော်အားလုံးတို့သည် ဤမမေ့ကြန့်ဟူသော ဤစကားတော်၌ အားလုံး
 ပါဝင်နေကြပေသည်။ မမေ့ပါဘဲ ကျင့်ကြံအားထုတ်နေပါက ၄၅-ဝါ
 ပတ်လုံး ဟောကြားခဲ့သော အနှစ်သာရတရားတို့သည် မိမိသန္တာန်မှာ
 ပြည့်စုံလာနိုင်ပေသည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် မမေ့ကြန့်၊ မမေ့ကြန့်ဟု
 မှာတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော် ။